

Pracowania Analiz Środowiskowych

Natalia Durka-Kamińska

NIP 749 199 27 98

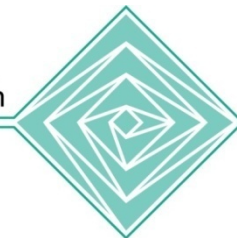
A: ul. Zielona 14 H/ 11, 47 - 224 Kędzierzyn - Koźle

T: 667 333 763

E: nataliaanna.durka@gmail.com

Pracownia Analiz Środowiskowych

Natalia Durka-Kamińska

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BYTOM - ETAP VII - DLA
TERENU W REJONIE ULIC: STRZELCÓW BYTOMSKICH I KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO**

AUTOR:

Natalia Durka-Kamińska

Katowice, marzec 2026 r.

OŚWIADCZENIA - KLAUZULA

Autor wykonujący niniejsze opracowanie oświadcza, iż spełnia wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.).

Oświadczam, iż jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

IMIĘ I NAZWISKO:	Natalia Durka-Kamińska
WYKSZTAŁCENIE:	magister biologii
TYTUŁ OPRACOWANIA:	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BYTOM - ETAP VII - DLA TERENU W REJONIE ULIC: STRZELCÓW BYTOMSKICH I KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO
DATA OPRACOWANIA:	MARZEC 2026 R.

SPIS TREŚCI:

1.	WPROWADZENIE	3
1.1.	PODSTAWY, CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	3
1.2.	METODY I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	3
2.	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	6
2.1.	TEREN OBJĘTY PROJEKTEM MIEJSCOWEGO PLANU I JEGO OBECNE ZAGOSPODAROWANIE	6
2.2.	CHARAKTERYSTYKA ZAMIERZEŃ PLANISTYCZNYCH	7
2.3.	POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO Z INNYMI DOKUMENTAMI	9
2.4.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	9
3.	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE OBJĘTYM PROJEKTEM PLANU	11
3.1.	REGIONALIZACJA FIZYCZNO – GEOGRAFICZNA	11
3.2.	UKSZTAŁTOWANIE TERENU	11
3.2.1.	OSUWISKA I TERENY ZAGROŻONE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI	11
3.3.	BUDOWA GEOLOGICZNA	11
3.3.1.	ZŁOŻA KOPALIN I WARUNKI GÓRNICZE	12
3.4.	WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE	12
3.4.1.	UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH	13
3.4.2.	GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH (GZWP)	13
3.4.3.	JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH (JCWPd)	15
3.4.4.	OBSZARY O PŁYTKIM ZALEGANIU WÓD GRUNTOWYCH	16
3.5.	GLEBY	16
3.6.	HYDROGRAFIA	17
3.6.1.	ZAGROŻENIE POWODZIOWE	17
3.6.2.	JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH (JCWP)	17
3.7.	KLIMAT	19
3.7.1.	ZMIANY KLIMATU	20
3.8.	WARUNKI AEROSANITARNE	21
3.9.	KLIMAT AKUSTYCZNY	22
3.10.	PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE	24
3.11.	BIOSFERA	25
3.11.1.	KORYTARZE EKOLOGICZNE	26
3.12.	OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE NA MOCY USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	26
3.12.1.	SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK „PODZIEMIA TARNOGÓRSKO – BYTOMSKIE” PLH240003	26
3.12.2.	ZESPÓŁ PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWY SUCHOGÓRSKI LABIRYNT SKALNY	28
3.13.	UWARUNKOWANIA KRAJOBRAZOWE	29
4.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	31
5.	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNAČĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	32
6.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	33
7.	PRZEWIDYWANE ZNAČĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA ŚRODOWISKO, A TAKŻE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW	34
7.1.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA OBSZARY CHRONIONE, W TYM OBSZARY NATURA 2000	35
7.2.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI I GRUNTY	39
7.3.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	40
7.3.1.	WPLYW NA JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD	42
7.4.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA POWIETRZE	44
7.5.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA LUDZI	45
7.6.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ROŚLINY, ZWIERZĘTA I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ	50
7.6.1.	WPLYW NA TERIOLOGICZNE KORYTARZE EKOLOGICZNE	52

7.7.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ZASOBY NATURALNE	52
7.7.1.	LASY OCHRONNE	52
7.7.2.	GRUNTY ROLNE I LEŚNE	52
7.7.3.	ZŁOŻA KOPALIN	53
7.8.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA KRAJOBRAZ	53
7.9.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA DOBRA MATERIALNE I ZABYTKI	55
7.10.	USTALENIA MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W KONTEKŚCIE ZAŁOŻEŃ STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030	55
8.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	57
9.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŚNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	57
10.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	58
10.1.	OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	59
10.2.	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI ORAZ WÓD	59
10.3.	OCHRONA PRZED HAŁASEM I PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM	60
10.4.	OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU	61
11.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	62
12.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	63

SPIS RYSUNKÓW:

RYSUNEK 1 Lokalizacja terenu objętego opracowaniem	6
--	---

SPIS TABEL:

TABELA 1 Parametry hydrogeologiczne warstw wodonośnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330	14
TABELA 2 Poziom dźwięku emitowanego do środowiska z poszczególnych źródeł	23
TABELA 3 Charakterystyka typów oddziaływań wynikających z realizacji nowych terenów przeznaczonych do zainwestowania	35
TABELA 4 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem	47

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:

ZAŁĄCZNIK 1. Mapa prognozy oddziaływania na środowisko	w skali 1: 5 000.
--	-------------------

1. WPROWADZENIE

1.1. PODSTAWY, CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Niniejsze opracowanie obejmuje *Prognozę oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Bytom - etap VII - dla terenu w rejonie ulic: Strzelców Bytomskich i Kardynała Stefana Wyszyńskiego*.

Zasadniczym celem niniejszej prognozy jest przedstawienie i analiza przewidywanych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją projektowanych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przeznaczeń i zagospodarowania terenu.

Zakres merytoryczny prognozy oddziaływania na środowisku został określony w *Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.).

1.2. METODY I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Na potrzeby sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dokonano rozpoznania i analizy uwarunkowań ekofizjograficznych terenu objętego projektem planu miejscowego, a następnie w ich kontekście oszacowano możliwe oddziaływanie na środowisko projektowanego sposobu zagospodarowania terenu. Przeanalizowano czynniki potencjalnie mogące wpłynąć niekorzystnie na środowisko. Dokonano oceny projektu planu w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych. Źródło informacji o stanie środowiska i jego zasobach na przedmiotowym terenie stanowiły dostępne opracowania, a także materiały kartograficzne.

Dla określenia potencjalnego wpływu projektowanego zagospodarowania na środowisko posłużono się metodami analitycznymi wykorzystując analogie pomiędzy planowanymi przeznaczeniami terenów, a obszarami już zagospodarowanymi o zbliżonych funkcjach w odniesieniu do uwarunkowań środowiskowych.

Prognozę sporządzono w oparciu o następujące akty prawne:

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.);

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2025, poz. 647 z późn. zm.);

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz.U. 2025 poz. 13);

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz.U. 2025 poz. 960);

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz.U. 2026 poz. 69);

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz.U. 2025 poz. 567);

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz.U. 2024 poz. 82);

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz.U. 2024 poz. 1292);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity, Dz.U. 2014, poz. 112);

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448);

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023, poz. 300);

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023, poz. 335);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (tekst jednolity Dz.U. 2022 poz. 2380);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408);

Ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz.U. Dz.U. 2023 poz. 1589);

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.);

Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego, przyjęty Uchwałą Nr VI/62/8/2023 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 20 listopada 2023 r.

Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano informacje zawarte w następujących materiałach źródłowych:

Aktualizacja programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Bytomia na lata 2019 - 2024, wyk. Biuro Analiz Środowiskowych „MK Akustyk” Marek Komoniewski, Bytom, 2018 r., przyjęta Uchwałą Nr XIII/148/19 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 maja 2019 r.

Audyt Krajobrazowy Województwa Śląskiego, przyjęty Uchwałą nr VII/16/16/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z 23 czerwca 2025 r.

Burda J., Dąbrowa T., Szczepanik R., Bytomska przyroda, przewodnik przyrodniczy, Fundacja Alternata, Bytom (dostęp: <https://alternata.pl/>)

Dane przestrzenne przekazane przez RDOŚ w Katowicach na potrzeby sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Bytom

Gumiński R., 1948: Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce. Przegl. Met. Hydrogeol., I, 1.

Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R.W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J.M., Zalewska H., Pilot M., 2005 (2011): *Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce*. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża (aktualizacja, 2011)

Klasyfikacja typologiczna krajobrazów określona w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (Dz.U. z 2019 r., poz. 394)

Kropka i in., 1998. Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000, arkusz Bytom (910). PIG-PIB, Warszawa.

Mapa glebowo – rolnicza, udostępniona w serwisie <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Mapa hydrograficzna Polski, udostępniona w serwisie <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Paczyński B. (red.), 1995: Atlas hydrogeologiczny Polski, Cz. II, Zasoby, jakość i ochrona zwykłych wód podziemnych. PIG, Warszawa.

Parusel J. B., Skowrońska K., Wower A., Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Etap I., CDPGŚ, Katowice, 2007 r.

Plan adaptacji Miasta Bytom do zmian klimatu do roku 2030, Załącznik do uchwały Nr XVI/205/19 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 26 sierpnia 2019 r.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Bytom na lata 2022–2030 z perspektywą do roku 2035, Urząd Miejski w Bytomiu, 2022.

Razowska-Jaworek L., Brodziński I. Bytom. Wody podziemne miast Polski. PIG-PIB

Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2024, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach, rok wydania: 2025 (<https://powietrze.gios.gov.pl/>)

Rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 25 września 2023 r. w sprawie ustanowienia obszaru ochronnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 – Zbiornik Gliwice (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 r., poz. 7220)

Solon J., Borzyszkowski J., Bidłasik M., Richling A., Badora K., Balon J., Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., Dobrowolski R., Grzegorzczak I., Jodłowski M., Kistowski M., Kot R., Krąż P., Lechnio J., Macias A., Majchrowska A., Malinowska E., Migoń P., Myga-Piątek U., Nita J., Papińska E., Rodzik J., Strzyż M., Terpiłowski S., Ziaja W., 2018: Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. *Geographia Polonica*, vol. 91, no. 2, pp. 143-170. <https://doi.org/10.7163/GPol.0115>

Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla obszaru Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie PLH240003 (<https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>)

Strategiczna mapa hałasu dla miasta Bytomia, wyk. Biuro Analiz Środowiskowych „MK Akustyk” Marek Komoniewski, Bytom, 2022 r.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bytom przyjęte uchwałą nr XVI/204/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 sierpnia 2011 r. ze zmianami

Szczegółowa Mapa Geologicznej Polski 1:50 000, ark. Bytom 910. Państw. Inst. Geol., Warszawa.

Wołoszowski i in., 2011. Dodatek do „Dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Gliwice GZWP nr 330.

Żero E., Lewandowski J. (reamb.), 2016: Objasnienia do Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski 1:50 000, ark. (Bytom 910). Państw. Inst. Geol., Warszawa.

<http://mapy.isok.gov.pl/imap/>

<https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP>

<https://mapa.korytarze.pl/>

<https://mapa.osuwiska.pgi.gov.pl/gosc/>

<https://midas-app.pgi.gov.pl/>

<https://powietrze.gios.gov.pl/>

https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

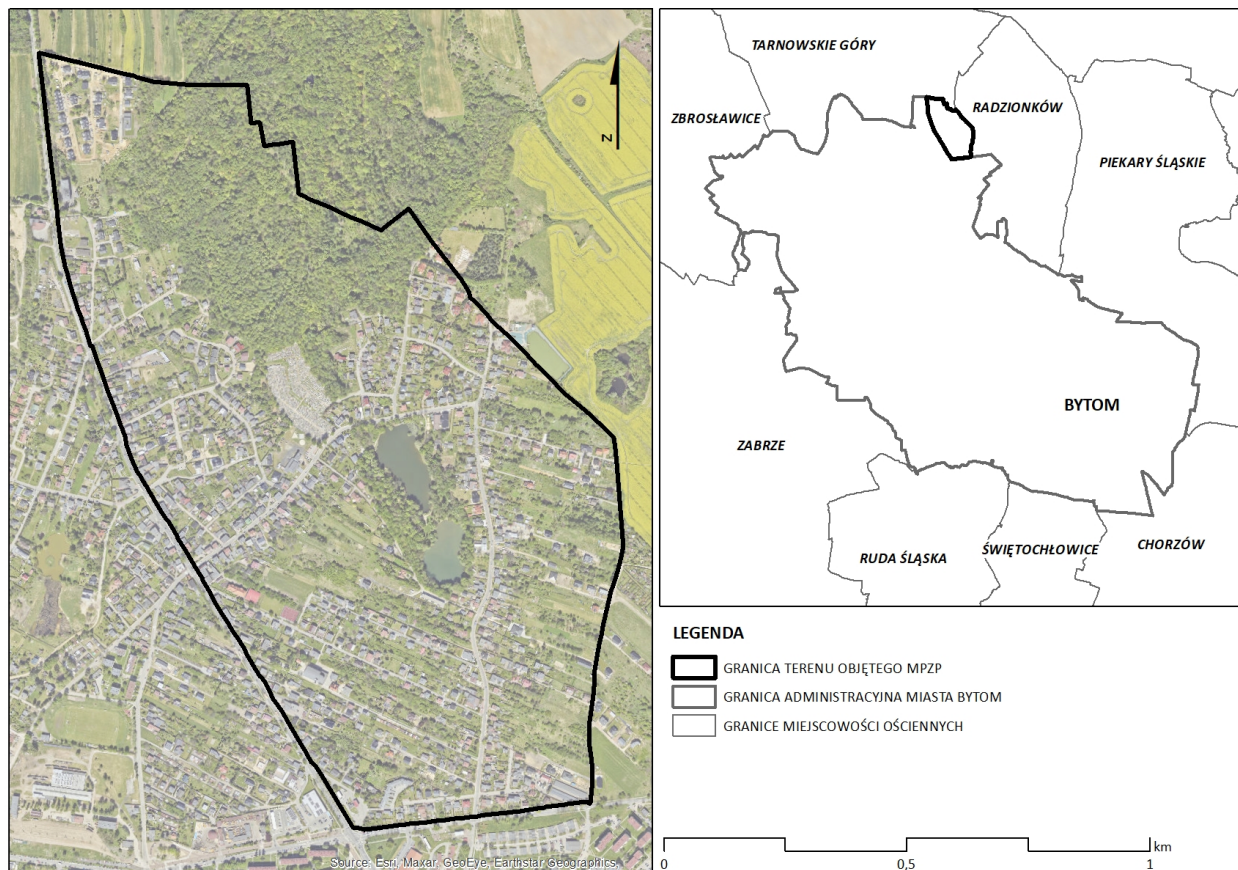
<https://www.apgw.gov.pl/>

<https://www.bytom.pl/>

<https://www.gov.pl/web/wios-katowice/wyniki-badan-i-ocen-stanu-srodowiska>

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. TEREN OBJĘTY PROJEKTEM MIEJSCOWEGO PLANU I JEGO OBECNE ZAGOSPODAROWANIE

RYSUNEK 1 Lokalizacja terenu objętego opracowaniem

Teren objęty niniejszym opracowaniem zlokalizowany jest w północno – wschodniej części miasta Bytomia, w rejonie Suchej Góry i zajmuje powierzchnię około 112 ha. Południową granicę przedmiotowego terenu wyznacza ul. Długa (poza granicami projektu planu), zachodnią granicę wyznacza ul. Strzelców Bytomskich w ciągu drogi krajowej nr 11 (poza granicami projektu planu), od wschodu teren graniczy z Radzionkowem, od północy z Tarnowskimi Górami, a granica terenu pokrywa się z granicą administracyjną gminy Bytom z granicami ww. gmin.

Pod względem zagospodarowania, analizowany teren wykazuje cechy utrwalonego układu przestrzennego o charakterze podmiejskim, z wyraźnie wykształconą i czytelną strukturą funkcjonalno – przestrzenną, z dominującym udziałem niskiej zabudowy mieszkaniowej w postaci domów jednorodzinnych. Zabudowie o funkcji mieszkalnej, towarzyszą obiekty usługowe, w tym m.in. niewielkie punkty handlowe, lokalne gastronomiczne czy stacja paliw wraz z myjnią pojazdów, położona w południowo – zachodniej części terenu. Ponadto, w granicach omawianego terenu zlokalizowane są placówki edukacyjne, takie jak Szkoła Podstawowa nr 38 im. Jana III Sobieskiego oraz Przedszkole Miejskie nr 56, obiekt Ochotniczej Straży Pożarnej oraz kościół p.w. św. Michała Archanioła. Znajduje się tu również cmentarz. Uzupełnienie struktury funkcjonalnej przestrzeni analizowanego terenu stanowi położony w jego centralnej części Park Grota, obejmujący dwa stawy, zieleń urządzoną oraz towarzyszącą infrastrukturę rekreacyjną, m.in. plac zabaw, siłownię plenerową, a także niewielki obiekt kultu religijnego, tj. grotę Matki Boskiej. Poszczególne elementy zagospodarowania, ulokowane są wzdłuż ulic, tworzących wewnętrzną sieć komunikacji.

Lokalnie terenom zabudowy towarzyszą powierzchnie nieużytków, porośnięte niską roślinnością spontaniczną, miejscami także samosiewnymi drzewami, tworzącymi niewielkie enklawy zadrzewień. Największą koncentrację powierzchni nieużytków o ww. charakterze zauważa się w południowo – wschodniej części terenu oraz na zachód od Parku Grota. Mniejsze powierzchnie nieużytków identyfikuje się zasadniczo na przeważającym obszarze analizowanego terenu, przy czym powierzchnie te wkomponowane są w istniejącą tkankę zabudowy i nie tworzą rozległych obszarów.

Północno – wschodnia część przedmiotowego terenu, w rejonie wzniesienia Suchej Górny, obejmuje obszar historycznej działalności górnictwa rudnego, w rejonie którego ustanowiono obszarową formę ochrony przyrody, tj. zespół przyrodniczo – krajobrazowy Suchogórski Labirynt Skalny. Obecnie teren ten jest w znacznej mierze porośnięty roślinnością wysoką. W szczytowej partii wzniesienia zlokalizowany jest historyczny punkt triangulacyjny z czasów pruskich o nazwie Sucha Góra. Północna część analizowanego terenu postaje również w zasięgu ostoi siedliskowej Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie (PLH240003), stanowiącej część sieci obszarów Natura 2000, jak również w obszarze wyznaczonego na mocy Audytu Krajobrazowego Województwa Śląskiego krajobrazu priorytetowego Segiet.

Teren objęty projektem planu miejscowego posiada bezpośredni dostęp do infrastruktury drogowej, zapewniającej komunikację zarówno w skali miasta, ale także w skali ponadlokalnej. Zachodnią granicę opracowania wyznacza ul. Strzelców Bytomskich w ciągu drogi krajowej nr 11, stanowiąca ważny element krajowej sieci drogowej. Rozpatrując w ujęciu miejscowym, droga ta umożliwia bezpośredni dojazd do Tarnowskich Gór – w kierunku północnym, natomiast w kierunku południowym – zapewnia połączenie z autostradą A1. Komunikacje z północnymi częściami miasta Bytomia oraz bezpośredni dojazd w rejon sąsiadującego z obszarem Radzionkowa, umożliwia natomiast ul. Długa, wyznaczająca południową granicę terenu opracowania. Powyżej wymienione drogi pozostają poza granicami projektu planu. Wewnętrzny układ komunikacyjny tworzy sieć ulic o znaczeniu lokalnym. Do najistotniejszych należy ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz ul. 9 Maja.

W granicach analizowanego terenu identyfikuje się liczne sieci infrastruktury technicznej, w tym elektroenergetycznej, wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej oraz telekomunikacyjnej. Nie zidentyfikowano tu sieci ciepłowniczej. Przez północno – zachodnią część terenu przebiega napowietrzna sieć elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV.

2.2. CHARAKTERYSTYKA ZAMIERZEŃ PLANISTYCZNYCH

W ocenianym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przewiduje się wprowadzenie następujących przeznaczeń terenów:

MN	– teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
MNS	– teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej szeregowej i grupowej,
MN-U	– teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług,
MN-KOG	– teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub garażu,
U	– teren usług,
UR	– teren usług kultu religijnego,
U-INS	– teren usług lub stacji paliw płynnych,
KDL	– teren drogi lokalnej,
KDD	– teren drogi dojazdowej,
KR	– teren komunikacji drogowej wewnętrznej,
KOG	– teren garażu,
WS-ZP	– teren wód powierzchniowych śródlądowych lub zieleni urządzonej,
ZN	– teren zieleni naturalnej,
ZP	– teren zieleni urządzonej,
CC	– teren cmentarza czynnego.

Dla analizowanego terenu, nie został dotychczas uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. W niniejszej prognozie, oceny zamierzeń planistycznych dokonano w odniesieniu do aktualnego stanu zagospodarowania poszczególnych terenów. Zmiany wynikające z ustaleń ocenianego projektu MPZP, przedstawiono

w sposób graficzny na mapie prognozy, stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego opracowania. Poniżej omówiono zmiany przeznaczenia terenów, wynikające z ustaleń ocenianego projektu MPZP.

Na mocy ocenianego projektu planu, przewiduje się:

- 1) Wprowadzenie przeznaczenia terenu zieleni naturalnej **ZN** w rejonie zespołu przyrodniczo – krajobrazowego Suchogórski Labirynt Skalny.
Proponowane przeznaczenie terenu pozostaje zgodne z ustanowioną formą ochrony przyrody, uwzględnia wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe tego terenu oraz ogranicza możliwość jego przekształceń na skutek presji inwestycyjnej. Opisywane zamierzenie planistyczne ocenia się jako korzystne z punktu widzenia ochrony przyrody i krajobrazu.
- 2) Wprowadzenie przeznaczenia terenów zieleni urządzonej **ZP** oraz terenu wód powierzchniowych śródlądowych lub zieleni urządzonej **WS-ZP**, w rejonie terenów zieleni, w tym w obszarze Parku Grota.
Proponowane przeznaczenie terenu w odniesieniu do Parku Grota odpowiada aktualnemu charakterowi tego terenu, obejmującego zieleni urządzonej oraz dwa zbiorniki wodne wkomponowane w strukturę przestrzenną parku. Proponowane przeznaczenie uznaje się za adekwatne do charakteru terenu, sprzyjające zachowaniu jego funkcji przyrodniczych, krajobrazowych i rekreacyjnych. Wprowadzenie przeznaczenia terenów zieleni urządzonej w ramach niewielkich enklaw zadrzewień, umożliwia ochronę tych terenów przez presją zabudowy. Proponowane przeznaczenie co do zasady umożliwia kształtowanie terenów zieleni, a zatem może wiązać się z ingerencją w te obszary, niemniej rozpatrując powyższą kwestię w odniesieniu do miejskiego charakteru terenu objętego projektem planu, zamierzenie to uznaje się za korzystne, służące ochronie zasobów przyrodniczych oraz sprzyjające warunkom życia mieszkańców.
- 3) Wprowadzenie przeznaczenia terenu cmentarza czynnego **CC** w obszarze istniejącego cmentarza, terenów o funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo – usługowej wraz z terenem garaży **MN, MNS, MN-U, MN-KOG, KOG** oraz terenów o funkcji usługowej **U, UR, U-INS**, w obszarach o utrwalonym zainwestowaniu, zgodnie z charakterem zainwestowania, jak również wprowadzenie przeznaczenia terenów drogowych **KDL, KDD, KR**, w rejonie istniejących ciągów komunikacji drogowej.
Wskazane powyżej przeznaczenia terenów proponowane w ramach projektu planu, obejmują tereny zasadniczo zainwestowane, o utrwalonej funkcji i odpowiadają istniejącemu sposobowi zagospodarowania. Ustalenia te mają charakter porządkujący i sankcjonują istniejący sposób użytkowania terenów, poprzez jego formalne utrwalenie w akcie prawa miejscowego. Opisywane zamierzenia planistyczne nie stanowią przesłanki do zmian sposobu użytkowania terenów, tym samym nie będą prowadziły do wzrostu presji antropogenicznej. Tym samym zamierzenia te kwalifikuje się jako mało znaczące dla środowiska.
- 4) Wprowadzenie przeznaczenia terenów o funkcji mieszkaniowej **MN** na obszarach niezainwestowanych, położonych w sąsiedztwie istniejącej zabudowy.
Ustalenie to dotyczy powierzchni nieużytków o ograniczonej wartości przyrodniczej, wkomponowanych w istniejącą strukturę osadniczą. Proponowane przeznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, która charakteryzuje się relatywnie niskim poziomem uciążliwości środowiskowej, stanowi kontynuację sposobu użytkowania terenów sąsiednich, w obrębie obszaru już zurbanizowanego. Skala możliwych potencjalnych przekształceń tych terenów nie jest znacząca, a proponowane przeznaczenia mają charakter uzupełniający, co pozwala zakwalifikować te zamierzenia jako ustalenia o niewielkim znaczeniu z punktu widzenia ochrony środowiska i ludzi.

Przedstawiony do oceny zakres zamierzeń planistycznych, wynikający z ustaleń ocenianego dokumentu, nie narusza ustaleń obowiązującego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom.

2.3. POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO Z INNYMI DOKUMENTAMI

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru dla analizowanego obszaru, jako opracowanie planistyczne jest powiązany przede wszystkim z następującymi dokumentami:

- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bytom przyjętym uchwałą nr XVI/204/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 sierpnia 2011 r. ze zmianami;*
- *Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/20016 z dnia 29 sierpnia 2016 r.;*
- *Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030+" przyjętą uchwałą Nr VI/24/1/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 października 2020 r.);*
- *Koncepcją Przestrzennego zagospodarowania Kraju 2030 przyjętą uchwałą nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.*

Oceniany w niniejszej prognozie projekt miejscowego planu realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie.

2.4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Stan wybranych komponentów środowiska, na terenie województwa śląskiego, w tym również w granicach miasta Bytomia, podlega systematycznemu monitoringowi prowadzonemu przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska Katowicach.

Monitoring środowiska, w tym jakości wód, gleby, stanu powietrza, emisji hałasu i pól elektromagnetycznych, prowadzony jest w zakresie ustalonym w obowiązujących aktach prawa krajowego, tj. w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*. Zakres i częstotliwość monitoringu powietrza atmosferycznego, jakości wód podziemnych i powierzchniowych oraz pomiary poziomów hałasu emitowanego do środowiska, będą dostosowane do zakresu i częstotliwości monitoringu prowadzonego w ramach programów Państwowego Monitoringu Środowiska. Badania prowadzone w celu określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska, będą prowadzone zgodnie z metodyką i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach, a także specjalistycznych opracowaniach – określających metodyki referencyjne, odnoszące się do sposobu analizowania stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska. Oceniany projekt planu miejscowego, wprowadza zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, które służą ograniczeniu możliwego negatywnego oddziaływania na środowisko. W tym kontekście za wystarczający uznaje się monitoring środowiska prowadzony przez powołane do tego celu instytucje.

Zgodnie z art. 32 *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, prezydent miasta zobligowany jest do dokonania analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, oceny postępów w opracowywaniu planów miejscowych, jak również do opracowania wieloletnich programów ich sporządzania, z uwzględnieniem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego lub planu ogólnego. Przeprowadzenie ww. analiz, winno następować co najmniej raz w kadencji rady miasta. Za korzystne uznaje się, aby analizy te uwzględniały także informacje zawarte w dokumentach strategicznych, odnoszących się do problematyki zagadnień z zakresu ochrony środowiska, w tym np. programu ochrony środowiska. Ponadto, dbałości o stan zasobów środowiskowych, będą sprzyjały regularnie prowadzone kontrole w zakresie funkcjonowania na terenie miasta systemów gospodarki ściekowej czy gospodarowania odpadami.

Sugeruje się także, aby cały proces planowania przestrzennego, uwzględniał aspekt społeczny, czemu służyć może prowadzenie konsultacji wśród mieszkańców oraz uwzględnienie ich opinii i uwag na etapie sporządzania dokumentów planistycznych. Aktywny udział społeczeństwa w procesie planowania przestrzennego, sprzyja lepszemu dopasowaniu rozwiązań do rzeczywistych potrzeb mieszkańców, zwiększa akceptację dla podejmowanych decyzji i wspiera zrównoważony rozwój. Wnioski płynące z tych działań mogą stanowić fundament do dalszego doskonalenia

rozwiązań przestrzennych, tak aby były one jeszcze bardziej efektywne i dostosowane do zmian w otoczeniu.

Na analizowanym terenie w przeszłości prowadzona była działalność górnicza, związana z eksploatacją rud metali. Analizowany teren pozostaje częściowo w zasięgu zidentyfikowanych obszarów historycznej płytkiej eksploatacji górniczej, w tym również w jego granicach wskazuje się na lokalizację wyrobisk mających połączenie z powierzchnią, tj. szybów i szybków porudnych. Opisanie kwestie stanowią istotne uwarunkowania dla rozwoju zainwestowania, w tym lokowania zabudowy kubaturowej. W obszarach płytkiej eksploatacji oraz w rejonach dawnych szybów i szybków, istnieje potencjalne zagrożenie wystąpienia deformacji nieciągłych powierzchni. Na mocy analizowanego projektu planu, identyfikuje się tereny, gdzie możliwy będzie w przyszłości rozwój zainwestowania, położone w zasięgu ww. uwarunkowań wynikających z historycznej działalności wydobywczej. W przypadku realizacji zainwestowania w tych obszarach, przed podjęciem prac budowlanych, należy ustalić aktualne geotechniczne warunki podłoża, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W granicach analizowanego terenu, wskazuje się także na obecność obszarów, pozostających w zasięgu płytko zalegających wód gruntowych. Na mocy analizowanego projektu planu, identyfikuje się tereny, gdzie możliwy będzie w przyszłości rozwój zainwestowania, położone w zasięgu ww. uwarunkowań. Tereny o płytkim zaleganiu wód gruntowych, posiadają niekorzystne uwarunkowania fizjograficzne oraz geotechniczne, dlatego przed wprowadzeniem zagospodarowania, w tym zabudowy kubaturowej, należy określić aktualne warunki podłoża, w celu określenia sposobu prowadzenia zainwestowania, w tym rozwiązań z zakresu gospodarki wodno - ściekowej.

W przedłożonym do oceny projekcie planu dopuszcza wybrane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów *Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko*.¹ Wśród nich wymienia się przedsięwzięcia dotyczące realizacji i remontów dróg publicznych, infrastruktury technicznej, inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, podziemnego wydobycia kopalin, poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin, zabudowy mieszkaniowej wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą oraz stacji paliw płynnych. Zgodnie z przepisami odrębnymi, realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymaga uzyskania stosownych decyzji administracyjnych, w tym decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Przed realizacją tych inwestycji, konieczne jest przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko. Ocena taka pozwala określić wpływ planowanych inwestycji na poszczególne komponenty środowiska, w tym na wody powierzchniowe i podziemne, grunty, jakość powietrza (emisje zanieczyszczeń), hałas, a także na florę, faunę i krajobraz. W ramach ww. postępowania, szczegółowo analizuje się oddziaływanie danego przedsięwzięcia na środowisko zarówno na etapie jego budowy, jak i eksploatacji. Na tym etapie, możliwe jest również wskazanie, czy dane przedsięwzięcie będzie wymagało analizy porealizacyjnej. W przypadku takiej konieczności, należy ustalić metody oraz częstotliwość jej przeprowadzenia.

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.)

3. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE OBJĘTYM PROJEKTEM PLANU

3.1. REGIONALIZACJA FIZYCZNO – GEOGRAFICZNA

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną², obszar objęty projektem planu zlokalizowany jest w zasięgu mezoregionu Garbu Tarnogórskiego (341.12), zaklasyfikowanego do megaregionu Pozaalpejskiej Europy Środkowej (3), prowincji Wyżyn Polskich (34), podprowincji Wyżyny Śląsko-Krakowskiej (341) oraz makroregionu Wyżyny Śląskiej (341.1).

Garb Tarnogórski jest mezoregionem o pagórkowatym charakterze rzeźby. Stanowi północną krawędź Wyżyny Śląskiej, przylegającą do Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej. Obszar ten cechuje się dominacją krajobrazu rolniczego, jednak występują tu również ślady wielowiekowej działalności górniczej, szczególnie w otoczeniu Tarnowskich Gór, co miało istotny wpływ na środowisko przyrodnicze regionu.

3.2. UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Rzeźba analizowanego terenu jest zróżnicowana. W ujęciu ogólnym, teren ten wykazuje nachylenie w kierunku południowym, przy czym jego północna część charakteryzuje się większym stopniem lokalnego urozmaicenia morfologicznego, natomiast część południowa posiada mniejszą zmienność w zakresie ukształtowania.

Północna część analizowanego terenu znajduje się w rejonie wzniesienia Suchej Góry. Rzędne wysokościowe w jej kulminacyjnym punkcie osiągają wartość około 330 m m.p.m. W obszarze Suchej Góry na przestrzeni lat prowadzona była działalność górnicza, związana z eksploatacją rud metali. Rzeźba terenu jest tu silnie urozmaicona, a stopień przekształcenia powierzchni stanowi pozostałość po górnictwie rudnym. W analizowanym obszarze występują liczne formy antropogeniczne, w tym wyrobiska pogórnice, grzędy skalne, niecki, zagłębienia, dolinki oraz wąwozy. Złożone ukształtowanie determinuje wysoki walor krajobrazowy obszaru Suchej Góry, co w powiązaniu z uwarunkowaniami przyrodniczymi, stanowiło przesłankę do objęcia tego rejonu formą ochrony w postaci zespołu przyrodniczo – krajobrazowego. Ukształtowanie powierzchni w południowej części terenu opracowania jest mniej zróżnicowane, niemniej również w tym obszarze występują formy morfologiczne, stanowiące pozostałość dawnej działalności górniczej. Należą do nich m.in. dwa stawy w Parku Grota, będące dawnymi miejscami odkrywek górniczych, działającej tu w latach 70 – tych XX w. kopalni galmanu Nadzieja Marii. Bezpośrednie przekształcenia powierzchniowej rzeźby w omawianym obszarze, dotyczą także współczesnej działalności człowieka, w tym związanej z procesami urbanizacji, przejawiającej się przede wszystkim w lokalnych pracach niwelacyjnych, prowadzonych na potrzeby lokowania zabudowy kubaturowej czy dróg. Rzędne wysokościowe w południowej części obszaru kształtują się na poziomie od około 310 do 320 m m.p.m.

3.2.1. OSUWISKA I TERENY ZAGROŻONE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI

Zgodnie z danymi prezentowanymi przez *Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy*, w ramach *Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej*, w granicach obszaru miasta Bytomia, tym samym w granicach terenu objętego projektem planu, nie stwierdzono występowania osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi.³

3.3. BUDOWA GEOLOGICZNA

Obszar miasta Bytomia położony jest w północnej części niecki górnośląskiej i w zasięgu Górnośląskiego Zagłębienia Węglowego. Północny obszar miasta, w rejonie którego położony jest analizowany teren, znajduje się w obrębie niecki bytomskiej, która tworzy szeroką łagodną antyklinę o osi W–E.⁴ Podłoże strukturalne miasta wykształciło się w trakcie dwóch orogenezy: warwicyjskiej i alpejskiej. Podczas orogenezy warwicyjskiej, w strefie tektoniki dysjunktywnej we wschodniej części Górnośląskiego Zagłębienia Węglowego nastąpiło obniżenie bloku

² Solon J., Borzyszkowski J., Bidłasik M., Richling A., Badora K., Balon J., Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., Dobrowolski R., Grzegorzczak I., Jodłowski M., Kistowski M., Kot R., Krąż P., Lechnio J., Macias A., Majchrowska A., Malinowska E., Migoń P., Myga-Piątek U., Nita J., Papińska E., Rodzik J., Strzyż M., Terpiłowski S., Ziaja W., 2018: Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. *Geographia Polonica*, vol. 91, no. 2, pp. 143-170. <https://doi.org/10.7163/GPol.0115>

³ <https://mapa.osuwiska.pgi.gov.pl/gosc/>; dostęp: 20.01.2026 r.

⁴ Razowska-Jaworek L., Brodziński I. Bytom. Wody podziemne miast Polski. PIG-PIB

centralnego i powstanie niecki głównej. W trakcie procesów tektonicznych w tym okresie nastąpiło wydźwignięcie północnej części GZW tj. bloku Bytomia i bloku Tarnowskich Gór. Blok górnośląski, jednostka tektoniczna składa się z zapadliska górnośląskiego i molasy górnośląskiej.⁵

Zgodnie z informacjami prezentowanymi w treści *Szczegółowej Mapy Geologicznej*⁶, starsze podłoże geologiczne terenu objętego opracowaniem stanowią utwory **karbonu górnego (produktywnego)** zbudowanego z ogniw litostratygraficznych serii paralicznej. Utwory karbońskie reprezentowane są tu przez iłowce, mułowce, piaskowce i węgiel kamienny (namur A). Na utworach karbonu zalegają osady **triasowe**, wykształcone głównie w postaci serii węglanowych (wapienie i dolomity) triasu dolnego (pstry piaskowiec) i środkowego (wapień muszlowy). Utwory pstrego piaskowca są reprezentowane przez piaski, piaskowce, iły, iłowce i mułowce, natomiast utwory wapienia muszlowego w opisywanym obszarze reprezentowane są przez serię drobno- i grubokrystalicznych dolomitów kruszczonośnych, silnie spękanych, charakteryzujących się dużą szczelinowatością i porowatością oraz serią zbitych, krystalicznych wapieni gogolińskich. W spągowej partii dolomitów kruszczonośnych występują złoża rud cynkowo – ołowiovych, będące przedmiotem dawnej eksploatacji. Wapienie warstw gogolińskich i dolomity kruszczonośne tworzą zwartą powierzchnię wzdłuż północnej granicy miasta w rejonie Suchej Góry. Wapień muszlowy środkowy tworzą dolomity diploporowe margliste i wapienie dolomityczne, przewarstwione wapieniami oolitowymi o strukturze gąbczastej. Cała seria jest silnie spękana a jej miąższość dochodzi do 20 m. Serie osadowe wapienia muszlowego (dolomity kruszczonośne), wstępują w części analizowanego terenu, w formie wychodni. Znaczną część powierzchniowych utworów geologicznych przedmiotowego terenu, stanowią osady **neogenu** w postaci wypełnień obniżeń erozyjnych podłoża triasowego (leje krasowe). Są to osady miocenu reprezentowane przez gliny, iły, mułki oraz piaski. Utwory **czwartorzędu** reprezentowane są tu jedynie przez piaski, mułki i gliny deluwialne, stanowiące najmłodsze utwory geologiczne oraz w niewielkim obszarze piaski, żwiry, mułki i gliny zwałowe w spływach kemowych, przynależne stratygraficznie do plejstocenu, genetycznie związane ze Złodowaceniami Południowopolskimi i Odry.

3.3.1. ZŁOŻA KOPALIN I WARUNKI GÓRNICZE

Zgodnie z aktualnymi danymi prezentowanymi przez *Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy* w ramach systemu *MIDAS*⁷, w podłożu geologicznym analizowanego terenu nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych, a tym samym, nie wyznacza się tu obszarów i terenów górniczych.

Zgodnie z informacjami prezentowanymi na rysunku projektu planu, część analizowanego terenu, znajduje się w zasięgu **obszarów płytkiej eksploatacji górniczej (do 100 m p.p.t.)**, związanej z eksploatacją rudną, prowadzoną w obszarze miasta Bytomia przez przeszło 100 lat. Pozostałością po eksploatacji rudnej są również liczne zidentyfikowane w granicach przedmiotowego terenu **połączenia wyrobisk z powierzchnią**, tj. szyby i szybiki o zróżnicowanej głębokości oraz nieznanym sposobie ich likwidacji.

3.4. WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE

Według regionalizacji hydrogeologicznej Polski Paczyńskiego⁸ teren miasta Bytomia znajduje się w zasięgu makroregionu centralnego (c), dokładniej ujmując w granicach XII śląsko-krakowskiego regionu hydrogeologicznego, subregionie triasu śląskiego XII₁, rejonie gliwickim XII_{1B} i rejonie bytomskim XII_{1C}. Na jego obszarze występują poziomy wodonośne w piętrach hydrogeologicznych: czwartorzędu, triasu i karbonu.

Czwartorzędowe piętro wodonośne nie tworzy na obszarze miasta ciągłej pokrywy i charakteryzuje się znaczną zmiennością parametrów hydrogeologicznych. Piętro budują plejstoceny i holoceny piaski i żwiry o miąższości od kilku do kilkunastu metrów.⁹ Wody podziemne w obrębie tego piętra występują w formie zawieszonych izolowanych soczewek, warstw oraz wkładek piaszczystych o niewielkiej zasobności. Zasoby te zasilane są opadami atmosferycznymi. Zasobność w wodę poziomu czwartorzędowego jest niewielka i nie odgrywa on roli jako źródło

⁵ Żero E., Lewandowski J. (reamb.), 2016: Objaśnienia do Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski 1:50 000, ark. (Bytom 910). Państw. Inst. Geol., Warszawa.

⁶ Szczegółowa Mapa Geologicznej Polski 1:50 000, ark. Bytom 910. Państw. Inst. Geol., Warszawa.

⁷ <https://midas-app.pgi.gov.pl/> (stan na 19.02.2026 r.)

⁸ Paczyński B. (red.), 1995: Atlas hydrogeologiczny Polski, Cz. II, Zasoby, jakość i ochrona zwykłych wód podziemnych. PIG, Warszawa.

⁹ Razowska-Jaworek L., Brodziński I., Bytom. Wody podziemne miast Polski. PIG-PIB.

wody pitnej na terenie miasta. W rejonach, gdzie poziom nie jest podścielony utworami nieprzepuszczalnymi, występuje kontakt hydrauliczny z piętrzem triasowym, jak w przypadku północnej części miasta. Tutaj wskutek prowadzonej w przeszłości płytkiej eksploatacji rud cynku i ołowiu poziom czwartorzędowy został całkowicie zdrenowany.

Triasowe piętro wodonośne występuje niemal na całym obszarze miasta. W profilu hydrogeologicznym tego piętra występują trzy poziomy wodonośne: wapienia muszlowego, retu oraz poziom związany z warstwami świerklanieckimi.¹⁰ Poziomy wodonośne wapienia muszlowego i retu są zbudowane ze spękanych i skrasowiaków dolomitów i wapieni. Poziomy te mają charakter szczelinowo-krasowo-porowy. Zasilanie kompleksu wodonośnego serii węglanowej triasu odbywa się poprzez infiltrację opadów atmosferycznych, bezpośrednio na obszarach wychodni oraz pośrednio przez przepuszczalne utwory czwartorzędu. Ze względu na intensywną eksploatację rud cynku i ołowiu, a także węgla kamiennych, głównymi drogami krążenia wód obok szczelin, pustek i kanałów krasowych, stały się także nieczynne, często zaciśnięte, wyrobiska kopalń rud oraz szczeliny i spękania poeksploatacyjne. Miąższość kompleksu wodonośnego serii węglanowej triasu wynosi od kilku do około 200 m. Na terenie miasta poziom wodonośny retu jest intensywnie drenowany pionowymi i poziomymi wyrobiskami górniczymi kopalń węgla kamiennego. Ze względu na aktywny drenaż wód nastąpiło znaczne obniżenie (o ponad 100 m) pierwotnych ciśnień hydrostatycznych na obszarze miasta Bytom.¹¹ Użytkowe poziomy wodonośne na terenie miasta występują tylko w obrębie wychodni utworów węglanowych triasu. Jest to obszar intensywnego drenażu wód pionowymi i poziomymi wyrobiskami górniczymi kopalń rud cynku i ołowiu oraz węgla kamiennego. Poziom wodonośny wapienia muszlowego został całkowicie zdrenowany przez kopalnie rud cynku i ołowiu, wskutek tego jedynym użytkowym poziomem wodonośnym jest poziom retu. Wskutek drenażu górniczego zwierciadło wody jest znacznie obniżone, ma charakter swobodny i występuje na zmiennych głębokościach. W granicach administracyjnych Bytomia zostały wyodrębnione cztery jednostki hydrogeologiczne (aT1,2II; aT1,2VI; aT1,2III; aT1,2III) (zgodnie z kryteriami zastosowanymi w *Mapie hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, arkusz Bytom (910)*¹²). Obejmują one północną część miasta, natomiast część południowa jest pozbawiona użytkowego piętra wodonośnego.

Karbońskie piętro wodonośne występuje na całym obszarze miasta. Piętro to tworzy zespół oddzielnych, szczelinowo-porowych poziomów wodonośnych oddzielonych od siebie wkładkami iłowców i mułowców. Utwory zbiornikowe to przede wszystkim piaskowce należące do serii mułowcowej, górnośląskiej serii piaskowcowej i warstw brzeżnych serii paralicznej. Na terenie miasta poziomy wodonośne karbonu produktywnego nie są zasilane drogą infiltracji opadów atmosferycznych. Kluczowy wpływ na zawodnienie omawianego poziomu i jednocześnie kopalń ma wyżej leżące piętro wodonośne triasu (poziom środkowego i dolnego pstręgo piaskowca). Z tego poziomu wskutek eksploatacji węgla następuje dopływ wód do wyrobisk górniczych. Utwory wodonośne są tu w znacznym stopniu zdrenowane, nie występują w nich wody zwykłe.

Teren miasta znajduje się w obszarze długotrwałego oddziaływania aglomeracji miejsko-przemysłowej oraz górnictwa węgla kamiennego i rud cynku i ołowiu, wywołujących niekorzystne zmiany stanu podziemnych poziomów wodonośnych.

3.4.1. UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH

W granicach terenu objętego projektem planu nie identyfikuje się ujęć wód podziemnych. Jak wskazano na rysunku do projektu planu, północno – zachodnia część przedmiotowego terenu, położona jest w zasięgu proponowanej strefy ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej studni S-2, położonej przy ul. Blachówka w Bytomiu (poza granicami projektu planu).

3.4.2. GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH (GZWP)

Analizowany teren położony jest w całości w zasięgu triasowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych, tj. **GZWP nr 330 Zbiornik Gliwice**.¹³ Poziom zbiornikowy ww. zbiornika tworzą wodonośne utwory węglanowe wapienia

¹⁰Razowska-Jaworek L., Brodziński I., Bytom. Wody podziemne miast Polski. PIG-PIB.

¹¹Razowska-Jaworek L., Brodziński I., Bytom. Wody podziemne miast Polski. PIG-PIB

¹²Kropka i in., 1998. Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000, arkusz Bytom (910). PIG-PIB, Warszawa.

¹³<https://geologia.pgi.gov.pl/mapy/?page=Wody-podziemne>, dostęp: 20.01.2026 r.

muszlowego i retu. Stanowią one kompleks wodonośny o charakterze szczelinowo-krasowym, w którym przepływ wód odbywa się głównie szczelinami i pustkami krasowymi. Miąższość kompleksu wodonośnego poziomu zbiornikowego jest bardzo zróżnicowana. Powierzchnia zbiornika udokumentowana w 2011 r.¹⁴ wynosi 399,9 km² z proponowanym obszarem ochronnym o powierzchni 192,3 km². Podstawowe parametry Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 Zbiornik Gliwice prezentuje poniższa tabela.

TABELA 1 Parametry hydrogeologiczne warstw wodonośnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330

Parametry hydrogeologiczne warstw wodonośnych	Dokumentacja hydrogeologiczna GZWP nr 330 (2015)
Typ zbiornika	szczelinowo-krasowy
Klasa jakości wody*	na przeważającym obszarze II, III, lokalnie IV
Współczynnik filtracji [m ² /d]	2,5–15,0
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [m ³ /d × km ²]	220
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /d]	88 000
Podatność zbiornika na antropopresję	od bardzo podatnego do średnio i mało podatnego

*Wg rozporządzenia MŚ z dnia 23 lipca 2008 r.

Opracowanie własne wykonane na podstawie danych z Informatora Państwowej Służby Geologicznej – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (2017) i aktualnej Dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 Zbiornik Gliwice.

Na obszarze zbiornika występują wody o zróżnicowanej jakości. Wody o bardzo dobrej i dobrej jakości zajmują największą część zbiornika i występują w części północnej, wschodniej oraz południowej, wody o średniej jakości występują w części zachodniej zbiornika, na obszarze miasta Tarnowskie Góry, w części środkowej zbiornika wzdłuż rzeki Dramy oraz w małym fragmencie na południu zbiornika. Natomiast wody o niskiej i złej jakości występują w rejonie rzeki Kłodnicy oraz na południu w rejonie zlikwidowanego ujęcia Maciejów. W rejonie Tarnowskich Gór występuje rejon wód o złej jakości ze względu na zanieczyszczenie ich tróchloroetylenem i czterochloroetylenem.

Zagospodarowanie terenu zbiornika ma bardzo zróżnicowany charakter. W centralnej, północnej i zachodniej części terenu przeważają użytki rolne natomiast północno- -wschodnia i południowa część obszaru zbiornika jest zajęta przez zabudowę mieszkaniowo-przemysłową Tarnowskich Gór, Radzionkowa i zespół aglomeracji śląskich – Gliwic, Zabrze i Bytomia.

Dla Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 Zbiornik Gliwice, **ustanowiono obszar ochronny**, na mocy Rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 25 września 2023 r. w sprawie ustanowienia obszaru ochronnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 – Zbiornik Gliwice (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 r., poz. 7220).

Obszar ochronny ustanowiony dla ww. GZWP na terenie województwa śląskiego, obejmuje powierzchnię 192,3 km² i położony jest na terenie miast: Bytom, Gliwice, Piekary Śląskie, Zabrze, w powiecie tarnogórskim na terenie gmin i miast: Radzionków, Świerklaniec, Tarnowskie Góry, Tworóg, Zbrosławice oraz w powiecie gliwickim na terenie gmin: Pyskowice, Rudziniec, Toszek, Wielowieś.

W obrębie obszaru ochronnego, ze względu na zróżnicowaną podatność na zanieczyszczenie ujmowanego poziomu wodonośnego oraz sposób użytkowania i zagospodarowania przestrzennego terenu, wyznacza się podobszary ochronne:

- **podobszar A1** – teren bardzo podatny na zanieczyszczenia, o czasie przesiąkania do 5 lat, cechujący się większą zabudową mieszkaniową bez kanalizacji zbiorczej, o oddziaływaniach antropogenicznych związanych głównie z działalnością rolniczą;
- **podobszar A2** – teren bardzo podatny na zanieczyszczenia, o czasie przesiąkania do 5 lat, znacznie uprzemysłowiony i zurbanizowany o intensywnej działalności górniczo-przemysłowej;
- **podobszar B1** – teren podatny na zanieczyszczenia, o czasie przesiąkania 5-25 lat, wykorzystywany rolniczo, niezawierający dużych obszarów leśnych, punktowo silnie zurbanizowany i uprzemysłowiony;

¹⁴ Wołoszowski i in., 2011. Dodatek do „Dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Gliwice GZWP nr 330.

- **podobszar B2** – teren podatny na zanieczyszczenia, o czasie przesiąkania 5-25 lat, znacznie uprzemysłowiony i zurbanizowany o intensywnej działalności górniczo-przemysłowej;
- **podobszar B3** – teren podatny na zanieczyszczenia, o czasie przesiąkania 5-25 lat, o charakterze typowo rolniczym, słabo zurbanizowanym i słabo uprzemysłowionym.

Teren objęty projektem planu pozostaje w całości w zasięgu podobszaru A2.

Na całym ustanowionym obszarze ochronnym GZWP nr 330 Zbiornik Gliwice, wprowadzono następujące zakazy wykonywania robót i czynności:

- 1) wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi na obszarach aglomeracji objętych planami skanalizowania, za wyjątkiem:
 - a) oczyszczonych ścieków ze stacji uzdatniania wody,
 - b) oczyszczonych ścieków z istniejących instalacji do oczyszczania ścieków, spełniających kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. poz. 1311),
 - c) wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych;
- 2) rolniczego wykorzystywania ścieków;
- 3) wydobywania kopalin ze złóż metodą odkrywkową bez względu na powierzchnię obszaru górniczego, jeżeli sposób realizacji przedsięwzięcia nie zapewnia ochrony wód podziemnych przed ich zanieczyszczeniem na etapie eksploatacji, jak i po jej zakończeniu;
- 4) lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem przedsięwzięć dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko oraz dokumentacja hydrogeologiczna wykaże brak negatywnego wpływu na zasoby jakościowe i ilościowe wód podziemnych.

Na podobszarach A1 i A2, wprowadza się ponadto zakaz wykonywania robót i czynności:

- 1) wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, za wyjątkiem:
 - a) oczyszczonych ścieków ze stacji uzdatniania wody,
 - b) oczyszczonych ścieków z istniejących instalacji do oczyszczania ścieków, spełniających kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych,
 - c) wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych;
- 2) stosowania nawozów naturalnych w postaci płynnej;
- 3) lokalizowania ferm chowu lub hodowli zwierząt;
- 4) grzebania martwych zwierząt.

3.4.3. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH (JCWPd)

Analizowany teren położony jest w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd):

- JCWPd nr 110 (PLGW 6000110) – północny część terenu,
- JCWPd nr 111 (PLGW 2000111) – południowa część terenu.

Poniżej przedstawiono charakterystykę ww. JCWPd, zgodnie z informacjami prezentowanymi w *Aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Odry* – dla JCWPd nr 110 oraz *Wisły* – dla JCWPd nr 111 (IIaPGW).^{15 16 17}

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023, poz. 300)

¹⁶ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023, poz. 335)

¹⁷ <https://www.apgw.gov.pl/>

Numer JCWPd: 110

Kod JCWP: PLGW 6000110;

- **Stan chemiczny:** dobry;
- **Stan ilościowy:** dobry;
- **Stan JCWPd:** dobry;
- **Presje determinujące stan JCWPd:** ilościowa i chemiczna – pobór punktowy z ujęć wód podziemnych, presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną i przemysłem;
- **Cel środowiskowy:**
 - stan chemiczny: dobry stan chemiczny,
 - stan ilościowy: dobry stan ilościowy;
- **Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych:** zagrożona chemicznie.

Dla analizowanej JCWPd nie wyznacza się odstępstw od osiągnięcia celów środowiskowych, tj. odstępstw z tytułu art. 4.4 RDW - odstępstwo czasowe oraz odstępstw z tytułu art. 4.5 RDW – mniej rygorystyczny cel – w kontekście stanu chemicznego i stanu ilościowego.

Numer JCWPd: 111

Kod JCWP: PLGW 2000111;

- **Stan chemiczny:** dobry;
- **Stan ilościowy:** słaby;
- **Stan JCWPd:** słaby;
- **Presje determinujące stan JCWPd:** ilościowa i chemiczna – pobór na potrzeby odwodnienia wyrobisk górniczych (rejon GZW), presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną;
- **Cel środowiskowy:**
 - stan chemiczny: dobry stan chemiczny,
 - stan ilościowy: brak pogorszenia aktualnego stanu ilościowego (słaby stan ilościowy w zakresie bilansu wodnego);
- **Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych:** zagrożona ilościowo i chemicznie.

Dla analizowanej JCWPd nie wyznacza się odstępstw od osiągnięcia celów środowiskowych, tj. odstępstw z tytułu art. 4.4 RDW - odstępstwo czasowe oraz odstępstw z tytułu art. 4.5 RDW – mniej rygorystyczny cel – w kontekście stanu chemicznego. Wyznaczono natomiast odstępstwo z tytułu art. 4.5 RDW – mniej rygorystyczny cel – w kontekście stanu ilościowego. Jako uzasadnienie tego odstępstwa, wskazuje się potrzeby społeczno-ekonomiczne, które wpisują się w cele strategiczne „Polityki Energetycznej Polski do 2030 roku”, „Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”, „Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030”, „Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” oraz w założenia Polityki Surowcowej Polski. Brak wykonalnych i korzystniejszych alternatywnych rozwiązań wynika z analiz towarzyszących wykonaniu dokumentacji hydrogeologicznych, natomiast dopuszczalność dalszego poboru była i jest analizowana na etapie przeglądu pozwoleń wodnoprawnych.

3.4.4. OBSZARY O PŁYTKIM ZALEGANIU WÓD GRUNTOWYCH

W granicach analizowanego terenu, zgodnie z informacjami, prezentowanymi w treści rysunku planu, wskazuje się na obecność obszarów, pozostających w zasięgu płytko zalegających wód gruntowych. Zasięg ten pokrywa się z hydroizobatą dla zwierciadła wód zalegającego na głębokości do 1,0 m p.p.t., wskazaną na *mapie hydrograficznej*.¹⁸

3.5. GLEBY

O występowaniu określonego typu gleb na danym obszarze decyduje szereg czynników takich jak: skały macierzyste, hydrografia, rzeźba terenu, roślinność i lokalne warunki klimatyczne. Typ skał występujących w podłożu oraz na powierzchni, skład petrograficzny, a także ich podatność na wietrzenie w istotnym stopniu determinują

¹⁸ Mapa hydrograficzna Polski, udostępniona w serwisie <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

lokalne warunki glebotwórcze. Ponadto wpływ na stan i jakość gleb ma również pośrednio czynnik ludzki. Właściwości gleb określają ich przydatność dla rolniczego wykorzystania.

W granicach analizowanego terenu gleby wykształciły się zasadniczo na podłożu triasowych skał wapiennych (w) oraz utworów neogenu i czwartorzędu, w tym występujących przede wszystkim w postaci piasków (pl, ps) oraz glin (gl, glp). Identyfikuje się tu gleby klasyfikowane jako bielcowe właściwe i pseudobielcowe (A), brunatne, w tym wylugowane (B, Bw), czarnoziemy właściwe deluwialne (Cd) oraz rędziny, w tym brunatne (R, Rb).¹⁹ W granicach analizowanego terenu nie zidentyfikowano gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klasy I i klasy II, natomiast zidentyfikowano lokalnie grunty rolne stanowiące użytki rolne klasy III.

Stan środowiska glebowego analizowanego terenu jest konsekwencją dawnej działalności przemysłowej i urbanizacji. Istotny wpływ na powstałe przekształcenia środowiska gleb miało tu płytkie górnictwo rud cynku i ołowiu (srebronośnej galeny i galmanu). Z uwagi na uwarunkowania geologiczne, jak również ze względu na historyczne górnictwo rudne, gleby mogą charakteryzować się wyższą zawartością metali ciężkich. Antropogeniczne przekształcenie gleb dotyczy także terenów zainwestowanych. W obszarach zabudowy, gleby utraciły swą wartość użytkową w wyniku mechanicznego przekształcenia. Związane jest to z procesem zasypywania i niwelacji terenu pod zabudowę, w wyniku którego niszczone były profile glebowe oraz warstwa próchniczna gleby. Na terenach zagospodarowanych występują utwory typologicznie zaliczone do urbisoli i ekranosoli (gleb przykrytych). Są to przede wszystkim powierzchnie okryte strukturą nieprzepuszczalną, najczęściej w postaci nawierzchni asfaltowej, litego betonu, kostki betonowej czy też brukowej.

3.6. HYDROGRAFIA

Przez północną część analizowanego terenu przebiega wododział I rzędu, stanowiący granicę pomiędzy dorzeczem Odry i Wisły. Północny fragment terenu przynależy do dorzecza Odry i położona jest w zlewni rzeki Stoły, przepływającej w oddaleniu około 1,3 km na północ od granic opracowania. Południowa część terenu przynależy do dorzecza Wisły i położona jest w zlewni rzeki Szarlejki oraz potoku Segiet, które przepływają w odległości około 1,9 km na południe od granic opracowania.

W granicach terenu objętego projektem planu nie identyfikuje się cieków powierzchniowych. W centralnej części terenu, na terenie Parku Grota, znajdują się dwa zbiorniki wodne, tj. Staw Grota i Staw Galman, stanowiące wypełnione wodą wyrobiska po dawnej działalności górniczej. Na analizowanym terenie, w rejonie terenów zabudowy, zlokalizowane są także niewielkie oczka wodne.

3.6.1. ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Zgodnie z informacjami prezentowanymi w ramach *Informatycznego Systemu Oslony Kraju*, w granicach analizowanego terenu nie występują obszary zagrożone powodzią.²⁰

3.6.2. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH (JCWP)

Analizowany teren położony jest w zasięgu zlewni dwóch Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), należących do dorzecza rzeki Wisły oraz Odry:

- JCWP o nazwie Stoła od źródła do Kanara (PLRW 600009118163) – północny fragment terenu,
- JCWP o nazwie Szarlejka (PLRW 200006212669) – południowa część terenu.

Poniżej przedstawiono charakterystykę ww. JCWP, zgodnie z informacjami prezentowanymi w *Aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Odry* – dla JCWP o nazwie Stoła od źródła do Kanara oraz Wisły – dla JCWP o nazwie Szarlejka (*IlaPGW*).^{21 22 23}

¹⁹ Mapa glebowo – rolnicza, udostępniona w serwisie <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

²⁰ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

²¹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023, poz. 300)

²² Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023, poz. 335)

²³ <https://www.apgw.gov.pl/>

Nazwa JCWP: Stoła od źródła do Kanara;

Kod JCWP: PLRW 600009118163;

Ciek istotny z punktu widzenia JCWP w granicach analizowanego terenu: brak;

- **Status JCWP:** naturalna część wód;
- **Stan/potencjał ekologiczny:** słaby stan ekologiczny;
wskaźniki determinujące stan/potencjał ekologiczny: BZT5, OWO, przewodność, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V), cynk; fitobentos;
- **Stan chemiczny:** stan chemiczny poniżej dobrego;
- **Stan (ogólny):** zły stan wód.
- **Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie JCWP:**
 - **Główne źródło presji troficznych:** odpływ miejski (wody opadowe) oraz nawożenie i depozycja oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone);
 - **Główne źródło presji zasilających:** ścieki przemysłowe i komunalne;
 - **Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających:** ścieki przemysłowe i komunalne oraz depozycja atmosferyczna;
 - **Główne źródło presji hydromorfologicznych:** prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki główne;
 - **Główne źródło presji chemicznych:** rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk, punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk; nieznane (substancje zakazane);
- **Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego:** zagrożona;
- **Cel środowiskowy:**
 - **Stan/potencjał ekologiczny:** umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosforany, BZT5, cynk, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm), IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości);
 - **Stan chemiczny:** stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [kadm(w), nikiel(w), ołów(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry.
- **Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych JCWP:**
 - **odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych** – związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: fosfor ogólny, OWO. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi, a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań;
 - **odstępstwo polegające na złagodzeniu celów środowiskowych** – związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor, any, BZT5, cynk, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C; IO, kadm(w), nikiel(w), ołów(w). Jest to spowodowane czynnikami antropogenicznymi, które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań.

Nazwa JCWP: Szarlejka;

Kod JCWP: PLRW 200006212669;

Ciek istotny z punktu widzenia JCWP w granicach analizowanego terenu: brak;

- **Status JCWP:** silnie zmieniona część wód;
- **Stan/potencjał ekologiczny:** słaby potencjał ekologiczny;

wskaźniki determinujące stan/potencjał ekologiczny: BZT5, OWO, przewodność, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V), cynk; fitobentos;

- **Stan chemiczny:** stan chemiczny poniżej dobrego;
wskaźniki determinujące stan chemiczny: nikiel;
- **Stan (ogólny):** zły stan wód.
- **Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie JCWP:**
 - **Główne źródło presji troficznych:** odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone);
 - **Główne źródło presji zasilających:** ścieki przemysłowe i komunalne;
 - **Główne źródło presji hydromorfologicznych:** prostowanie koryta - rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne, górnictwo - rzeki główne;
 - **Główne źródło presji chemicznych:** rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk, punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk; nieznane (substancje zakazane).
- **Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego:** zagrożona;
- **Cel środowiskowy:**
 - **Stan/potencjał ekologiczny:** umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, fosfor ogólny, fosforany, BZT5, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: zgodnie z zasadą braku dalszego pogorszenia), IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;
 - **Stan chemiczny:** stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry.
- **Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych JCWP:**
 - **odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych** – związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot azotanowy, OWO. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi, a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań);
 - **odstępstwo polegające na złagodzeniu celów środowiskowych** – związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot ogólny, azot amonowy, fosfor ogólny, fosforany, BZT5, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C; IO, nikiel(w). Jest to spowodowane występującą presją antropogeniczną, która trwale uniemożliwia osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań.

3.7. KLIMAT

Zgodnie z podziałem Gumińskiego²⁴, pod względem klimatycznym miasto Bytom zalicza się do dzielnicy XV częstochowsko-kieleckiej. Miasto jest położone niemal w centralnej części dzielnicy. Na ogół dzielnicę XV częstochowsko-kielecką charakteryzują następujące warunki:

- średnia temperatura stycznia wynosi około -2°C do -3°C,
- średnia temperatura lipca wynosi około 15°C do 16°C,

²⁴ Gumiński R., 1948: Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce. Przegl. Met. Hydrogeol., I, 1.

- średnia temperatura roczna wynosi około 7°C do 8°C,
- liczba dni z przymrozkami od 112 do 130 dni,
- liczba dni mroźnych od 20 do 40 dni,
- ostatnie przymrozki wiosenne występują najczęściej w końcu kwietnia lub na początku maja,
- czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi 60-80 dni,
- okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni,
- opady atmosferyczne znacznie zróżnicowane, do 650-750 mm/rok,
- przeważają wiatry południowo-zachodnie i zachodnie o prędkościach średnich 3-4 m/s.

Miasto Bytom położone jest w strefie klimatu umiarkowanego przejściowego, będącego efektem oddziaływania zarówno cech klimatu kontynentalnego, jak i oceanicznego. Na lokalne warunki meteorologiczne wpływa zmienna cyrkulacja atmosferyczna związana z napływem mas powietrza polarnego, arktycznego oraz zwrotnikowego. Dominującą rolę odgrywają masy powietrza polarno-morskiego, które cechują się wysoką przezroczystością i wilgotnością. Na omawianym terenie dominują wiatry z sektora zachodniego i południowo-zachodniego, czyli polarno - morskie, które stanowią około 50% ogółu wiatrów. Dominują wiatry słabe o prędkości około 2,5 m/s (40-50% ogółu wiatrów). Ważnym czynnikiem pogodowym i klimatycznym jest zachmurzenie. Obszar Wyżyny Śląskiej nie wyróżnia się pod względem zachmurzenia od innych rejonów kraju, a roczny stopień zachmurzenia wynosi 65%. Zachmurzenie charakteryzuje się dużą zmiennością w ciągu roku, najmniejsze notuje się najczęściej w końcu lata (sierpień, wrzesień), a największe w grudniu, listopadzie oraz styczniu. W przekroju terytorialnym największy stopień zachmurzenia cechuje obszar GOP-u. Wartość promieniowania całkowitego i usłonecznienia są na Wyżynie Śląskiej na ogół niższe niż na obszarze kraju. Szczególnie na obszarze GOP-u. Średnie roczne wartości usłonecznienia wahają się od 1300 do 1400 godzin. Stosunki termiczne uwarunkowane są przede wszystkim dopływem określonych mas powietrza, natomiast ich zróżnicowanie przestrzenne jest związane z rzeźbą terenu. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi od 7 °C do 8 °C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec (od 17 do 18 °C), z kolei najchłodniejszym styczeń (od -2 do -3 °C). Charakterystyczną cechą są zmiany termiki między obszarem silnie uprzemysłowionym a otaczającymi terenami, gdzie temperatura jest średnio o 1 °C wyższa. Charakterystyczna jest tu również duża roczna amplituda temperatur, wynosząca maksymalnie 21 °C. Dodatkowym uwarunkowaniem rozkładu temperatur są nieckie powstałe w wyniku eksploatacji górniczej będące magazynami zastoin powietrza, utrudniającymi przewietrzanie miasta. Średnia roczna suma opadów atmosferycznych w tej dzielnicy klimatycznej waha się w granicach 700-800 mm. W porównaniu ze średnią Polski (około 600 mm) jest to wartość wyższa, na co wpływa ośrodek miejsko-przemysłowy wskutek emisji do atmosfery znacznej ilości energii cieplnej, stanowiącej aktywne jądra kondensacji. Maksimum opadów występuje na tym obszarze przeważnie w lipcu i sierpniu, a minimum w styczniu. Liczba dni z opadem śnieżnym stanowi średnio 34 % ogólnej liczby dni z opadem atmosferycznym, wynoszącej 165 dni. Ważną cechą klimatu jest duża ilość dni z pogodą mglistą, do czego w znacznej mierze przyczynia się zadymienie obszaru.²⁵

3.7.1. ZMIANY KLIMATU

W celu przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatycznych oraz poprawy warunków aerosanitarnych, miasto Bytom realizuje „Plan adaptacji miasta do zmian klimatu do roku 2030” (MPA).²⁶ Dokument ten zakłada m.in. zwiększenie odporności na ekstremalne zjawiska pogodowe, poprawę gospodarki wodnej oraz ograniczenie narażenia mieszkańców na skutki fal upałów i epizodów smogowych. Szczególny nacisk położono na rozwój zielonej infrastruktury miejskiej oraz dostosowanie planowania przestrzennego do potrzeb przewietrzania i poprawy jakości powietrza. Wykonana w MPA analiza parametrów meteorologicznych wskazała na wskaźniki klimatyczne, dla których odnotowano najbardziej gwałtowne zmiany w analizowanej perspektywie czasowej. Wskaźniki te powodują na terenie miasta Bytom określone zagrożenia wynikające ze zmian klimatu. Są to:

²⁵ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bytom przyjęte uchwałą nr XVI/204/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 sierpnia 2011 r. ze zmianami

²⁶ Plan adaptacji Miasta Bytom do zmian klimatu do roku 2030, Załącznik do uchwały Nr XVI/205/19 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 26 sierpnia 2019 r.

- ciągły, systematyczny wzrost temperatur średniorocznych,
- ciągły, systematyczny wzrost liczby dni upalnych i fal upałów,
- występowanie tzw. miejskiej wyspy ciepła, coraz częstsze występowanie krótkich, lecz intensywnych opadów, które mogą powodować lokalne podtopienia ulic i budynków. Wg Katalogu nagłych powodzi IMGW z lat 1970-2012, w ciągu 12 lat XXI wieku powodzie nagłe typu *Flash Flood* występowały w Bytomiu czterokrotnie częściej niż miało to miejsce w ciągu ostatniego trzydziestolecia XX wieku,
- wzrost liczby długotrwałych okresów bezopadowych oraz okresów bezopadowych połączonych z wysoką temperaturą,
- rosnąca liczba niżówek, rosnące deficyty wody oraz pogłębiający się stan suszy hydrologicznej w reprezentatywnym dla miasta punkcie wodowskazowym na rzece Bytomce.^{27 28}

3.8. WARUNKI AEROSANITARNE

Teren miasta Bytomia odznacza się zróżnicowanym stopniem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, uzależnionym od wielu czynników, w tym takich jak np. zwartość i charakter zabudowy, lokalizacja emitorów zanieczyszczeń, rodzaju pokrycia terenu, wielkości powierzchni biologicznie czynnych itd. Największe zanieczyszczenie powietrza oraz niekorzystne warunki aerosanitarne notowane są w obrębie zwartej zabudowy miejskiej.

Bezpośrednio w granicach miasta Bytomia, tym samym w granicach obszaru opracowania, nie funkcjonuje stacja pomiarowa monitorująca stan jakości powietrza atmosferycznego, w ramach monitoringu *Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska*.²⁹ Zgodnie z rocznymi ocenami jakości powietrza w województwie śląskim za 2024 r.³⁰ i za lata wcześniejsze, wykonanymi wg zasad określonych w art. 89 ustawy *Prawo ochrony środowiska*, miasto Bytom zostało zaliczone do strefy aglomeracji górnośląskiej (PL2401). W wyniku oceny rocznej za 2024 r. określono strefy, w których konieczne jest prowadzenie działań naprawczych z uwagi na występowanie przekroczeń obowiązujących norm jakości powietrza. Stwierdzone dla strefy aglomeracji górnośląskiej przekroczenia dotyczą zarówno zanieczyszczeń objętych poziomami dopuszczalnymi, jak i docelowymi. Do pierwszej grupy należą: dwutlenek azotu (NO₂) – stężenie średnioroczne, pył zawieszony PM₁₀ – stężenia 24-godzinne oraz pył zawieszony PM_{2,5} – stężenie średnioroczne (II faza). W zakresie zanieczyszczeń o określonych poziomach docelowych, odnotowano przekroczenia dla: ozonu (O₃) – średnia z trzech lat i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ – stężenie średnioroczne.

Przedstawione wyniki oceny jakości powietrza, wskazują na występujące w strefie aglomeracji górnośląskiej problemy z dotrzymaniem norm, typowe dla obszarów zurbanizowanych, również uprzemysłowionych. Co istotne, w porównaniu z oceną za rok 2023, w 2024 r. odnotowano pogorszenie jakości powietrza w strefie aglomeracji górnośląskiej. Strefa ta uzyskała niższą klasę w przypadku części substancji. Dla ozonu (O₃), ocenianego w odniesieniu do średniej trzyletniej, strefa została zaklasyfikowana do klasy C, podczas gdy w poprzednim roku otrzymała klasę A. Pogorszenie odnotowano również dla pyłu zawieszonego PM₁₀, a obecnie strefa aglomeracji górnośląskiej, z uwagi na ww. parametr, znalazła się w klasie C. W zakresie pyłu PM_{2,5} (II faza) aglomeracja górnośląska została zakwalifikowana do klasy C1, podczas gdy w poprzedniej ocenie uzyskała klasę A1. Jednocześnie, podobnie jak w roku 2023, wszystkie strefy w województwie, w tym aglomeracja górnośląska, otrzymały klasę D2 w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego dla ozonu.

Warto podkreślić, że klasyfikacja danej strefy opiera się na wartości stężeń mierzonych w rejonach potencjalnie najbardziej narażonych na występowanie podwyższonych poziomów danego zanieczyszczenia. Oznacza to, że nawet lokalny obszar przekroczeń, o ograniczonym zasięgu przestrzennym, może determinować wynik dla całej strefy. Klasyfikacja w klasie C nie oznacza więc złej jakości powietrza na całym obszarze aglomeracji, lecz wskazuje na istnienie miejsc wymagających działań naprawczych w odniesieniu do konkretnego zanieczyszczenia.

²⁷ Plan adaptacji Miasta Bytom do zmian klimatu do roku 2030, Załącznik do uchwały Nr XVI/205/19 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 26 sierpnia 2019 r.

²⁸ Program Ochrony Środowiska dla Miasta Bytom na lata 2022–2030 z perspektywą do roku 2035, Urząd Miejski w Bytomiu, 2022.

²⁹ <https://powietrze.gios.gov.pl/>

³⁰ Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2024, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach, rok wydania: 2025 (<https://powietrze.gios.gov.pl/>)

Warunki aerosanitarne na analizowanym obszarze kształtowane są przede wszystkim przez emisje o charakterze lokalnym, ale także przez czynniki zewnętrzne. Z uwagi na brak przyłączenia istniejącej zabudowy do miejskiej sieci ciepłowniczej, wpływ na lokalną jakość powietrza mają przede wszystkim emisje związane z procesem grzewczym, opartym o rozwiązania indywidualne. Podczas ogrzewania budynków, w tym obiektów mieszkalnych, stanowiących dominujący typ zabudowy w analizowanym terenie, może dochodzić do emisji szkodliwych substancji gazowych oraz pyłowych, będących pochodną procesu spalania paliw konwencjonalnych, np. węgla kamiennego oleju opałowego, drewna opałowego, jak również gazu. Skala emisji uzależniona jest od rodzaju oraz jakości stosowanych paliw, a także sprawności technicznej instalacji grzewczych. Natężenie emisji ma zasadniczo charakter sezonowy i wzrasta w okresie grzewczym, jesienno – zimowym.

Źródłem emisji kształtującej lokalne warunki aerosanitarne jest również ruch pojazdów, odbywający się w ramach wewnętrznego układu komunikacyjnego, ale także w ramach dróg o znaczeniu ponadlokalnym, wyznaczających granice opracowania, w tym w szczególności w ramach drogi krajowej nr 11, ograniczającej przedmiotowy teren od zachodu. Stanowi ona ciąg komunikacji o najwyższym natężeniu ruchu w rejonie analizowanego terenu, tym samym główne liniowe źródło emisji zanieczyszczeń. Z uwagi na klasę ww. drogi, struktura ruchu pojazdów, prócz pojazdów z sektora samochodów osobowych, obejmuje również udział pojazdów ciężkich, co przekłada się na zwiększony poziom emisji zanieczyszczeń. W rejonie dróg budujących układ komunikacji wewnątrz analizowanego terenu, dominujący udział w ruchu drogowym mają samochody osobowe oraz dostawcze. Na wielkość emisji z liniowych źródeł komunikacyjnych prócz samego rodzaju pojazdów, wpływa także stan jezdni, konstrukcja i stan techniczny silników pojazdów, warunki pracy silników, rodzaj paliwa i płynność ruchu. Wzmożona emisja spalin samochodowych obserwowana jest głównie w tzw. „godzinach szczytu” czyli w okresie dojazdów i powrotów z pracy mieszkańców.

Emisje z poszczególnych źródeł, tj. ze źródeł linowych oraz z obszarów zabudowy, mogą się kumulować, a w niesprzyjających warunkach anemologicznych, zwłaszcza w okresie dni bezwietrznych, może dochodzić do ich kumulacji w rejonie zabudowy i powstawania zjawiska niskiej emisji.

Jednocześnie analizowany obszar cechuje się zasadniczo korzystnymi warunkami przewietrzania. Od strony północnej oraz wschodniej, sąsiaduje on z terenami niezainwestowanymi, w tym z rozległymi obszarami rolniczymi, położonymi na obszarze Radzionkowa. Dodatkowo, brak jest w granicach obszaru oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy przemysłowej, co eliminuje istotne punktowe źródła emisji, mogące wpływać na jakość powietrza.

3.9. KLIMAT AKUSTYCZNY

Przedmiotowy teren obejmuje obszar zurbanizowany, w granicach którego zlokalizowane są tereny podlegające na mocy obowiązującego prawa ochronie akustycznej. Należą do nich tereny zabudowy o funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej oraz obiekty związane z edukacją dzieci i młodzieży.

Do najistotniejszych źródeł hałasu, kształtujących lokalny klimat akustyczny, należy ul. Strzelców Bytomskich w ciągu drogi krajowej nr 11, wyznaczająca zachodnią granicę opracowania, w mniejszym stopniu ul. Długa, ograniczająca teren od strony południowej. Powyższe drogi pozostają poza granicami terenu objętego projektem planu. Droga krajowa nr 11, cechuje się najwyższym natężeniem ruchu drogowego w ujęciu lokalnym, jak również większym w odniesieniu do dróg przebiegającym bezpośrednio w granicach opracowania udziałem samochodów dostawczych i ciężarowych. Z uwagi na powyższe, w jej rejonie dochodzi do emisji najwyższych wartości dźwięku. W sąsiedztwie drogi krajowej nr 11, na omawianym terenie, położone są tereny podlegające ochronie akustycznej, w tym tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Kolejnym ciągiem drogowym będącym istotnym liniowym źródłem hałasu jest ul. Długa. W jej sąsiedztwie również identyfikuje się tereny chronione akustycznie, o charakterze mieszkaniowym. Wymienione powyżej drogi, pełnią istotną funkcję w komunikacji analizowanego terenu, umożliwiając łączność z terenami położonymi w granicach miasta, jak również poza jego granicami.

Drogi budujące wewnętrzną sieć komunikacji analizowanego terenu, mają zasadniczo charakter lokalny. Zwiększone natężenie ruchu samochodowego w ich rejonie związane jest głównie z dojazdami oraz powrotami mieszkańców z pracy i występuje w godzinach porannych i popołudniowych. W porach tych mogą występować

podwyższone poziomy hałasu, niekorzystnie oddziałujące na tereny zabudowy chronionej akustycznie, położone w ich sąsiedztwie. Prócz natężenia ruchu drogowego, na poziom hałasu ma wpływ stan techniczny pojazdów poruszających się po drogach oraz stan techniczny dróg.

Na ogólny stan oddziaływań akustycznych ma także wpływ hałas związany z prowadzoną działalnością gospodarczą w ramach poszczególnych obiektów usługowych oraz w mniejszym stopniu hałas bytowy, niemniej jego znaczenie jest marginalne. Lokalne oddziaływanie akustyczne pochodzi także od linii tramwajowej, przebiegającej w rejonie ul. Strzelców Bytomskich oraz ul. Władysława Łokietka przy osiedlu Stroszek, na południowy – zachód od granic opracowania, przy czym oddziaływanie to ogranicza się zasadniczo do niewielkiego obszaru w przedmiotowych granicach, położonego u zbiegu ul. Strzelców Bytomskich i ul. Długiej.

Stan klimatu akustycznego na obszarze miasta Bytomia opisuje *Strategiczna mapa hałasu dla miasta Bytomia* (SMH), sporządzona w 2022 r. przez Biuro Analiz Środowiskowych „MK Akustyk” Marek Komoniewski.³¹ *Strategiczna mapa hałasu dla miasta Bytomia* stanowi opracowanie specjalistyczne i zawiera szczegółowe dane w zakresie warunków akustycznych na terenie miasta. Jednocześnie należy wskazać, że miasto Bytom realizuje politykę ochrony klimatu akustycznego, m.in. poprzez *Program ochrony środowiska przed hałasem*³², sporządzony w 2018 r. w oparciu o wcześniejsze mapy akustyczne. W ramach SMH, zidentyfikowano trzy liniowe źródła hałasu, oddziałujące na analizowany teren, tj. ul. Strzelców Bytomskich oraz ul. Długą w zakresie hałasu drogowego oraz linię tramwajową, przebiegającą w rejonie ul. Strzelców Bytomskich oraz ul. Władysława Łokietka przy osiedlu Stroszek, w zakresie hałasu szynowego. W poniższej tabeli zaprezentowano wartości emitowanego hałasu, od ww. dróg – w kontekście wskaźnika L_{DWN} (długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia) oraz w kontekście wskaźnika L_N (długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku). Wskazane w tabeli wartości, odnoszą się jedynie do poziomów dźwięku odnotowanego bezpośrednio w granicach opracowania.

TABELA 2 Poziom dźwięku emitowanego do środowiska z poszczególnych źródeł

		HAŁAS DROGOWY		HAŁAS SZYNOWY
		ul. Strzelców Bytomskich (DK nr 11) (poza granicami opracowania)	ul. Długa (poza granicami opracowania)	Linia tramwajowa w rejonie ul. Strzelców Bytomskich oraz ul. Władysława Łokietka (poza granicami opracowania)
L_{DWN} (dB)	WARTOŚĆ MAKSYMALNA	79,9	69,9	64,9
	WARTOŚĆ MINIMALNA	55,0	55,0	55,0
L_N (dB)	WARTOŚĆ MAKSYMALNA	74,9	59,9	64,9
	WARTOŚĆ MINIMALNA	50,0	50,0	50,0

Na podstawie *Strategicznej mapy hałasu dla miasta Bytomia* (2022 r.)

Zgodnie z danymi prezentowanymi w ramach przytoczonej powyżej mapy akustycznej, zauważa się, że najwyższe poziomy dźwięku emitowanego ze źródeł liniowych odnotowano w rejonie skrzyżowania ul. Strzelców Bytomskich, ul. Długiej i ul. Władysława Łokietka. W treści mapy wskazano obszary, dla których przekroczone zostały normatywne poziomy hałasu. W granicach analizowanego terenu dotyczą one zasadniczo terenów położonych wzdłuż ul. Strzelców Bytomskich (przekroczenia w zakresie wskaźników L_{DWN} oraz L_N), jak również rejonu opisanego skrzyżowania ulic (przekroczenia w zakresie wskaźnika L_{DWN}).

³¹ *Strategiczna mapa hałasu dla miasta Bytomia*, wyk. Biuro Analiz Środowiskowych „MK Akustyk” Marek Komoniewski, Bytom, 2022 r.

³² Aktualizacja programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Bytomia na lata 2019 - 2024, wyk. Biuro Analiz Środowiskowych „MK Akustyk” Marek Komoniewski, Bytom, 2018 r., przyjęta Uchwałą Nr XIII/148/19 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 maja 2019 r.

3.10. PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE

Promieniowaniem niejonizującym nazywamy takie promieniowanie, którego energia oddziałuje na każde ciało materialne (w tym także na ciało człowieka) nie powodując w nim procesu jonizacji. Związane jest ściśle ze zmianami pola elektromagnetycznego. Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego oddziałujące na środowisko mogą mieć charakter liniowy lub punktowy. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące występuje w zakresie częstotliwości od 1 Hz do 10^{16} Hz. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają źródła liniowe na przykład linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym wynoszącym 110 kV lub wyższym oraz źródła punktowe - urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości 0,1-300 000 MHz, do których należą:

- stacje transformatorowe o napięciu znamionowym powyżej 110 kV,
- urządzenia radionadawcze i telewizyjne (np. stacje bazowe telefonii komórkowej).

Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone poprzez zapewnienie odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448), określa dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wartość składowej elektrycznej 1kV/m i składowej magnetycznej 60A/m dla pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz. Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludności jest dozwolone bez ograniczeń ww. rozporządzenie określa dla pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz wartość składowej elektrycznej w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m. Dla pól elektromagnetycznych, w zakresie częstotliwości dla sieci GSM, tj. w zakresie częstotliwości od 400MHz do 300GHz, w wyżej cytowanym *Rozporządzeniu* określa się następujące wartości:

- dla przedziału od 400 MHz do 2000 MHz – składowa elektryczna E (V/m) wynosi: $1,375 \times f^{0,5}$, natomiast gęstość mocy S (W/m^2) wynosi: $f/200$ (f – wartość częstotliwości pola elektromagnetycznego);
- dla przedziału od 2 GHz do 300 GHz – składowa elektryczna E (V/m) wynosi: 61, natomiast gęstość mocy S (W/m^2) wynosi: 10.

Na analizowanym terenie głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego, zaliczanym do grupy promieniowania niejonizującego, które w przypadku nadmiernej ekspozycji może stanowić potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzi oraz elementów środowiska przyrodniczego, jest napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV, przebiegająca przez północno – zachodnią część analizowanego terenu.

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Katowicach prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem przekroczeń dotyczących terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności. Na terenie Bytomia WIOŚ nie stwierdził konfliktowych lokalizacji instalacji stanowiących źródła promieniowania elektromagnetycznego. W dniu 28 sierpnia 2017 r. WIOŚ w Katowicach przeprowadził okresowe (monitoringowe) pomiary natężenia pola elektromagnetycznego w środowisku na terenie miasta Bytomia w punkcie pomiarowym P-1 (ul. Powstańców Śląskich). Średnia arytmetyczna wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego w zakresie częstotliwości 100 kHz – 3 GHz w danym punkcie obserwacji, wyniosła 0,98V/m. W 2018 roku pomiary monitoringowe nie obejmowały miasta Bytomia. W 2019 r. punkt pomiarowy zlokalizowano w dzielnicy Stolarzowice (punkt pomiarowy P-2 przy Placu Jana). Średnia arytmetyczna wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego w zakresie częstotliwości 100 kHz – 3 GHz w tym punkcie wyniosła 0,50 V/m. Zmierzone poziomy promieniowania w latach 2017 i 2019 były znacznie niższe od obowiązujących obecnie poziomów dopuszczalnych w tym zakresie promieniowania (28 – 87 V/m).^{33 34}

³³ Program Ochrony Środowiska dla Miasta Bytom na lata 2022–2030 z perspektywą do roku 2035, Urząd Miejski w Bytomiu, 2022.

³⁴ <https://www.gov.pl/web/wios-katowice/wyniki-badan-i-ocen-stanu-srodowiska>

3.11. BIOSFERA

Struktura przyrodnicza analizowanego terenu jest zróżnicowana. W analizowanych granicach identyfikuje się zarówno obszary o wysokim potencjale przyrodniczym, jak również tereny zieleni urządzonej oraz powierzchnie nieużytków, wpisane w strukturę obszarów zainwestowanych.

Do najważniejszych enklaw przyrodniczych analizowanego terenu, stanowiących również istotny zasób środowiska naturalnego w skali całego miasta, należy zaliczyć obszar obejmujący wzniesienie Suchej Góry, w rejonie którego powołano zespół przyrodniczo – krajobrazowy Suchogórski Labirynt Skalny. Teren ten jest w większości porośnięty roślinnością wysoką, a zadrzewienia nawiązują charakterem do zespołów grądowych. Drzewostan budują gatunki rodzimych drzew liściastych, w tym brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), klon zwyczajny (*Acer platanoides*) i jawor (*A. pseudoplatanus*), lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) oraz drzew iglastych, w tym sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris*) i modrzew europejski (*Larix decidua*). Odnotowano tu również gatunki drzew obcych, tj. robinie akacjową (*Robinia pseudoacacia*) oraz dąb czerwony (*Quercus rubra*). Prócz zadrzewień, w obszarze tym występują zróżnicowane zbiorowiska niskiej roślinności o charakterze muraw. Odnotowano tu chronione gatunki roślin, w tym dziewięciśnię bezłodygowego (*Carlina acaulis*) czy kruszczyka szerokolistnego (*Epipactis helleborine*). Obszar ten stanowi siedlisko ptaków, jak również, z uwagi na obecność oczka wodnego w rejonie zagłębienia powyrobowiskowego, potencjalne miejsce rozrodu płazów.

Istotnym elementem lokalnej struktury przyrodniczej, jest położony w centralnej części terenu Park Grota wraz z dwoma stawami. Park ten obejmuje tereny dawnej kopalni galmanu Nadzieje Marii i został założony przez mieszkańców Suchej Góry, po zakończeniu działalności górniczej w tym rejonie. Park ten dzieli się na urządzonej części północnej oraz bardziej naturalnej części południowej. Centralnym punktem północnej części parku jest Staw Grota. Charakterystycznym obiektem jest tu również grota Matki Boskiej od której wzięła się nazwa parku i stawu. Rejon Stawu Grota jest zagospodarowany na cele rekreacyjne. Znajdują się tu ścieżki spacerowe oraz elementy małej architektury parkowej, jak również przyrządy do ćwiczeń, w ramach plenerowych siłowni. Brzegi stawu i obszar pomiędzy stawem a ścieżką biegnącą wokół niego podlegają regularnemu koszeniu. Centralnym punktem południowej części parku jest Staw Galman. Opisywana część parku jest mniej zagospodarowana. W strefie brzegowej stawu porasta szuwar budowany przez trzcinę pospolitą (*Phragmites australis*) oraz tatarak (*Acorus calamus*). Oba stawy połączone są małym, krótkim kanałem. Stawy parkowe podlegają pod Koło nr 47 Polskiego Związku Wędkarskiego w Radzionkowie i wykorzystywane są na cele rekreacji wędkarskiej. Koło odpowiada także za ich zarybianie. Rybostan reprezentowany jest tu przez gatunki takie jak jesiotr (*Acipenser sturio*), karp koi (*Cyprinus rubrofasciatus koi*) czy lin złoty (*Tinca tinca*). Drzewostan Parku Grota budują wierzyby (*Salix* sp.), topole (*Populus* sp.), jesiony (*Fraxinus excelsior*), klony, modrzewie, graby (*Carpinus betulus*), buki (*Fagus sylvatica*) oraz wiąz (*Ulmus* sp.) i lokalnie, w miejscach wilgotnych – olsze czarne (*Alnus glutinosa*).³⁵ Obszar parku z uwagi na zróżnicowanie siedlisk, stanowi dogodną ostoję dla różnych grup zwierząt, w tym np. ptaków związanych z drzewostanami oraz środowiskiem wód stojących, jak również może stanowić potencjalne miejsce rozrodu płazów. Zbiorniki wodne mogą stanowić także żerowisko dla wybranych gatunków nietoperzy, np. nocka rudego (*Myotis daubentonii*) czy mroczka późnego (*Eptesicus serotinus*), notowanych w obszarze Natura 2000, w którego zasięgu znajdują się północna część terenu objętego projektem planu.

Uzupełnienie lokalnego układu przyrodniczego stanowią enklawy zieleni urządzonej w ramach przydomowych ogrodów towarzyszących zabudowie mieszkaniowej, jak również zieleń urządzona w granicach cmentarza. Enklawy te są istotną składową ekosystemów miejskich. Porastające w ich rejonie rośliny użytkowe, w tym m.in. drzewa owocowe, ozdobne krzewy oraz liczne byliny, stanowią bazę pokarmową dla zwierząt oraz zapewniają schronienie liczным przedstawicielom fauny, w tym drobnym ssakom czy owadom, w tym istotnym z punktu widzenia bioróżnorodności – zapylaczy.

W strukturze analizowanego obszaru zaznaczają się także powierzchnie nieużytków, porośnięte zasadniczo niską roślinnością spontaniczną, w tym miejscami inwazyjną nawłocią (*Solidago* sp.) ale także lokalnie zadrzewieniami oraz roślinnością krzewiastą, które wykształciły się w procesie naturalnej sukcesji ekologicznej. Użytki mają

³⁵ Burda J., Dąbrowa T., Szczepanik R., Bytomska przyroda, przewodnik przyrodniczy, Fundacja Alternata, Bytom (dostęp: <https://alternata.pl/>)

generalnie postać niewielkich rozproszonych wśród terenów zabudowy płątów. Większe powierzchniowo obszary nieużytków występują w południowo – wschodniej części terenu oraz na zachód od Parku Grota.

3.11.1. KORYTARZE EKOLOGICZNE

Zgodnie z danymi prezentowanymi przez *Instytut Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk*, w ramach *Mapy korytarzy ekologicznych w Polsce*^{36, 37}, w analizowanym obszarze nie wyznacza się korytarzy ekologicznych o znaczeniu krajowym, istotnych dla zachowania ciągłości ekologicznej w skali kraju.

W północnej części terenu wskazuje się na przebieg **korytarza chiropterologicznego**, wyznaczonego w ramach sieci ekologicznej obszaru województwa śląskiego³⁸, wskazującego prawdopodobne, najczęściej odbywane trasy przelotów nietoperzy. Północna część miasta, w tym analizowany teren, położone są w obszarze Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie. Wyznaczenie korytarza migracji nietoperzy w północnej części miasta, związane jest m.in. z obecnością otworów wlotowych do systemu podziemi, stanowiących miejsca hibernacji tych zwierząt.

Biorąc pod uwagę lokalizację oraz stan zagospodarowania terenu objętego projektem planu, wskazuje się, że obszarem umożliwiającym swobodną wymianę biologiczną z terenami przyległymi, w tym migrację zwierząt, jest obszar zespołu przyrodniczo – krajobrazowego Suchogórski Labirynt Skalny, którego kontynuacją po tarnogórskiej stronie granicy jest zespół przyrodniczo – krajobrazowy Doły Piekarskie. Powyższe zespoły w ujęciu przyrodniczym tworzą spójny przyrodniczo obszar. Ponadto, analizowany teren zachowuje łączność przyrodniczą z obszarami rolniczymi, położonymi za jego wschodnią granicą, na terenie Radzionkowa. Wymiana ekologiczna na tereny przyległe w pozostałych kierunkach, jest mocno ograniczona, przez występowanie barier liniowych, tj. ciągów komunikacyjnych okalających analizowany obszar od zachodu i południa, ale także przez istniejące obiekty kubaturowe. Wewnętrzna spójność lokalnego układu przyrodniczego oraz łączność z terenami położonymi po zachodniej oraz południowej stronie terenu, gdzie migracja jest utrudniona, opiera się głównie na zasadzie modelu *stepping stone*, w którym określone płyty zieleni, w tym urządzonej oraz spontanicznej, stanowią wyspy pośród istniejącego zagospodarowania, pomiędzy którymi możliwa jest lokalna migracja niektórych gatunków zwierząt, np. ptaków. Do powiązań przyrodniczych z obszarami przyległymi należą wody podziemne, w tym wody GZWP.

3.12. OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE NA MOCY USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY³⁹

W granicach terenu objętego projektem planu miejscowego, identyfikuje się dwie formy ochrony przyrody, ustanowione na mocy *Ustawy o ochronie przyrody*.⁴⁰ Przedmiotowy teren położony jest w zasięgu obszaru Natura 2000, tj. ostoi siedliskowej Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie (PLH 240003), a w jego północnej części wyznaczono zespół przyrodniczo – krajobrazowy Suchogórski Labirynt Skalny. Poniżej przedstawiono charakterystykę ww. obszarów chronionych.

3.12.1. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK „PODZIEMIA TARNOGÓRSKO – BYTOMSKIE” PLH240003

Północna część terenu objętego projektem planu, położona jest w zasięgu obszaru stanowiącego część europejskiej sieci Natura 2000, tj. **Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie” (PLH240003)**.

Obszar Natura 2000 „Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie” (PLH240003) został powołany na mocy:

- **Decyzji Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującej, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE) (Dz. Urz. UE L 12 z 15.01.2008, str. 383);**

³⁶ <https://mapa.korytarze.pl/>

³⁷ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R.W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J.M., Zalewska H., Pilot M., 2005 (2011): *Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce*. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża (aktualizacja, 2011)

³⁸ Parusel J. B., Skowrońska K., Wower A., Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Etap I., CDPGŚ, Katowice, 2007 r.

³⁹ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> (dostęp: luty 2026 r.)

⁴⁰ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity, Dz.U. 2024, poz. 1478)

- **Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie (PLH240003) (Dz. U. z 2022 r. poz. 910).**

Zgodnie ze *Standardowym Formularzem Danych*⁴¹, obszar Natura 2000 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie” (PLH240003) obejmuje powierzchnię 3 490,8 ha i położony jest na terenie gmin: Tarnowskie Góry (gmina miejska), Zbrosławice (gmina wiejska), Bytom (gmina miejska) oraz Radzionków (gmina miejska). Przedmiotowy obszar został wyznaczony jako specjalny obszar ochrony siedlisk, w ramach dyrektywy 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

W granicach obszaru występuje rozległy system podziemnych wyrobisk pogórnich, obejmujący chodniki, sztolnie, komory, wybierki, szyby oraz odstonięcia w kamieniołomach, pełniący funkcję jednego z najważniejszych zimowisk nietoperzy w regionie. Wyrobiska powstawały od XII do XX wieku w wyniku wielowiekowej eksploatacji kruszców metali. Łączna długość zachowanych podziemi przekracza 300 km. Wnętrza podziemi charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem warunków mikroklimatycznych, w szczególności temperatury i wilgotności, co ma kluczowe znaczenie dla hibernacji nietoperzy. System ten należy do największych zespołów podziemnych wyrobisk pogórnich na świecie.

Obszar Natura 2000 został wyznaczony przede wszystkim w celu ochrony nietoperzy związanych z systemem podziemnych wyrobisk. Przedmiotami ochrony, wymienionymi w **załączniku II dyrektywy siedliskowej**, są dwa gatunki nietoperzy: **nocek duży (*Myotis myotis*)** oraz **nocek Bechsteina (*Myotis bechsteinii*)**. Nocek duży jest gatunkiem zimującym w podziemiach obszaru, wykorzystującym korytarze i komory jako miejsca hibernacji. Liczebność populacji zimującej oceniana jest na około 130 osobników. Stan zachowania gatunku określono jako dobry, a struktura i funkcjonowanie siedlisk hibernacyjnych uznano za właściwe. Nocek Bechsteina występuje w obszarze w niewielkiej liczebności (od 1 do 13 osobników) i związany jest zarówno z okresem rozrodu, jak i hibernacji. Stan zachowania siedlisk preferowanych przez gatunek oceniono jako dobry, a populacja nie jest izolowana w skali regionalnej. Kluczowe znaczenie dla bytowania gatunku mają przyległe kompleksy leśne, w tym buczyny oraz obszary o ograniczonej presji antropogenicznej.

Ponadto na terenie obszaru stwierdzono występowanie szeregu innych gatunków nietoperzy, niewymienionych w **załączniku II dyrektywy siedliskowej**, m.in. *Myotis nattereri*, *Myotis mystacinus*, *Myotis brandtii*, *Myotis daubentonii*, *Eptesicus serotinus*, *Plecotus auritus*, *Plecotus austriacus*, *Nyctalus noctula*, *Pipistrellus pipistrellus* oraz *Pipistrellus nathusii*, co potwierdza wysoką wartość chiropterologiczną obszaru.

Oprócz systemu podziemnego, w granicach obszaru Natura 2000 występują cenne przyrodniczo siedliska, wymienione w **załączniku I dyrektywy siedliskowej**, związane zarówno z kompleksami leśnymi, jak i terenami przekształconymi historyczną działalnością górniczą. Do przedmiotów ochrony należą:

- **6130 murawy galmanowe (*Violetalia calaminariae*),**
- **9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*),**
- **9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),**
- **9150 ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*).**

W granicach analizowanego terenu, zgodnie z materiałami przekazanymi przez *Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach*⁴², nie identyfikuje się żadnego z powyższych siedlisk.

Dla analizowanego obszaru Natura 2000 ustanowiono plan zadań ochronnych. Aktualnie obowiązującym dokumentem jest plan zadań ochronnych ustanowiony w 2014 r. w brzmieniu zmian wprowadzonych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 20 lipca 2023 r., zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003 (Dz. U. Woj. Śląskiego z 2023 r. poz. 5839).

Plan zadań ochronnych (PZO), stanowi dokument określający warunki utrzymania lub poprawy stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. W ramach PZO dokonano identyfikacji istniejących i potencjalnych

⁴¹ Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla obszaru Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie PLH240003 (<https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>)

⁴² Dane przestrzenne przekazane przez RDOŚ w Katowicach na potrzeby sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Bytom

zagrożeń, określono cele działań ochronnych oraz wskazano działania ochronne wraz z podmiotami odpowiedzialnymi za ich realizację i obszarami ich wdrażania.

W planie zadań ochronnych dokonano identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000. Zgodnie z *Załącznikiem nr 1 do zarządzenia z 2023 r.*, identyfikacja zagrożeń odnosi się do trzech przedmiotów ochrony, w tym jednego gatunku nietoperza oraz dwóch siedlisk przyrodniczych, tj.:

- 1323 nocka Bechsteina,
- 6130 muraw galmanowych,
- 9150 ciepłolubnych buczyn storczykowych.

Dla ww. przedmiotów ochrony zagrożenia istniejące oraz potencjalne określono jako *nieznane zagrożenie lub nacisk*, co uargumentowano brakiem aktualnych danych o siedlisku i uwarunkowaniach jego ochrony.

W planie zadań ochronnych wskazano także cele działań ochronnych odnoszące się do gatunków i siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000, zgodnie z *Załącznikiem nr 2 do zarządzenia z 2023 r.* Cele te zostały określone dla pięciu przedmiotów ochrony i dotyczą dwóch gatunków nietoperzy oraz trzech siedlisk przyrodniczych, tj.:

- 1323 nocka Bechsteina,
- 1324 nocka dużego,
- 6130 muraw galmanowych,
- 9130 żyznych buczyn,
- 9150 ciepłolubnych buczyn storczykowych.

Dla siedlisk przyrodniczych cele działań ochronnych określają wskazania odnoszące się w ogólności do stanu ochrony siedlisk, w tym do ich powierzchni, struktury i funkcji oraz perspektywy ochrony, a realizacja tych celów ukierunkowana jest na utrzymanie lub poprawę stanu ochrony siedlisk przyrodniczych. W odniesieniu do gatunków nietoperzy, cele działań ochronnych określają w ogólności wskazania odnoszące się do stanu ochrony gatunków, w tym liczebności populacji, stanu siedliska gatunku oraz perspektyw ochrony.

W planie zadań ochronnych zawarto również działania ochronne, określone w *Załączniku nr 3 do zarządzenia z 2023 r.*, przypisane do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, tj. 1323 nocka Bechsteina, 6130 muraw galmanowych oraz 9150 ciepłolubnych buczyn storczykowych. Dla ww. przedmiotów ochrony wskazuje się na uzupełnienie stanu wiedzy na temat aktualnej liczebności i rozmieszczenia gatunku w obszarze oraz opisu jego stanu ochrony, zagrożeń i potrzeb przeprowadzenia działań ochronnych. Jako podmiot odpowiedzialny za wdrażanie działań ochronnych, wskazano Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach.

3.12.2. ZESPÓŁ PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWY SUCHOGÓRSKI LABIRYNT SKALNY

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy Suchogórski Labirynt Skalny, stanowi jeden z trzech zespołów przyrodniczo – krajobrazowych, powołanych w granicach miasta Bytomia i obejmuje północną część terenu objętego projektem planu miejscowego.

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy Suchogórski Labirynt Skalny, został powołany na mocy *Uchwały Nr XXVIII/385/08 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 maja 2008 r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy obszaru pod nazwą Suchogórski Labirynt Skalny (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2008 r. Nr 130 poz. 2520)*. Dla omawianego obszaru chronionego obowiązuje *Uchwała Nr XLIX/650/21 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 września 2021 r. zmieniająca uchwałę nr XXVIII/385/08 Rady Miejskiej w Bytomiu w sprawie uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy obszaru pod nazwą Suchogórski Labirynt Skalny (Dz. Urz. z 2021 r. poz. 6076)*.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Suchogórski Labirynt Skalny, obejmuje obszar o powierzchni 20,6 ha, położony na granicy Bytomia i Tarnowskich Gór. Celem ochrony zespołu przyrodniczo-krajobrazowego jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych terenu, którego powierzchnię tworzą wyrobiska pogórnice i grzędy skalne, gdzie ukształtowały się interesujące zbiorowiska roślinne i zwierzęce. Nadzór nad zespołem przyrodniczo-krajobrazowym Suchogórski Labirynt Skalny sprawuje Prezydent Miasta Bytomia.

Na terenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Suchogórski Labirynt Skalny wprowadza się następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru,
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby,
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody,
- 5) likwidowania zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych,
- 6) wylewania gnojowicy,
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- 8) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor i legowisk zwierzęcych
- 9) umieszczania tablic reklamowych.

Suchogórski Labirynt Skalny to obszar wyrobisk pogórnich i grzęd skalnych, obejmujący fragment krajobrazu przyrodniczego o genezie poeksploatacyjnej. Pozostałościami po górnictwie kruszczowym są tam głębokie dolinki, strome grzbiety z wychodniami dolomitu oraz liczne wąwozy, pagórki, kopce i wzniesienia ze stromymi stokami. Ten urozmaicony system licznych niecek, zagłębień i parowów w połączeniu ze stromymi zboczami wielu pagórków i wyniesień terenu tworzy odmienną rzeźbę o wysokich walorach krajobrazowych. Do unikatowych walorów obszaru, prócz urozmaiconej rzeźby o genezie antropogenicznej, należy zaliczyć także uwarunkowania przyrodnicze. W obszarze tym odnotowano zróżnicowane zbiorowiska roślinne, w tym o charakterze muraw, jak również zbiorowiska leśne, w postaci grądów. Obszar ten stanowi siedlisko chronionych gatunków roślin, w tym dziewięcisiła bezłodygowego (*Carlina acaulis*) czy kruszczyka szerokolistnego (*Epipactis helleborine*). W jednym z powyrobiskowych zagłębień znajduje się oczko wodne, stanowiące miejsce dogodne do rozrodu płazów. Obszar stanowi ponadto miejsce gniazdowania licznych gatunków ptaków.⁴³

3.13. UWARUNKOWANIA KRAJOBRAZOWE

Uwarunkowania krajobrazowe analizowanego terenu wynikają przede wszystkim z działalności człowieka, w tym historycznego górnictwa rudnego, jak również z rozwoju osadniczego. Obecny charakter zagospodarowania terenu wykazuje zasadniczo podział na dwie części: północną, o krajobrazie stanowiącym wypadkową historycznych przekształceń górniczych oraz obecnego potencjału przyrodniczego oraz południową, o krajobrazie typowym dla terenów osiedli podmiejskich, z dominującą zabudową mieszkaniową, w formie domów jednorodzinnych, z towarzyszącymi terenami zieleni, w tym zieleni urządzonej.

W dniu 23 czerwca 2025 r. Sejmik Województwa Śląskiego podjął *Uchwałę nr VII/16/16/2025 w sprawie Audytu krajobrazowego województwa śląskiego*⁴⁴. Audyt krajobrazowy stanowi akt planowania przestrzennego, który został sporządzony zgodnie z *art. 38a ustawy z 27 marca 2023 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, w oparciu o szczegółową metodologię określoną w *Rozporządzeniu Rady Ministrów z 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych*. W dokumencie tym zidentyfikowane, scharakteryzowane i ocenione zostały krajobrazy, występujące w granicach województwa. Na tej podstawie wskazane zostały krajobrazy priorytetowe i krajobrazy w obszarach występowania form ochrony, szczególnie cenne dla społeczeństwa.

Zgodnie z dokumentem *Audyty krajobrazowego*, w granicach terenu objętego projektem planu, identyfikuje się następujące krajobrazy⁴⁵:

⁴³ <https://www.bytom.pl/>

⁴⁴ Audyt Krajobrazowy Województwa Śląskiego, przyjęty Uchwałą nr VII/16/16/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z 23 czerwca 2025 r.

⁴⁵ Klasyfikacja typologiczna krajobrazów określona w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (Dz.U. z 2019 r., poz. 394)

B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka

6. Wiejskie - 6d. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości - Tłem krajobrazowym są grunty wykorzystywane rolniczo obecnie (grunty orne, łąki i pastwiska) lub w przeszłości (ugory i odłogi). Poszczególne pola mogą być różnej wielkości, ale ilościowo dominują działki ułożone mozaikowo („szachownica pól”) o kształcie zbliżonym do prostokąta i powierzchni najczęściej powyżej 3 ha i poniżej 30 ha. W obrębie tak opisanego tła krajobrazowego mogą występować obszary zabudowane (wsie), charakteryzujące się różnym usytuowaniem, genezą, wielkością oraz typem morfologicznym, a także różnym stopniem zwartości lub rozproszenia, oraz mogą występować inne obiekty infrastruktury technicznej, np. energetyki wiatrowej. Udział innych form pokrycia terenu może być zmienny (lasy, nieużytki bagienne i inne, poza terenami zabudowanymi).

Opisany podtyp krajobrazowy zidentyfikowano dla niewielkiego obszaru, położonego w północno – zachodniej części terenu objętego projektem planu.

C. Krajobrazy kulturowe, w których struktura i funkcja są w pełni ukształtowane przez działalność człowieka

10. Wielkomiejskie - 10c. Obszary zabudowy mieszkaniowej - Tłem krajobrazowym jest skupiona zabudowa mieszkalna, w ramach której można wyróżnić kilka odmian architektonicznych, w szczególności: osiedla bloków wielokondygnacyjnych, osiedla domów jednorodzinnych o zróżnicowanej lub standaryzowanej architekturze, oraz zabudowa innego rodzaju, w szczególności zabudowa biurowa, w otoczeniu zieleni urządzonej oraz osiedla patronackie (osiedla robotnicze położone w bezpośrednim sąsiedztwie terenów przemysłowych o charakterystycznej stylistyce i układzie, zabudowa z cegły lub kamienia).

Opisany podtyp krajobrazowy zidentyfikowano dla pozostałej części terenu objętego projektem planu.

Autorzy projektu *Audytu krajobrazowego* wskazali także krajobrazy priorytetowe, tj. szczególnie cenne dla społeczeństwa ze względu na wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe, wymagające zachowania lub określenia zasad i warunków ich kształtowania. Północna część analizowanego terenu, położona jest w zasięgu krajobrazu priorytetowego Segiet. Poniżej przedstawiono jego charakterystykę.

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY SEGIET (24-341.12-036) ID 109

Krajobraz priorytetowy Segiet, sklasyfikowany został jako krajobraz górniczy, w podtypie krajobrazów obejmujących tereny zakończonej wielkopowierzchniowej eksploatacji odkrywkowej. Obejmuje on tereny położone w okolicy miejscowości Bobrowniki, na południe od Tarnowskich Gór, gdzie w przeszłości funkcjonowały kopalnie dolomitu „Bobrowniki” i „Blachówka” oraz kamieniołom „Lazarówka”. W granicach miasta Bytomia, krajobraz ten obejmuje tereny położone w jego północno – wschodniej części. Krajobraz Segiet został wskazany jako priorytetowy z uwagi na walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe, jak również z uwagi na walory fizjonomiczne krajobrazu.

Opisywany krajobraz obejmuje tereny o wysokiej wartości przyrodniczej, również te, na których ustanowiono formy ochrony przyrody, w tym wyznaczony w północnej części terenu objętego projektem planu zespół przyrodniczo – krajobrazowy Suchogórski Labirynt Skalny. Obszar krajobrazu Segiet obejmuje obszary dawnej działalności górniczej, w tym wyloty szybów, chodników i sztolni, stanowiących część rozbudowanego systemu podziemnych wyrobisk i urządzeń odwadniających dawne kopalnie srebra i obecnie stanowi ważną ostoję nietoperzy. W obszarze tym, z uwagi na powyższe uwarunkowania, wyznaczono obszar Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie (PLH240003).

Opisywany obszar krajobrazu priorytetowego od XIII wieku podlegał intensywnym przekształceniom antropogenicznym związanym eksploatacją rud srebra, cynku i ołowiu. Do trwałych elementów struktury krajobrazowej należą zapadliska po dawnych szybach (warpie), hałda popłuczkowa, wyrobiska byłych kopalni dolomitu Blachówka i Bobrowniki. Część obszaru została włączona w granice wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO „Kopalnie ołowiu, srebra i cynku wraz z systemem gospodarowania wodami podziemnymi w Tarnowskich Górach”. Przez obszar przebiega szlak kulturowy Droga św. Jakuba (Via Regia). Ulokowane są tu także relikt infrastruktury militarnej z okresu II wojny światowej.

4. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Dla obszaru objętego opracowaniem nie został dotychczas uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Brak realizacji ustaleń ocenianego dokumentu oznacza brak wprowadzenia regulacji określających zasady ochrony i kształtowania komponentów środowiska oraz funkcjonalno – przestrzennych ram zagospodarowania terenu. W takiej sytuacji sposób użytkowania obszaru może podlegać przekształceniom, realizowanym w oparciu o przepisy odrębne, jednak bez kompleksowego uwzględnienia lokalnych uwarunkowań przyrodniczych i krajobrazowych oraz bez wprowadzenia zapisów ograniczających, służących ochronie pozostałych komponentów środowiska oraz sprzyjających odpowiednim warunkom życia ludzi.

Brak uchwalenia projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oznaczałby rezygnację z wprowadzenia jednoznacznych regulacji planistycznych, które w ocenianym dokumencie w istotnym stopniu ukierunkowane są na ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych analizowanego obszaru. Projekt planu kładzie nacisk na ich zachowanie, co znajduje odzwierciedlenie w przyjętej strukturze planistycznej. Istotnym zamierzeniem projektowym jest przyjęcie przeznaczenia terenu zieleni naturalnej w rejonie obszaru dawnej działalności górnictwa rudnego w rejonie wzniesienia Suchej Góry, w tym w obszarze zespołu przyrodniczo – krajobrazowego Suchgórski Labirynt Skalny. Obszar ten stanowi również istotny element funkcjonalny ostoji siedliskowej Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie. Projekt planu respektuje obecność ww. form ochrony przyrody, dostosowując przeznaczenia terenów do obowiązujących przepisów odrębnych, a tym samym sankcjonując ochronę tych obszarów, wynikającą z przepisów prawa. Objęcie opisanego obszaru proponowanym przeznaczeniem, jest ponadto spójne ze wskazaniami audytu krajobrazowego, dotyczącymi kształtowania przestrzeni w obszarze krajobrazu priorytetowego. W kontekście ochrony walorów przyrodniczo – krajobrazowych, za korzystne uznaje się objęcie przeznaczeniem terenu wód powierzchniowych śródlądowych lub zieleni urządzonej, obszaru Parku Grota, który prócz funkcji ekosystemowych oraz estetycznych, stanowi istotne miejsce odpoczynku i rekreacji dla lokalnych mieszkańców. Z tego względu istotne wydaje się zabezpieczenie tego obszaru na poziomie prawa lokalnego, przed ewentualną ingerencją inwestycyjną.

Brak uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może wpływać nie tylko na stan komponentów przyrodniczych, lecz także na pozostałe elementy środowiska oraz na warunki życia i bezpieczeństwo ludzi. W przypadku niepodjęcia uchwalenia planu miejscowego, potencjalny rozwój zabudowy w ramach obszarów niezainwestowanych, mógłby następować bez zastosowania spójnych i jednolitych ustaleń w zakresie ochrony środowiska oraz kształtowania ładu przestrzennego. Rozwój zabudowy, prowadzony bez jednoznacznych ograniczeń przestrzennych, mógłby skutkować nadmierną intensyfikacją zabudowy, co mogłoby powodować zwiększoną ingerencję w powierzchnię ziemi oraz gleby, a także wyższą presję na wody podziemne. Intensywny rozwój zainwestowania, skutkowałby także zwiększoną emisją zanieczyszczeń aerosanitarnych czy emisją hałasu do środowiska. Oceniany projekt planu miejscowego, poprzez stosowne regulacje z zakresu ochrony środowiska, ale także poprzez określenie wskaźników urbanistycznych, w tym minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej, minimalnego oraz maksymalnego wskaźnika nadziemnej intensywności zabudowy oraz maksymalnego wskaźnika powierzchni zabudowy, określonych dla poszczególnych terenów, a także poprzez proponowany charakter przeznaczeń nowych terenów inwestycyjnych o ograniczonej uciążliwości, limituje skalę ingerencji w środowisko oraz ogranicza możliwość potencjalnego negatywnego wpływu na warunki życia ludzi, w szczególności w kontekście wzrostu uciążliwości akustycznych czy wpływu na lokalny stan powietrza.

Uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stanowi ponadto istotne narzędzie porządkowania struktury przestrzennej obszaru, w kontekście wprowadzenia zasad kształtowania zabudowy, jej gabarytów, zastosowanych materiałów oraz kolorystyki, intensywności zabudowy oraz relacji przestrzennych z otoczeniem, sprzyjających zachowaniu spójności estetycznej zagospodarowania. Brak uchwalenia planu mógłby prowadzić do realizacji zabudowy o zróżnicowanych, nieskoordynowanych parametrach i formach architektonicznych, co w konsekwencji sprzyjałoby chaosowi przestrzennemu oraz pogorszeniu walorów krajobrazowych obszaru.

Ważną kwestią w kontekście analizowanego obszaru, są jego uwarunkowania wynikające z dawnej działalności górniczej. Obecność obszarów płytkiego kopalnictwa czy dawnych szybów i szybków porudnych, stanowi istotne

uwarunkowanie dla rozwoju zabudowy, z uwagi na możliwość wystąpienia zagrożeń geologicznych, w postaci deformacji nieciągłych, w obszarach o ww. uwarunkowaniach. Obszary płytkiego kopalnictwa oraz lokalizacja szybów i szybków, została pokazana w celach informacyjnych na rysunku projektu planu, co umożliwia ich uwzględnienie na etapie realizacji zagospodarowania.

Podsumowując, biorąc pod uwagę uwarunkowania środowiskowe analizowanego obszaru oraz jego obecny stan zagospodarowania, uchwalenie ocenianego projektu planu umożliwi uporządkowane gospodarowanie terenami jego granicach oraz ograniczy ryzyko powstawania nowej zabudowy w ramach terenów wolnych od zainwestowania – niespójnej przestrzennie i realizowanej bez uwzględnienia zasad ochrony środowiska, zasobów przyrodniczych, bezpieczeństwa ludzi oraz ładu przestrzennego. Uchwalenie planu miejscowego należy zatem ocenić jako rozwiązanie korzystne zarówno z punktu widzenia ochrony środowiska, jak i zapewnienia bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni.

5. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Po przeprowadzonej analizie aktualnego stanu zagospodarowania terenu objętego projektem planu w odniesieniu do zamierzeń planistycznych, wskazuje się, że proponowane przeznaczenia terenów w zasadniczym zakresie odzwierciedlają charakter struktury funkcjonalno – przestrzennej obszaru, zarówno w odniesieniu do terenów o charakterze przyrodniczym bądź rekreacyjnym, jak również terenów o utrwalonym zainwestowaniu. Przewidziane przeznaczenia terenów mają charakter porządkujący i sankcjonują istniejący sposób użytkowania terenów, poprzez jego formalne utrwalenie w akcie prawa miejscowego.

W obszarze opracowania zidentyfikowano także powierzchnie wolne od zainwestowania, w rejonie których wprowadzono przeznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**, tym samym dając podstawę formalną do przyszłego rozwoju zabudowy, kosztem powierzchni niezainwestowanych. Możliwy rozwój inwestycyjny dotyczy powierzchni o charakterze nieużytków, porośniętych zasadniczo niską roślinnością spontaniczną, miejscami także obcymi gatunkami inwazyjnymi, w tym nawłocią. Lokalnie w rejonie nieużytków porastają niewielkie zadrzewienia oraz roślinność krzewiasta, wykształcona w procesie naturalnej sukcesji ekologicznej. Opisywane powierzchnie nieużytków mają ograniczony walor przyrodniczy, niemniej stanowią one siedlisko zwierząt, w tym np. ptaków, drobnych ssaków, pajęczaków i owadów. Większe powierzchniowo obszary nieużytków, stanowiące potencjalne tereny rozwoju zabudowy, zlokalizowane są w południowo – wschodniej części obszaru oraz na zachód od Parku Grota i zostały wyodrębnione na mapie prognozy. W granicach analizowanego terenu występują także niewielkie powierzchniowo nieużytki, w tym obejmujące pojedyncze działki w sąsiedztwie zabudowy, które ze względu na skalę oraz rozproszenie, nie zostały wydzielone kartograficznie na mapie prognozy. Powierzchnie nieużytków pozostają funkcjonalnie i przestrzennie powiązane z istniejącą strukturą osadniczą i nie tworzą rozległych, ciągłych powierzchni o istotnym znaczeniu przyrodniczym bądź użytkowym (rolniczym).

Biorąc pod uwagę przeznaczenie podstawowe i uzupełniające terenów **MN** oraz ograniczoną skalę możliwego przyrostu zainwestowania, należy stwierdzić, że rozwój zagospodarowania w granicach analizowanego terenu, nie będzie wiązał się z istotnym negatywnym oddziaływaniem na środowisko. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna należy do form zagospodarowania o relatywnie niskim poziomie presji środowiskowej, jak również w przypadku analizowanego terenu, stanowi kontynuację istniejącego, dominującego sposobu użytkowania.

W przedłożonym do oceny projekcie planu dopuszcza wybrane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów *Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko*. Wśród nich wymienia się przedsięwzięcia dotyczące realizacji i remontów dróg publicznych, infrastruktury technicznej, inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, podziemnego wydobycia kopalin, poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin, zabudowy mieszkaniowej wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą oraz stacji paliw płynnych. Realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zawsze wymaga uzyskania stosownych decyzji administracyjnych, w tym decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Przed realizacją tych inwestycji, konieczne jest przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko. Ocena taka

pozwała określić wpływ planowanych inwestycji na poszczególne komponenty środowiska, w tym na wody powierzchniowe i podziemne, grunty, jakość powietrza (emisje zanieczyszczeń), hałas, a także na florę, faunę i krajobraz. W związku z faktem, iż analizowany teren znajduje się w zasięgu obszaru Natura 2000, realizacja inwestycji z katalogu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, może dodatkowo wymagać przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

W analizowanym projekcie planu wprowadzono zapisy, mające na celu zapobieganie negatywnego wpływu na środowisko, w tym m.in. z zakresu ochrony powietrza, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi, czy ochrony wód.

6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Polityka zagospodarowania przestrzennego powinna przede wszystkim opierać się na podstawowej zasadzie, jaką jest **zrównoważony rozwój**, który w *Raporcie Światowej Komisji ds. Środowiska i Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych* z 1987 r. został zdefiniowany jako „*rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie*”.

Zasada zrównoważonego rozwoju wpisuje się w poszczególne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym czy krajowym i z punktu widzenia ocenianego dokumentu cele te, należy odczytywać w jej kontekście.

Cele ochrony środowiska mające znaczenie z punktu widzenia ocenianego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zostały ujęte między innymi w dokumentach przedstawionych poniżej.

DOKUMENTY SZCZEBLA MIĘDZYNARODOWEGO

- a) *Konwencja o obszarach wodno – błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowa ptactwa wodnego (Konwencja Ramsarska)* ratyfikowana przez Polskę w 1978 r., której celem jest ochrona mokradeł: jezior, bagien, torfowisk, rzek i innych wód płynących, lagun, raf koralowych wybrzeży i zatok morskich, a ponadto sztucznych zbiorników wodnych jeśli są one ostoją ptaków.
- b) *Konwencja o różnorodności biologicznej (Rio de Janerio)* ratyfikowana przez Polskę w 1995 r., której celem jest m. in. ochrona różnorodności biologicznej na poziomie genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym (krajobrazowym) oraz umiarkowane użytkowanie elementów różnorodności biologicznej.
- c) *Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego (Konwencja Paryska)* ratyfikowana przez Polskę w 1976 r., której celem konwencji jest m.in. pobudzenie aktywności narodów do ochrony ich własnego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, wzmocnienie ochrony najcenniejszych obiektów o światowym znaczeniu, organizowanie pomocy intelektualnej, technicznej i finansowej krajom, które pomocy wymagają.
- d) *Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska)* ratyfikowana przez Polskę w 1996 r., której celem jest ochrona wodnych i lądowych gatunków zwierząt wędrownych na obszarze całego ich zasięgu.
- e) *Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Konwencja Klimatyczna)* ratyfikowaną przez Polskę w 1994 r., a której celem jest ustabilizowanie koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który nie powodowałby niebezpiecznych zmian w systemie klimatycznym. Dokument określa zasady, którymi powinny kierować się strony konwencji, aby zrealizować określone cele.

DOKUMENTY SZCZEBLA WSPÓLNOTOWEGO

- a) *Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Konwencja Berneńska)* ratyfikowana przez Polskę w 1996 r., a której celem jest zachowanie europejskich gatunków dzikich zwierząt i roślin oraz ich naturalnych siedlisk, zwłaszcza gatunków endemicznych, zagrożonych i ginących.

- b) *Europejska Konwencja Krajobrazowa* ratyfikowana przez Polskę w 2004 r., która dotyczy współdziałania państw na rzecz ochrony, zarządzania i planowania krajobrazu.
- c) *Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE (RDW)* z dnia 23 października 2000 r., która ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej i ma za cel osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód.
- d) *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy, ustanawiająca cele jakości powietrza na rzecz poprawy stanu zdrowia ludzkiego i jakości środowiska.*
- e) *Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku*, której celem jest m. in. zdefiniowanie wspólnego podejścia do unikania, zapobiegania lub zmniejszania szkodliwych skutków narażenia na działanie hałasu, a także stworzenie podstawy dla rozwijania środków wspólnotowych w zakresie obniżania hałasu z głównych źródeł.
- f) *Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory*, mająca na celu przyczynienie się do zapewnienia różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory na europejskim terytorium Państw Członkowskich.
- g) *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa* (wersja ujednolicona), która odnosi się do ochrony wszystkich gatunków ptactwa występujących naturalnie w stanie dzikim na europejskim terytorium państw członkowskich. Ma ona na celu ochronę tych gatunków, gospodarowanie nimi oraz ich kontrolę i ustanawia reguły ich eksploatacji.

DOKUMENTY SZCZEBŁA KRAJOWEGO

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym oraz wspólnotowym mają swoje odzwierciedlenie w obowiązującym w kraju ustawodawstwie. Podstawowe akty prawne z zakresu ochrony środowiska mające znaczenie dla oceny projektowanego dokumentu zostały przedstawione w rozdziale 1.2.

Generalnie oceniany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie stoi w sprzeczności z celami ochrony środowiska wskazanych powyżej dokumentów. Sposób w jaki realizacja planu wpłynie na poszczególne elementy środowiska został przedstawiony w kolejnych rozdziałach niniejszego opracowania, natomiast sposób w jaki w zapisach planu uwzględniono cele ochrony środowiska został przedstawiony w rozdziale 10.

7. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA ŚRODOWISKO, A TAKŻE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW

Oddziaływania na środowisko, związane z realizacją ustaleń projektu planu będą zasadniczo następstwem przewidywanego rozwoju terenów zabudowy o funkcji mieszkaniowej, w tym przede wszystkim w ramach części terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **19MN, 26MN, 27MN, 29MN, 32MN**.

W poniżej tabeli, przedstawiono charakterystykę typów potencjalnych oddziaływań – z ich rozdziałem na etap budowy oraz etap eksploatacji.

TABELA 3 Charakterystyka typów oddziaływań wynikających z realizacji nowych terenów przeznaczonych do zainwestowania

TYP ODDZIAŁYWAŃ	ETAP BUDOWY	ETAP EKSPLOATACJI
BEZPOŚREDNIE	- wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi przy realizacji nowej zabudowy oraz infrastruktury towarzyszącej; - zanieczyszczenie powietrza spalinami pochodzącymi z maszyn pracujących na budowach; - wzrost zanieczyszczeń pyłowych, emitowanych na skutek prowadzonych prac ziemnych, na etapie realizacji nowych przedsięwzięć; - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej i wycinka zieleni wysokiej (drzew i krzewów), w rejonie nowych terenów zainwestowanych.	- przekształcenie powierzchni ziemi w ramach prowadzenia niwelacji pod nowe formy zainwestowania; - zmniejszenie bioróżnorodności w rejonie nowej zabudowy oraz infrastruktury towarzyszącej; - wzrost ilości odprowadzanych ścieków opadowych z powierzchni szczelnych; - wzrost ilości wytwarzanych odpadów z rejonu nowych obiektów mieszkalnych; - wzrost emisji hałasu bytowego; - wzrost emisji hałasu komunikacyjnego.
POŚREDNIE	nie występują brak znaczących oddziaływań	generowanie ruchu pojazdów na terenach nowo zainwestowanych.
WTÓRNE	nie występują brak znaczących oddziaływań	dalsza synantropizacja szaty roślinnej oraz spadek bioróżnorodności w rejonie zabudowy.
SKUMULOWANE	krótkotrwała kumulacja hałasu pochodzącego z prac budowlanych.	- kumulacja zanieczyszczeń związanych z ogrzewaniem budynków; - kumulacja hałasu komunikacyjnego oraz bytowego; - synantropizacja szaty roślinnej i spadek bioróżnorodności w rejonie nowych terenów zainwestowanych.
KRÓTKOTERMINOWE	- hałas budowlany; - zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi; - powstawanie odpadów budowlanych.	nie występują brak znaczących oddziaływań
DŁUGOTERMINOWE	- zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej w rejonie nowych terenów zabudowy; - spadek bioróżnorodności.	- zmiany morfologii terenu, w przypadku prowadzenia prac niwelacyjnych; - dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie nowej zabudowy i infrastruktury towarzyszącej; - emisja hałasu komunikacyjnego; - emisja zanieczyszczeń atmosferycznych.
STAŁE	zmiany ukształtowania powierzchni terenu.	- zmiany morfologii terenu związana z pracami niwelacyjnymi; - spadek bioróżnorodności. - zwiększenie udziału powierzchni szczelnych i utwardzonych.
CHWILOWE	- hałas budowlany; - zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi; - powstawanie odpadów budowlanych.	zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego.

7.1. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA OBSZARY CHRONIONE, W TYM OBSZARY NATURA 2000

OBSZARY NATURA 2000

Północna część analizowanego terenu, pozostaje w zasięgu obszaru stanowiącego część europejskiej sieci Natura 2000, tj. **Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie (PLH 240003)**. Obszar ten został wyznaczony dla ochrony gatunków nietoperzy, jak również w celu zachowania siedlisk przyrodniczych, tj. zespołów leśnych w typie buczyn oraz muraw galmanowych. Dla analizowanego obszaru naturalnego sporządzono plan zadań ochronnych, w ramach którego dokonano identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń, określono cele działań ochronnych oraz wskazano działania ochronne wraz z podmiotami odpowiedzialnymi za ich realizację i obszarami ich wdrażania.

Jak wskazano powyżej, analizowany obszar Natura 2000 został powołany w celu ochrony nietoperzy oraz siedlisk przyrodniczych o charakterze lasów i muraw galmanowych. Zasięg⁴⁶ siedlisk nietoperzy, istotnych dla obszaru, wskazywanych w planie zadań ochronnych jako przedmioty ochrony, tj. nocka Bechsteina oraz nocka dużego, jak

⁴⁶ Dane przestrzenne przekazane przez RDOŚ w Katowicach na potrzeby sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Bytom

również zasięg siedlisk przyrodniczych, tj. siedliska muraw galmanowych 6130, kwaśnych buczyn 9110, żyznych buczyn 9130 oraz ciepłolubnych buczyn storczykowych 9150, w granicach miasta Bytomia ogranicza się zasadniczo do terenów leśnych, położonych na północy miasta, w obszarze kompleksu Lasu Bytomskiego, tym samym, teren objęty projektem planu miejscowego, położony jest poza zasięgiem ww. siedlisk. Z uwagi na powyższe stwierdza się, że realizacja zamierzeń planistycznych nie będzie wiązała się z bezpośrednią ingerencją we wskazane siedliska, ze względu na brak przestrzennego pokrycia ich zasięgu z obszarem projektu planu.

W granicach przedmiotowego terenu, w zasięgu obszaru Natura 2000, występują tereny o zróżnicowanym stopniu zagospodarowania, obejmujące zarówno powierzchnie już zabudowane, jak i tereny niezainwestowane. Dla terenów o utrwalonym zagospodarowaniu, w projekcie planu miejscowego przyjęto w większości przeznaczenia adekwatne do charakteru zagospodarowania, tj. przeznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo – usługowej oraz tereny drogowe. W granicach ostoi znalazł się także fragment cmentarza, dla którego przyjęto przeznaczenie zgodne z funkcją tego terenu oraz dwa niewielkie tereny zieleni, dla których przyjęto przeznaczenie terenów zieleni urządzonej. Jeden z ww. terenów obejmuje pas zadrzewień pomiędzy drogą krajową nr 11 a zabudową mieszkaniową, drugi obejmuje zadrzewienia pomiędzy zabudową a terenem cmentarza. Dla opisanych powyżej terenów, przyjęte ustalenia planistyczne mają charakter porządkujący i odzwierciedlają zasadniczo istniejący sposób zagospodarowania oraz użytkowania. Zamierzenia projektowe nie zakładają tu wprowadzenia nowych funkcji, mogących powodować znaczącą intensyfikację zagospodarowania lub stanowić zagrożenie dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Możliwy potencjalny rozwój inwestycyjny może wiązać się z ewentualnym uzupełnieniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w obrębie pojedynczych działek, wpisanych w strukturę osadniczą terenów **MN** oraz z kształtowaniem zieleni urządzonej w terenach **ZP**, przy czym z uwagi na ograniczony zasięg przestrzenny tych terenów, nie przewiduje się tu znaczących oddziaływań na środowisko. W związku z powyższym, opisane ustalenia planistyczne należy ocenić jako neutralne z punktu widzenia oddziaływania na ostoję Natura 2000.

W obszarze Natura 2000 głównym obszarem dotychczas niezainwestowanym, gdzie na mocy ocenianego projektu planu dopuszczono rozwój inwestycyjny, jest część terenu **26MN**. Teren ten obejmuje zasadniczo powierzchnie nieużytkowane, porośnięte niską roślinnością spontaniczną oraz lokalnie zadrzewieniami. Likwidacja zadrzewień oraz roślinności niskiej, związana z rozwojem zabudowy oraz infrastruktury towarzyszącej, będzie prowadziła do ograniczenia potencjalnych miejsc żerowania nietoperzy, niemniej z uwagi na stosunkowo niewielką powierzchnię terenów potencjalnego rozwoju zabudowy, w odniesieniu do całego obszaru ostoi, oddziaływanie to nie spowoduje znaczącego ograniczenia żerowisk tych zwierząt.

Potencjalnie problemową kwestią, może być natomiast rozwój zainwestowania w kontekście wskazanych lokalizacji dawnych szybów i szybków porudnych, stanowiących potencjalne miejsca wlotu nietoperzy do podziemnych wyrobisk, stanowiących miejsca hibernacji. Dotyczy to zwłaszcza terenu **26MN**, w ramach którego wskazano na występowanie ww. uwarunkowań górniczych, w rejonie powierzchni wolnych od zainwestowania. Choć opisane szyby i szybiki, związane z dawnym kopalnictwem zostały najprawdopodobniej zlikwidowane, to jednak kwestia ta wymagałaby jednoznacznego potwierdzenia na etapie inwestycyjnym, w celu uniknięcia potencjalnych naruszeń ww. struktur oraz utraty ich funkcjonalności. W związku z powyższym, kierując się zasadą przeczności, realizację nowych obiektów budowlanych, w rejonie wskazanych na rysunku projektu planu szybów i szybków, zwłaszcza w obszarze terenu **26MN**, należałoby poprzedzić ekspertyzą chiropterologiczną oraz szczegółową oceną oddziaływania na nietoperze.

Największą powierzchniowo część obszaru objętego opracowaniem w granicach ostoi, stanowi zespół przyrodniczo – krajobrazowy Suchogórski Labirynt Skalny, dla którego w projekcie planu przyjęto przeznaczenie podstawowe, odpowiadające jego funkcji przyrodniczej, tj. teren zieleni naturalnej **1ZN**, bez wprowadzania ustaleń umożliwiających znaczące przekształcenie tego obszaru. Zachowanie obszaru zespołu przyrodniczo - krajobrazowego w dotychczasowym sposobie użytkowania jest istotne z punktu widzenia utrzymania ciągłości lokalnych struktur przyrodniczych, sprzyjających bytowaniu nietoperzy. Obszar Suchogórskiego Labiryntu Skalnego stanowi teren po dawnej działalności górnictwa rudnego, a w jego rejonie wskazuje się na obecność dawnych wyrobisk mających połączenie z powierzchnią (szybów, szybków porudnych), mogących stanowić punkty wlotowe do podziemnych

miejsz hibernacji dla nietoperzy. Ponadto, obszar ten obecnie w znacznej części jest zadrzewiony, co sprzyja wykorzystywaniu go jako potencjalne miejsce żerowania przez nietoperze związane z siedliskami leśnymi oraz zadrzewieniami, w tym przez nocka Bechsteina i nocka dużego, które stanowią podmiot ochrony obszaru Natura 2000. Ponadto, o ile nocy duży jest gatunkiem preferującym do zamieszkania osiedla ludzkie, gdzie kryje się w starych strychach, opuszczonych budynkach, dawnych fortyfikacjach itp., to nocy Bechsteina preferuje na swoje kryjówki dziuplaste drzewa bądź budki lęgowe, preferowane jako miejsca zakładania kolonii lęgowych. Jednocześnie, w ramach przeznaczenia uzupełniającego terenu **12N** wskazano teren zieleni urządzonej, co może stanowić podstawę do prowadzenia prac związanych np. z pielęgnacją zieleni, w tym dotyczyć może usuwania drzew martwych czy dziuplastych, stanowiących miejsca potencjalnego bytowania ww. gatunku nietoperza. Wszelkie prace w obrębie drzewostanu opisanego terenu wymagają zatem zachowania ostrożności.

W centralnej części terenu objętego projektem planu, zlokalizowany jest Park Grota, w rejonie którego prócz zieleni urządzonej znajdują się dwa zbiorniki wodne. Park ten położony jest poza zasięgiem obszaru Natura 2000, niemniej znajduje się w jego bliskim sąsiedztwie. Dla terenu parku zaproponowano przeznaczenie **WS-ZP**, sankcjonując obecny sposób zagospodarowania oraz chroniąc ten obszar przez presją inwestycyjną. Przyjęte zamierzenie będzie również sprzyjać bytowaniu nietoperzy, dla których zbiorniki wodne stanowią miejsca wodopoju, jak również miejsca rozrodu i bytowania owadów, stanowiących bazę pokarmową dla nietoperzy. Wody stojące stanowią żerowiska chętnie wykorzystywane przez nocka rudego czy mrocza późnego, tj. gatunki wykazywane dla opisywanej ostoi naturalnej. Należy zatem uznać, że wyznaczenie omawianych przeznaczeń terenów w obszarze Natura 2000 oraz w sąsiedztwie ostoi, może wpływać korzystnie na populację nietoperzy, poprzez ochronę ich miejsc rozrodu, potencjalnych żerowisk oraz ochronę dostępności do miejsc hibernacji.

W ocenianym projekcie planu miejscowego, uwzględniono położenie terenu opracowania w zasięgu Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie, w tym poprzez wskazanie jego granicy i obszaru na rysunku projektu planu. W treści uchwały jednoznacznie określono, że część obszaru planu położona jest w granicach Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie o symbolu PLH240003, zatwierdzonego decyzją Komisji Europejskiej 2008/25/WE z dnia 13 listopada 2007 r., dla którego obowiązują działania zawarte w planie zadań ochronnych ustanowionym w 2014 r. w brzmieniu zmian wprowadzonych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 20 lipca 2023 r., zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003 (Dz. U. Woj. Śląskiego z 2023 r. poz. 5839).

W treści uchwały ujęto także zapis ustalający dla terenów położonych w granicy obszaru Natura 2000 nakaz realizacji zabudowy i zagospodarowania terenów, w tym lokalizowania inwestycji i przedsięwzięć – zgodnie z ww. planem zadań ochronnych.

ZESPÓŁ PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWY SUCHOGÓRSKI LABIRYNT SKALNY

W północnej części terenu objętego projektem planu, w rejonie wzniesienia Suchej Góry, powołano **zespół przyrodniczo – krajobrazowy Suchogórski Labirynt Skalny**. Wskazany obszar chroniony obejmuje rejon historycznej działalności górnictwa rudnego, o zróżnicowanej fizjonomii, w obrębie którego wykształciły się cenne zbiorowiska roślinne, w tym stanowiska gatunków chronionych. Obecnie teren ten jest w większości zadrzewiony, pełni również funkcję lokalnej ostoi faunistycznej. Prócz wartości przyrodniczej, z uwagi na walory krajobrazowe, wynikające z urozmaiconej rzeźby terenu, miejsce to stanowi miejscową atrakcję turystyczną.

Cały obszar chroniony objęto na mocy projektu planu przeznaczeniem terenu zieleni naturalnej **12N**. Dla ww. terenu ustalono przeznaczenie terenu zieleni naturalnej oraz wskazano przeznaczenie uzupełniające terenu zieleni urządzonej, z założeniem minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 80% oraz zakazem realizacji budynków. Przyjęte przeznaczenie podstawowe wraz z zakazem lokowania zabudowy kubaturowej oraz przy założeniu zachowania powierzchni biologicznie czynnych we wskazanym udziale, stanowi właściwą podstawę zagospodarowania omawianego obszaru, odpowiadającą jego przyrodniczemu charakterowi oraz uwzględniającą jego funkcję nadrzędną jako obszarowej formy ochrony przyrody. Przyjęte przeznaczenie ukierunkowane jest na

zachowanie przede wszystkim walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszaru chronionego w aktualnej postaci, przy jednoczesnym minimalizowaniu presji inwestycyjnej na ten obszar.

Jednocześnie, w ramach przeznaczenia uzupełniającego terenu **1ZN** wskazano teren zieleni urządzonej, który co do zasady daje podstawę ingerencji w opisywany obszar chroniony, choć w ograniczonej skali. Działania w ramach zieleni urządzonej mogą potencjalnie dotyczyć m.in. porządkowania przestrzeni, w tym poprzez zabiegi pielęgnacyjne w rejonie drzewostanu, wprowadzanie nowych nasadzeń zieleni czy realizację elementów małej architektury. Niemniej, z uwagi na obecne użytkowanie rekreacyjne obszaru zespołu przyrodniczo – krajobrazowego, potencjalne oddziaływanie należy uznać za ograniczone, wymagające jedynie zachowania ostrożności w trakcie potencjalnie realizowanych prac, w celu utrzymania równowagi pomiędzy funkcjami przyrodniczymi, krajobrazowymi i turystycznymi. Kwestią wymagającą uwagi mogą być potencjalne prace pielęgnacyjne, polegające np. na usuwaniu drzew o słabym stanie fitosanitarnym, w tym drzew dziuplastych, mogących stanowić schronienia i miejsca rozrodu dla wybranych gatunków nietoperzy, w tym np. nocka Bechsteina, stanowiącego jeden z gatunków istotnych dla obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie, obejmującego opisywany zespół przyrodniczo – krajobrazowy. Konieczność prac pielęgnacyjnych w zakresie drzewostanu który wymaga prowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych, należałoby ograniczyć do niezbędnego minimum, tj. sytuacji uzasadnionych względami bezpieczeństwa użytkowników terenu, w szczególności do rejonu miejsc o zwiększonej dostępności dla odwiedzających. Powoli to na ochronę możliwie jak największej liczby potencjalnych kryjówek nietoperzy z zachowaniem bezpiecznego dostępu ludzi. Ponadto, w kontekście możliwych prac polegających na rearanżacji szaty roślinnej, zwraca się uwagę na sposób prowadzenia ewentualnych nasadzeń, jak również dobór gatunków. W opisywanym obszarze chronionym, wskazuje się na obecność zbiorowisk o charakterze muraw, stanowiących siedlisko chronionego dziewięciśła bezłodygowego. W miejscach tych, z uwagi na specyfikę siedliska, należy bezwzględnie unikać prowadzenie nowych nasadzeń roślin, w tym gatunków drzewiastych i krzewiastych, mogących powodować zmiany w siedlisku, w tym prowadzić do wzrostu jego zacienienia, tym samym do ustępowania gatunków światłolubnych. Ewentualne prowadzenie nasadzeń, należy ograniczyć do doboru gatunków roślin rodzimych, co pozwoli na ograniczenie ryzyka rozprzestrzeniania się w obszarze gatunków obcych, mogących stanowić potencjalne zagrożenie dla jego waloru przyrodniczego.

W kontekście proponowanego terenu zieleni urządzonej jako przeznaczenia uzupełniającego, należy także podkreślić korzystny aspekt opisywanego zamierzenia projektowego. Jak wspomniano powyżej, teren zieleni urządzonej co do zasady otwiera możliwości prowadzenia prac związanych z przebudową szaty roślinnej. W drzewostanie porastającym w obszarze opisywanego zespołu przyrodniczo – krajobrazowego, prócz rodzimych gatunków drzew, odnotowano także gatunki obce, uznawane za inwazyjne, w tym dąb czerwony oraz robinie akacjową. Przyjęte rozwiązanie stwarza zatem możliwość prowadzenia działań z zakresu przebudowy składu gatunkowego drzewostanu, polegających m.in. na stopniowym usuwaniu gatunków obcych oraz zastępowaniu ich gatunkami rodzimymi, właściwymi dla potencjalnej roślinności naturalnej wskazywanej dla tego obszaru, którą stanowią zbiorowiska w typie grądu subkontynentalnego. Działania te mogą przyczynić się do zwiększenia zgodności składu florystycznego z roślinnością potencjalną, tym samym wpływać korzystnie na bioróżnorodność.

Podsumowując, przyjęte dla zespołu przyrodniczo – krajobrazowego Suchogórski Labirynt Skalny przeznaczenie terenu, należy ocenić jako właściwe z punktu widzenia ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych opisywanej formy ochrony przyrody. Przeznaczenie terenu nie stoi w sprzeczności z wskazanymi w odrębnych aktach prawnych obowiązujących dla opisywanej ochrony przyrody zakazami. Ustalenie zieleni naturalnej jako przeznaczenia podstawowego zapewnia zachowanie obszaru w jego obecnym charakterze oraz ogranicza możliwość wprowadzania funkcji kolizyjnych. Dopuszczenie zieleni urządzonej jako przeznaczenia uzupełniającego, przy zachowaniu ostrożności w zakresie potencjalnego prowadzenia prac związanych aranżacją zieleni, może służyć zarówno zapewnieniu bezpieczeństwa użytkowników terenu, jak i stopniowemu kształtowaniu drzewostanu w kierunku zgodnym z potencjalną roślinnością naturalną. Podkreśla się, że wszelkie działania w obszarze chronionym powinny być realizowane w sposób minimalizujący ingerencję w istniejące siedliska, jak również winny być każdorazowo konsultowane z organem sprawującym nadzór nad obszarem chronionym.

7.2. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI I GRUNTY

Realizacja nowej zabudowy kubaturowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w zasięgu terenów obecnie niezainwestowanych, którym w projekcie planu przypisano przeznaczenia związane z rozwojem inwestycyjnym, w tym w szczególności w ramach części terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **19MN, 26MN, 27MN, 29MN, 32MN**, będzie wiązała się z bezpośrednim i trwałym naruszeniem powierzchni ziemi, wynikającym z prowadzenia prac budowlanych. W związku z niwelacją powierzchni (wykonywaniu wykopów i przesuwaniu mas ziemnych), lokalizacją fundamentów, bądź podbudowy, a także utworzeniem powierzchni utwardzonych czy szczelnych dojdzie do trwałego przekształcenia powierzchni ziemi. W rejonie prac będzie dochodziło do zebrania wierzchniej warstwy gleby i wskutek prac niwelacyjnych lokalnego przemieszania jej poziomów genetycznych. Na skutek wprowadzenia obszarów przeznaczonych pod zabudowę, dojdzie do trwałego zmniejszenia się udziału powierzchni biologicznie czynnych na rzecz powierzchni utwardzonych czy szczelnych. Przyrost powierzchni szczelnych kosztem powierzchni biologicznie czynnych prowadził będzie w sposób bezpośredni do ograniczenia możliwości infiltracji wód w głąb ziemi. W przypadku przyrostu powierzchni utwardzonych lub szczelnych kosztem obszarów biologicznie czynnych można mówić także o efekcie kumulacji w skali lokalnej z obszarami już zabudowanymi.

Powierzchnie biologicznie czynne na terenach bezpośrednio przylegających do realizowanych obiektów budowlanych będą w czasie budowy podlegały oddziaływaniom mechanicznym na przykład w postaci rozjeżdżania lub wydeptywania. Wraz z naruszeniem powierzchni ziemi, przekształceniom będzie podlegać szata roślinna, która w rejonie budowanych obiektów zostanie trwale usunięta, a na terenach przylegających na skutek oddziaływań mechanicznych będzie zasadniczo podlegała długoterminowej synantropizacji.

Pośrednio w perspektywie długoterminowej, na analizowanym obszarze może dochodzić do wtórnych oddziaływań na glebę i grunty, związanych z przyrostem terenów zainwestowanych. Rozwój zabudowy mieszkaniowej wiąże się z intensyfikacją ruchu pojazdów w obrębie układu komunikacyjnego, co sprzyja wtórnej depozycji zanieczyszczeń komunikacyjnych do gleb. Potencjalnym źródłem zanieczyszczeń mogą być emisje pochodzące z indywidualnych systemów grzewczych nowych budynków.

Należy jednak zaznaczyć, iż z uwagi na zurbanizowany charakter przedmiotowego terenu, jak również terenów sąsiadujących, oddziaływanie na powierzchnię ziemi i grunty będzie miało charakter zjawisk już występujących, a jedynie lokalnie pogłębiających się. Przyjęte w analizowanym projekcie planu przeznaczenia terenów, będące przyrostami zainwestowania kosztem terenów biologicznie czynnych, stanowią kontynuację występujących w analizowanych granicach form zainwestowania, o charakterze nieuciążliwym.

W ocenianym projekcie planu, wprowadzono szczegółowe wskazania z zakresu ochrony powierzchni ziemi:

- 1) nakaz ochrony gleby przed degradacją lub zanieczyszczeniem;
- 2) nakaz zagospodarowania zielenią urządzoną lub izolacyjną powierzchni niezabudowanych lub nieutwardzonych;
- 3) zakaz magazynowania surowców i materiałów bezpośrednio na powierzchni gruntu bez zabezpieczenia powierzchni przed infiltracją wód opadowych.

W ocenianym projekcie planu miejscowego, ochronie środowiska gruntowego będą służyły wskazania dotyczące postępowania z odpadami:

- 1) nakaz realizacji miejsc do zbierania odpadów komunalnych przy zastosowaniu osłon oraz zabezpieczeń przed infiltracją wód opadowych;
- 2) zakaz wykorzystywania terenu objętego planem w celu prowadzenia działalności polegającej na zbieraniu i przetwarzaniu odpadów, w tym surowców wtórnych, złomu i pojazdów wycofanych z eksploatacji, przy czym przez przetwarzanie odpadów należy rozumieć także składowanie odpadów.

Ochronie powierzchni ziemi, w skali całego terenu, będzie sprzyjało wprowadzenie przeznaczeń terenów ograniczających presję inwestycyjną **ZN, ZP, WS-ZP**, a także przyjęcie dla poszczególnych przeznaczeń terenów zainwestowanych minimalnego procentowego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

7.3. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Wody powierzchniowe i podziemne podlegają ochronie na mocy *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* oraz *ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne*.

W granicach analizowanego terenu nie identyfikuje się cieków powierzchniowych. W centralnej części terenu, na terenie Parku Grota, znajdują się dwa zbiorniki wodne, tj. Staw Grota i Staw Galman, stanowiące wypełnione wodą wyrobiska po dawnej działalności górniczej. Na analizowanym terenie, w rejonie terenów zabudowy, zlokalizowane są także niewielkie oczka wodne.

W obszarze Parku Grota, tym samym w rejonie dwóch zbiorników wodnych, wprowadzono przeznaczenie terenu wód powierzchniowych śródlądowych lub zieleni urządzonej **1WS-ZP**, dla którego jednym z przeznaczeń podstawowych jest teren wód powierzchniowych śródlądowych. Przyjęte ustalenia sprzyjają zachowaniu zbiorników wodnych, stanowiących centralną część Parku Grota, tym samym służą zachowaniu ich lokalnej funkcji retencyjnej. Objęcie całego parku ww. przeznaczeniem, eliminuje także możliwość lokowania nowych funkcji, innych niż przewidziane dla terenu zieleni urządzonej wokół zbiorników, tym samym ograniczając bezpośrednią ingerencję w zbiorniki oraz w tereny stanowiące ich bezpośrednią zlewnię. Działanie to minimalizuje potencjalnie niekorzystne oddziaływanie zarówno w kontekście stanu ilościowego wód zbiorników jak również ogranicza potencjalnie niekorzystny wpływ na stan chemiczny wód.

W granicach terenu objętego projektem planu, zlokalizowane są też niewielkie oczka wodne, w tym na terenach dotychczas niezainwestowanych, w rejonie których na mocy projektu planu przewidziano możliwość rozwoju zainwestowania. Kwestia ta dotyczy dwóch terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **36MN, 27MN**. Potencjalna realizacja zabudowy w rejonie ww. terenów może wiązać się z koniecznością likwidacji występujących tu niewielkich zbiorników wodnych. Niemniej, ustalenia projektu planu wprowadzają nakaz realizacji inwestycji w sposób niepowodujący zmiany stosunków wodnych. Z uwagi na fakt, że opisywane oczka wodne zlokalizowane są w naturalnych obniżeniach terenu i tym samym mogą pełnić lokalne funkcje retencyjne, tj. stanowić odbiorniki wód opadowych, ich likwidacja mogłaby prowadzić do zmiany miejscowych stosunków wodnych. W związku z wprowadzonych w projekcie planu nakazem niepowodowania zmian stosunków wodnych przy rozwoju inwestycyjnym, ewentualne zagospodarowanie tych terenów wymaga szczególnej uwagi na etapie budowlanym. Nie można tu jednoznacznie wykluczyć likwidacji opisywanych zbiorników, przy czym działania te mogą wymagać konieczności zastosowania odpowiednich rozwiązań kompensujących, zapewniających brak zmian w zakresie stosunków wodnych.

Rozwój zainwestowania kosztem powierzchni dotychczas funkcjonujących jako biologicznie czynne stanowi jeden z potencjalnych czynników oddziałujących na ilość i jakość zasobów wód podziemnych. Realizacja nowej zabudowy wiąże się z trwałym uszczelnieniem powierzchni ziemi w rejonie inwestycji, a także może skutkować wzrostem ilości powstających ścieków. Ograniczenie udziału powierzchni biologicznie czynnych, umożliwiających infiltrację wód opadowych i roztopowych, zasilających wody podziemne, może prowadzić do lokalnego zmniejszania się zasobów wód podziemnych, przesuszania gruntów oraz wzrostu tempa spływu powierzchniowego z terenów utwardzonych. Jednocześnie należy podkreślić, że w skali całego obszaru objętego projektem planu, możliwy rozwój zainwestowania jest zasadniczo ograniczony przestrzennie. Z uwagi na obecny stan zagospodarowania terenu, możliwość realizacji zabudowy dotyczy pojedynczych działek w rejonie istniejącej zabudowy oraz w większej skali części terenów **19MN, 26MN, 27MN, 29MN, 32MN**. W strukturze przestrzennej przedmiotowego terenu znaczny obszar zajmują tereny biologicznie czynne, w tym obszar parkowy oraz teren zespołu przyrodniczo – krajobrazowego, jak również enklawy zieleni spontanicznej, które zostały ujęte w ramach przeznaczeń **ZN, ZP, WS-ZP**. Wyznaczenie ww. terenów planistycznych, jest tożsame z ograniczeniem możliwości ich zainwestowania, a tym samym sprzyja ochronie wód podziemnych, w tym poprzez zachowanie warunków infiltracji. Dodatkowo projekt planu, dla przeznaczeń terenów zabudowy, ustala minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, co zapobiega całkowitemu uszczelnieniu terenów inwestycyjnych. Przyjęte ustalenia planistyczne ograniczają zatem ryzyko nadmiernego, nieodwracalnego uszczelnienia powierzchni ziemi w skali całego obszaru. Wpływ na wody podziemne, będzie również uzależniony od zastosowanych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno – ściekowej. W analizowanym projekcie planu wprowadzono

regulacje dotyczące ochrony wód, w tym zapisy odnoszące się do zasad odprowadzania i oczyszczania ścieków, co dodatkowo ogranicza możliwość negatywnego oddziaływania na jakość wód podziemnych.

W zapisach analizowanego projektu planu, w zakresie ochrony wód ustala się:

- 1) nakaz opóźniania spływu wód opadowych i roztopowych do odbiorników we własnym zakresie w obrębie działki;
- 2) nakaz zabezpieczenia drożności systemu odprowadzania wód na obszarze planu;
- 3) nakaz realizacji obiektów w sposób niepowodujący zmiany stosunków wodnych na obszarze planu;
- 4) zakaz realizacji inwestycji mogących prowadzić do zanieczyszczenia wód podziemnych i wód powierzchniowych.

W zakresie odprowadzania ścieków sanitarnych oraz deszczowych ustala się:

- 1) odprowadzanie ścieków sanitarnych i deszczowych do kanalizacji miejskiej, z zastrzeżeniem pkt 2 i 3;
- 2) dopuszczenie, do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej, odprowadzenia ścieków sanitarnych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- 3) dopuszczenie odprowadzania wód opadowych i roztopowych zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;
- 4) sukcesywna budowa rozdzielczej sieci kanalizacji sanitarnej.

W odniesieniu do przytoczonych powyżej zapisów, za szczególnie korzystny, w kontekście ochrony zasobów wodnych, uznaje się zapis dotyczący nakazu opóźniania spływu wód opadowych i roztopowych do odbiorników we własnym zakresie w obrębie działki. Powyższe założenie może potencjalnie przełożyć się na możliwość „zatrzymania” wód w miejscu wystąpienia opadów atmosferycznych oraz opóźnienia spływu powierzchniowego. Opóźnienie spływu, przy założeniu retencjonowania wód, może zmniejszyć ilość powstających ścieków, jak również może mieć korzystny wpływ na lokalny mikroklimat (np. w przypadku realizacji oczek wodnych), a w przypadku gospodarczego wykorzystania (woda gromadzona np. w zbiornikach na deszczówkę), może przyczynić się do obniżenia kosztów utrzymania terenów zabudowy oraz ograniczenia strat ogólnych zasobów wodnych.

Ochronie wód będą służyły także zapisy dotyczące gospodarki odpadami.

Podkreśla się, że realizacja przyszłych przedsięwzięć, nie może być prowadzona w oderwaniu od przepisów prawa krajowego. Przestrzeganie obowiązującego ustawodawstwa oraz zapisów projektu planu miejscowego, powinno ograniczyć potencjalnie niekorzystny wpływ na wody.

GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH

Analizowany teren położony jest w całości w zasięgu triasowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych, tj. **GZWP nr 330 Zbiornik Gliwice**.

Ustalenia ocenianego projektu planu miejscowego, nie przewidują działań mogących prowadzić do bezpośredniej ingerencji w struktury hydrogeologiczne ww. zbiornika ani do zmiany warunków jego funkcjonowania. Możliwy rozwój zainwestowania ograniczono zasadniczo do uzupełniania istniejącej zabudowy w ramach obecnych struktur osadniczych oraz w większej skali, w ramach części terenów **19MN, 26MN, 27MN, 29MN, 32MN**. Na znacznym obszarze projektu planu, zachowano tereny o wysokim odsetku powierzchni biologicznie czynnych, w ramach przeznaczeń terenów **ZN, ZP, WS-ZP**, w rejonie których ograniczony został rozwój zainwestowania. Ograniczenie zasięgu terenów dających podstawę lokowania nowej zabudowy, nieuciążliwy charakter możliwego nowego zainwestowania oraz zachowanie terenów biologicznie czynnych, będzie sprzyjało ochronie wód zbiornika, zarówno w kontekście bilansu ilościowego, jak również wpływu na stan chemiczny wód. Skala i charakter dopuszczonego zagospodarowania, a także zapisy projektu planu dotyczące gospodarki wodno – ściekowej oraz ochrony wód, nie stwarzają ryzyka istotnego pogorszenia jakości ani ilości zasobów wód zbiornika. W konsekwencji realizacja ustaleń projektu planu nie będzie wpływała negatywnie na możliwość ochrony i przyszłego użytkowania zasobów GZWP nr 330 Zbiornik Gliwice.

Dla GZWP nr 330 Zbiornik Gliwice, ustanowiono obszar ochronny.⁴⁷ Dla całego obszaru ochronnego, wskazano zakazy dotyczące wykonywania robót i czynności w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, działalności górniczej sposobem odkrywkowym oraz w zakresie możliwości lokowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Dodatkowo, z uwagi na zróżnicowaną podatność GZWP na zanieczyszczenia oraz sposób użytkowania i zagospodarowania przestrzennego terenu zbiornika, obszar ochronny podzielono na podstrefy. Teren objęty projektem planu pozostaje w całości w zasięgu podobszaru A2. Dla podobszaru A2 wskazano dodatkowe ograniczenia gospodarowania terenami. Prócz wskazań z zakresu gospodarki wodno – ściekowej, wprowadzono także zakaz stosowania nawozów naturalnych w postaci płynnej, lokalizowania ferm chowu lub hodowli zwierząt i grzebania martwych zwierząt.

Biorąc pod uwagę oceniane zamierzenia planistyczne, wskazuje się, że przyjęte przeznaczenia terenów odpowiadają na wskazane dla obszaru ochronnego GZWP ograniczenia. Nie wprowadzono tu nowych terenów umożliwiających gospodarowanie w zakresie górnictwa odkrywkowego czy przedsięwzięć związanych z hodowlą i chowem zwierząt, bądź miejsc grzebania zwierząt czy terenów związanych z rolnictwem, w ramach których istniałoby prawdopodobieństwo wykorzystania nawozów naturalnych płynnych. Wskazane w projekcie planu zapisy dotyczące gospodarowania wodami, w tym z zakresu gospodarki ściekowej odpowiadają zakazom wprowadzonym dla obszaru ochronnego GZWP. w tym podobszaru A2. W zapisach projektu planu wprowadzono także ograniczenia dotyczące możliwości realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Przewidziana możliwość rozwoju zainwestowania w rejonie terenów **MN**, ma ograniczony zasięg przestrzenny, a sam charakter przeznaczenia jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, również nie stoi w sprzeczności z wskazanymi ograniczeniami.

W ocenianym projekcie planu miejscowego, uwzględniono położenie analizowanego terenu w zasięgu GZWP nr 330 Zbiornik Gliwice oraz w zasięgu wyznaczonego obszaru ochronnego. Wskazano także, że ze względu na położenie obszaru planu w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 330 Zbiornik Gliwice, zakazuje się na tym obszarze:

- realizacji inwestycji, które mogą zanieczyścić wody podziemne ze względu na wytwarzane ścieki, odpady oraz emitowane pyły i gazy,
- realizacji inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska wodnego.

UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH

W ocenianym projekcie planu miejscowego uwzględniono proponowaną strefę ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej studni S-2 przy ul. Blachówka w Bytomiu (położonej poza obszarem planu). Strefa ta obejmuje północno – zachodnią część terenu objętego projektem planu.

W zasięgu projektowanej strefy ujęcia wód, nie przewiduje się wprowadzenia przeznaczeń terenów dających podstawę możliwości lokowania nowego zainwestowania. Ustalenia projektu planu w zasięgu ww. strefy zakładają jedynie wprowadzenie przeznaczeń terenów, odpowiadających istniejącemu zagospodarowaniu, w ramach terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo – usługowej oraz terenów dróg, jak również terenu zieleni urządzonej i naturalnej, którym objęto obszar zespołu przyrodniczo – krajobrazowego. Z uwagi na powyższe, stwierdza się, że realizacja projektu planu w ww. zakresie przy uwzględnieniu zapisów dotyczących ochrony wód oraz gospodarki wodno – ściekowej, nie będzie źródłem znaczących oddziaływań na wody podziemne oraz warunki eksploatacji ujęcia.

7.3.1. WPŁYW NA JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD

Teren objęty opracowaniem położony jest w obszarze zlewni dwóch **Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP)**, tj. JCWP o nazwie Stoła od źródła do Kanara (PLRW 600009118163) oraz JCWP o nazwie Szarlejka (PLRW 200006212669). W granicach obszaru opracowania nie przepływają cieki istotne dla ww. JCWP, a teren ten stanowi jedynie fragment ich zlewni.

Wskazane powyżej JCWP charakteryzują się złym stanem ogólnym, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych została określona jako zagrożona. Stan chemiczny JCWP oraz ich stan/potencjał ekologiczny,

⁴⁷ Rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 25 września 2023 r. w sprawie ustanowienia obszaru ochronnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 – Zbiornik Gliwice (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 r., poz. 7220)

determinowany jest głównie przez presję antropogeniczną, związaną z bezpośrednią ingerencją w koryta cieków istotnych, jak również presją wpływającą na jakość wód, w tym obejmującą m.in. dopływ zanieczyszczeń ze źródeł komunalnych i przemysłowych. Cele środowiskowe dla analizowanych JCWP zostały złączone lub objęte odstępstwami czasowymi, przy zachowaniu zasady braku pogorszenia stanu wód oraz konieczności realizacji działań naprawczych w skali zlewni, wskazanych w planach gospodarowania wodami (IIaPGW).

Potencjalne oddziaływania wynikające z ocenianych ustaleń planistycznych, należy rozpatrywać w kontekście oddziaływań na cieki istotne JCWP oraz w kontekście potencjalnych oddziaływań w obszarze ich zlewni. Jak wskazano na początku podrozdziału, przez analizowany teren nie przepływają cieki istotne z punktu widzenia analizowanych JCWP. Z uwagi na powyższe, możliwy rozwój zainwestowania w granicach objętych projektem planu, nie będzie związany z realizacją inwestycji na terenach położonych w sąsiedztwie cieków istotnych, tym samym nie będzie wiązał się z ingerencją w koryta tych cieków. W odniesieniu do możliwych oddziaływań w skali całych zlewni JCWP obejmujących obszar opracowania, ustalenia projektu planu miejscowego w przeważającej części utrzymują dotychczasową strukturę funkcjonalno – przestrzenną terenu, wyznaczając przeznaczenia adekwatne do aktualnego sposobu zagospodarowania, a skala terenów, w rejonie których możliwy będzie przyrost zabudowy, nie jest znacząca. Istotny udział terenów o wysokim wskaźniku powierzchni biologicznie czynnych **ZN, ZP, WS-ZP** w skali całego terenu objętego projektem planu, sprzyja zachowaniu zdolności retencyjnych w obszarze zlewni JCWP, a ograniczona skala możliwego rozwoju zainwestowania, będzie sprzyjała ograniczaniu intensyfikacji spływu powierzchniowego. Możliwy rozwój zainwestowania dotyczy funkcji o niskiej uciążliwości, tj. terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i przy uwzględnieniu zapisów projektu planu, dotyczących ochrony wód, nie powinien w sposób znaczący i negatywny wpływać na stan chemiczny wód w obszarze zlewni JCWP. W kontekście zidentyfikowanych w IIaPGW presji dla JCWP (odpływ miejski, rozwój obszarów zurbanizowanych), ustalenia projektu planu mogą potencjalnie podtrzymywać istniejący poziom presji w zlewniach, w ograniczonym zakresie również je pogłębiać, natomiast nie generują mechanizmów prowadzących do ich istotnego wzrostu. Oddziaływania mają charakter pośredni oraz rozproszony w skali całego obszaru zlewni.

Teren objęty projektem planu, położony jest w obszarze dwóch **Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd)**, tj. JCWPd nr 110 (PLGW 6000110) oraz JCWPd nr 111 (PLGW 2000111). JCWPd nr 110 charakteryzuje się dobrym stanem ilościowym i chemicznym, natomiast JCWPd nr 111, słabym stanem ilościowym przy dobrym stanie chemicznym. Stan ww. JCWPd determinowany jest zarówno przez presje ilościowe (pobór wód), jak również chemiczne (rolnictwo, gospodarka komunalna). W przypadku JCWPd nr 110 celem środowiskowym jest utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego, natomiast w przypadku JCWPd nr 111 celem środowiskowym jest brak pogorszenia aktualnego stanu ilościowego. Dla ww. JCWPd określono ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Ustalenia ocenianego projektu planu, nie prowadzą do istotnego zwiększenia skali zainwestowania w ujęciu całego obszaru opisanych JCWPd. Potencjalny rozwój zabudowy w ramach wyznaczonych na mocy projektu planu terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, może skutkować lokalnym oddziaływaniem w odniesieniu do stanu ilościowego JCWPd, w wyniku zwiększenia powierzchni uszczelnionych w obrębie terenów zainwestowanych, jednak skala tego zjawiska nie będzie znacząca w odniesieniu do całej powierzchni JCWPd, tym samym nie będą znacząco i negatywnie wpływać na bilans wodny w ujęciu ponadlokalnym. W konsekwencji realizacja ustaleń projektu planu nie powinna prowadzić do pogorszenia stanu ilościowego JCWPd. Jednocześnie, możliwy rozwój zainwestowania dotyczy funkcji o niskiej uciążliwości i przy uwzględnieniu zapisów projektu planu, z zakresu ochrony wód, nie powinien w sposób znaczący i negatywny wpływać na stan chemiczny wód podziemnych. Ponadto, znaczny udział powierzchni biologicznie czynnych w ramach terenu objętego projektem planu, ujętych w przeznaczeniach ograniczających rozwój zainwestowania, stanowi działanie sprzyjające zachowaniu terenów alimentacyjnych wód podziemnych, tym samym będzie sprzyjał utrzymaniu dobrego stanu ilościowego JCWPd.

Podsumowując, realizacja założeń projektu planu, przy uwzględnieniu przepisów zawartych w obowiązującym ustawodawstwie oraz zapisów wprowadzonych na mocy planu, nie będzie miała znaczącego wpływu na stan Jednolitych Części Wód Powierzchniowych i Podziemnych, ani na możliwość utrzymania bądź osiągnięcia ich celów środowiskowych.

7.4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA POWIETRZE

Realizacja nowego zainwestowania, w tym przede wszystkim w ramach części terenów **19MN, 26MN, 27MN, 29MN, 32MN**, będzie związana z emisją zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji.

Na etapie realizacji nowych terenów przeznaczonych do zabudowy, źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza będą pojazdy i budowlane maszyny spalinowe, pracujące przy budowie obiektów kubaturowych oraz realizacji towarzyszącej infrastruktury technicznej. Emisja ta jednak będzie miała charakter nieorganizowany i ograniczony do czasu trwania etapu budowy. Ponieważ realizacja poszczególnych obiektów w ramach terenów zabudowy będzie rozciągnięta w czasie, jednostkowe efekty emisji do powietrza na etapie realizacji nie będą się kumulowały, a co tym idzie nie będą miały znacząco negatywnego wpływu na ogólny stan aerosanitarny powietrza.

Na etapie eksploatacji przewiduje się, że emisja do powietrza atmosferycznego, będzie przede wszystkim związana ze spalaniem paliw w przydomowych kotłowniach, w rejonie zabudowań realizowanych w ramach terenów **MN**, w rejonie których przewiduje się intensyfikacji zainwestowania. Obecnie w granicach terenu objętego projektem planu nie funkcjonuje zdalaczynna sieć ciepłownicza, co w praktyce może oznaczać, że ogrzewanie nowych budynków, w tym mieszkalnych odbywać się będzie w oparciu o rozwiązania indywidualne. Skala emisji uzależniona będzie od rodzaju wykorzystywanych źródeł ciepła oraz sprawności urządzeń grzewczych. Za najmniej korzystny uznaje się wariant, w którym do celów grzewczych wykorzystywane będą konwencjonalne źródła ciepła, takie jak np. węgiel, olej opałowy czy drewno opałowe, których spalanie może stanowić istotne źródło emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Z uwagi na możliwą realizację nowej zabudowy, należy spodziewać się zwiększenia ruchu komunikacyjnego w rejonie analizowanego terenu. Wzrost natężenia ruchu, związany z dojazdem do nowej zabudowy, będzie przekładał się na wzrost emisji spalin samochodowych. Efekt emisji z poszczególnych źródeł, tj. z zabudowy nieujętej w sieci ciepłowniczej oraz ze źródeł komunikacyjnych, będzie się lokalnie kumulował. Niemniej, ze względu na zasadniczo niewielki możliwy przyrost zainwestowania, realizacja założeń ocenianego projektu planu nie będzie wiązała się z wpływem znaczącym i negatywnym na ogólny stan aerosanitarny powietrza, w tym na etapie eksploatacji.

Przeciwdziałaniu i ograniczaniu emisji zanieczyszczeń atmosferycznych będą służyły zapisy ujęte w projekcie planu.

W zakresie ochrony powietrza, ustala się:

- 1) nakaz zapobiegania powstawaniu emisji i ograniczania wprowadzanych do powietrza substancji – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;
- 2) zakaz magazynowania na otwartej przestrzeni surowców i materiałów pyłących.

W zakresie zaopatrzenia w ciepło, ustala się:

- 1) dostawa ciepła z miejskiej sieci ciepłowniczej zdalaczynnej, z zastrzeżeniem pkt 2;
- 2) dopuszczenie indywidualnych systemów grzewczych, w tym wykorzystujących odnawialne źródła energii.

Jak przedstawiono powyżej, w ocenianym projekcie planu miejscowego, ujęto szereg zapisów ograniczających potencjalnie negatywne oddziaływanie na stan sanitarny powietrza. Istotnym zapisem jest wskazanie na możliwość pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, co jest aspektem korzystnym, w kontekście dążenia do poprawy jakości powietrza. Wynika to głównie z faktu, iż pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych jest zasadniczo zjawiskiem bezemisyjnym, a zastosowanie ww. systemów w szerszej skali, przyczynia się do obniżenia bilansu emisji do atmosfery w skali miasta, poprzez brak konieczności spalania paliw kopalnych, w tym np. węgla kamiennego, które są głównym dostarczycielem zanieczyszczeń atmosferycznych. W kontekście wpływu na jakość powietrza atmosferycznego, za korzystny uznaje się ponadto wprowadzony na mocy ocenianego dokumentu zapis, dotyczący ochrony powierzchni ziemi, gdzie nakazuje się zagospodarowanie zielenią urządzoną powierzchni niezabudowanych lub nieutwardzonych. Wprowadzenie zadarnienia bądź nasadzeń roślin w rejonie powierzchni pozbawionych okrywy roślinnej, będzie wpływało na ograniczenie pylenia z tych powierzchni i przedostawania się substancji pyłowych do powietrza, co może stanowić szczególną uciążliwość, np. w okresach letnich suszy.

Analizowany projekt planu miejscowego, w ograniczonym zakresie dopuszcza możliwość intensyfikacji zabudowy, przy jednoczesnym zachowaniu dużego udziału terenów wyłączonych z zainwestowania. Charakter

przyjętych zamierzeń planistycznych, sprzyja utrzymaniu korzystnych warunków aerosanitarnych, w tym sprzyja właściwemu przewietrzaniu analizowanego terenu.

7.5. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA LUDZI

W ustaleniach ocenianego projektu planu, wprowadzono szereg zapisów ograniczających oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska, w kontekście wpływu na ludzi. Najistotniejszym z nich jest wprowadzenie zakazu realizacji przedsięwzięć stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności przedsięwzięć mogących spowodować ryzyko wystąpienia poważnych awarii, wprowadzenie zapisów szczegółowych, dotyczących przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, jak również ustalenie, iż zasięg oddziaływania na środowisko działalności prowadzonej na poszczególnych terenach nie może przekraczać granicy nieruchomości, do której prowadzący działalność posiada tytuł prawny. Zgodnie z przytoczonym zapisem należy przyjąć, że gospodarowanie w ramach poszczególnych terenów, nie może powodować oddziaływań wykraczających poza obszar nieruchomości, do której prowadzący działalność posiada tytuł prawny, a zatem potencjalne oddziaływania na ludzi, jak np. emisja zanieczyszczeń czy hałasu, nie powinny być powodem ewentualnych konfliktów społecznych.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKONANEJ EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ

W granicach analizowanego terenu, z uwagi na historyczną działalność górnictwa rudnego, wskazuje się na występowanie **obszarów płytkiej eksploatacji górniczej (do 100 m p.p.t.)**. Pozostałościami po eksploatacji rudnej są również liczne zidentyfikowane w granicach przedmiotowego terenu **wyrobiska mające połączenie z powierzchnią**, tj. szyby i szybiki o zróżnicowanej głębokości oraz nieznanym sposobie ich likwidacji.

Opisane kwestie stanowią istotne uwarunkowania dla rozwoju zainwestowania, w tym lokowania zabudowy kubaturowej. W obszarach płytkiej eksploatacji oraz w rejonach dawnych szybów i szybików, istnieje potencjalne zagrożenie wystąpienia deformacji nieciągłych powierzchni. Na mocy analizowanego projektu planu, identyfikuje się tereny, gdzie możliwy będzie w przyszłości rozwój zainwestowania, położone w zasięgu ww. uwarunkowań wynikających z historycznej działalności wydobywczej. W przypadku realizacji zainwestowania w tych obszarach, przed podjęciem prac budowlanych, należy ustalić aktualne geotechniczne warunki podłoża, zgodnie z przepisami odrębnymi. Kwestia możliwości rozwoju zabudowy w obszarach o wskazanych uwarunkowaniach dotyczy w szczególności wydzielonych na mapie prognozy części terenów **19MN, 26MN, 27MN**. Niemniej, ze względu na rozległe występowanie płytkiego kopalnictwa i lokalizację licznych miejsc dawnych szybów i szybików porudnych w zasięgu analizowanego terenu, realizacja zamierzeń budowlanych w ramach pojedynczych działek zlokalizowanych w ramach terenów zabudowy, również powinna zostać poprzedzona szczegółowym rozpoznaniem uwarunkowań geologiczno – górniczych.

Obszary płytkiej eksploatacji oraz lokalizacje dawnych szybów i szybików zostały przedstawione informacyjnie na rysunku projektu planu, co umożliwi wstępną identyfikację potencjalnych zagrożeń geologiczno – górniczych oraz stanowi podstawę do uwzględniania tych uwarunkowań na etapie projektowania i realizacji inwestycji.

OBSZARY O PŁYTKIM ZALEGANIU WÓD GRUNTOWYCH

W granicach analizowanego terenu, wskazuje się na obecność obszarów, pozostających w zasięgu **płytko zalegających wód gruntowych, o głębokości do 1,0 m p.p.t.** Na mocy analizowanego projektu planu, wyznacza się tereny, gdzie możliwy będzie w przyszłości rozwój zainwestowania, położone w zasięgu ww. uwarunkowań (**26MN, 27MN, 29MN, 32MN**). Tereny o płytkim zaleganiu wód gruntowych, posiadają niekorzystne uwarunkowania fizjograficzne oraz geotechniczne. Realizacja zabudowy na tych terenach powinna być każdorazowo poprzedzona szczegółowym rozpoznaniem warunków gruntowo – wodnych, a w przypadku realizacji zabudowy na ww. terenach, należy uwzględnić stosowne rozwiązania z zakresu odwodnienia i gospodarki wodno – ściekowej, zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem.

Obszary o płytkim zaleganiu wód gruntowych zostały przedstawione informacyjnie na rysunku projektu planu, co umożliwi wstępną identyfikację terenów o płytko zalegającym zwierciadle wód gruntowych oraz stanowi podstawę do uwzględniania ww. uwarunkowań na etapie projektowania i realizacji inwestycji.

OSUWISKA I TERENY ZAGROŻONE RUCHAMI MASOWYMI

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez *Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy* w ramach *Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej*⁴⁸, w granicach opracowania, nie wskazuje się na występowanie naturalnych zagrożeń geologicznych w postaci osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Zgodnie z informacjami prezentowanymi ramach *Informatycznego Systemu Osłony Kraju*⁴⁹, w granicach analizowanego terenu, nie wyznacza się terenów zagrożonych wystąpieniem powodzi.

WARUNKI AEROSANITARNE

Realizacja ustaleń projektu planu, daje podstawę do rozwoju zabudowy w przyszłości, tym samym będzie związana z emisją zanieczyszczeń do powietrza – zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji. W fazie budowy emisja będzie pochodzić głównie z pojazdów i maszyn budowlanych i będzie miała charakter rozproszony i tymczasowy, ograniczony do zakończenia etapu budowy, a co za tym idzie, nie będzie trwale wpływała na stan powietrza. Z uwagi na charakter przeznaczeń terenów umożliwiających rozwój zabudowy, tj. przede wszystkim zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, na etapie eksploatacji emisja do powietrza może wynikać przede wszystkim z procesów grzewczych. W granicach analizowanego terenu, brak jest obecnie zdalaczynnej sieci ciepłowniczej. W związku z powyższym, należy spodziewać się, że ogrzewanie nowych budynków, realizowane będzie z wykorzystaniem indywidualnych rozwiązań. Wpływ procesów ciepłowniczych na jakość powietrza, zależeć będzie od przyjętej technologii, rodzaju paliwa i sprawności urządzeń grzewczych. Bardziej niekorzystne może być stosowanie paliw konwencjonalnych niskiej jakości, natomiast wykorzystanie gazu lub indywidualnych instalacji OZE, może znacząco ograniczyć emisję. Z uwagi a możliwy przyrost zainwestowania, należy spodziewać się także wzrostu ruchu kołowego oraz związanej z nim emisji spalin. W sezonie grzewczym może dochodzić do kumulacji emisji z ogrzewania i transportu.

W projekcie ocenianego planu miejscowego, wprowadzono zapisy z zakresu ochrony powietrza oraz ustalono zasady zaopatrzenia w ciepło. Realizacja zamierzeń planistycznych przy uwzględnieniu powyższych zapisów oraz zapisów obowiązującego prawa, nie będzie miała znaczącego negatywnego wpływu na ogólny stan aerosanitarny powietrza w rejonie analizowanego terenu bądź całego miasta bądź regionu. Ochronie powietrza będzie ponadto sprzyjało utrzymanie znaczącej powierzchni terenów wolnych od zainwestowania, w tym w ramach wprowadzonych przeznaczeń terenów **ZN, ZP, WS-ZP**.

KLIMAT AKUSTYCZNY

Określone tereny podlegają ochronie przed hałasem na mocy *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (tekst jednolity Dz.U. 2014, poz. 112). Dopuszczalne poziomy hałasu obowiązujące na poszczególnych terenach w myśl ww. rozporządzenia zostały przedstawione w poniższej tabeli.

⁴⁸ System Osłony Przeciwosuwiskowej, <https://mapa.osuwiska.pgi.gov.pl/> (dostęp: 01.09.2025 r.)

⁴⁹ <http://mapy.isok.gov.pl/imap/> (dostęp: 01.09.2025 r.)

TABELA 4 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem

L.P.	RODZAJ TERENU	DOPUSZCZALNY DŁUGOOKRESOWY ŚREDNI POZIOM DŹWIĘKU A W DB			
		DROGI LUB LINIE KOLEJOWE		POZOSTAŁE OBIEKTY I DZIAŁALNOŚĆ BĘDĄCE ŹRÓDŁEM HAŁASU	
		L_{DWN} PRZEDZIAŁ CZASU ODNIESIENIA RÓWNY WSZYSTKIM DOBOM W ROKU	L_N PRZEDZIAŁ CZASU ODNIESIENIA RÓWNY WSZYSTKIM POROM NOCY	L_{DWN} PRZEDZIAŁ CZASU ODNIESIENIA RÓWNY WSZYSTKIM DOBOM W ROKU	L_N PRZEDZIAŁ CZASU ODNIESIENIA RÓWNY WSZYSTKIM POROM NOCY
1.	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
3.	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno- wypoczynkowej d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	70	65	55	45

Klimat akustyczny w granicach terenu objętego projektem planu, kształtowany jest przede wszystkim przez hałas komunikacyjny, głównie hałas drogowy, w niewielkim stopniu przez hałas szynowy, związany z ruchem tramwajowym oraz hałas komunalny, bytowy. Oddziaływanie akustyczne ruchu tramwajowego ogranicza się zasadniczo do południowo – zachodniego fragmentu terenu i nie jest znaczące. Hałas bytowy charakteryzuje się niewielkim natężeniem i również generalnie nie powoduje uciążliwości.

Główne źródło dźwięku oddziałującego na tereny położone w analizowanych granicach stanowi ruch kołowy. Istotnym emitorem hałasu komunikacyjnego jest ul. Strzelców Bytomskich w ciągu drogi krajowej nr 11, wyznaczająca zachodnią granicę opracowania (poza granicami terenu objętego projektem planu). Zgodnie z danymi prezentowanymi w ramach *Strategicznej mapy hałasu dla miasta Bytomia*, najwyższe poziomy dźwięku emitowanego ze źródeł liniowych (drogowych) odnotowano w rejonie skrzyżowania ul. Strzelców Bytomskich, ul. Długiej i ul. Władysława Łokietka (poza obszarem projektu planu). W rejonie tym może dochodzić do nakładania się oddziaływań akustycznych pochodzących z ruchu komunikacyjnego, odbywającego się w rejonie ww. dróg oraz w rejonie pobliskiej linii tramwajowej.

W treści *Strategicznej mapy hałasu dla miasta Bytomia* na terenie objętym projektem planu wskazano obszary, dla których przekroczone zostały normatywne poziomy hałasu. W granicach analizowanego terenu dotyczą one zasadniczo terenów położonych wzdłuż ul. Strzelców Bytomskich (przekroczenia w zakresie wskaźników L_{DWN} oraz L_N), jak również rejonu opisanego skrzyżowania ulic (przekroczenia w zakresie wskaźnika L_{DWN}). Wzdłuż ul. Strzelców Bytomskich poziom przekroczonego dźwięku kształtuje się na poziomie od 1,0 do 5,0 dB, lokalnie w bliskim sąsiedztwie drogi osiąga wartość od 5,0 do 10,0 dB, dla wskaźnika L_{DWN} . W rejonie skrzyżowania ulic odnotowane przekroczenia osiągają wartość od 1,0 do 5,0 dB, dla wskaźnika L_{DWN} . Przekroczenia w odniesieniu do wskaźnika L_N

odnotowano wzdłuż ul. Strzelców Bytomskich – na poziomie od 1,0 do 5,0 dB. Nie wykazano przekroczeń dla ww. wskaźnika w rejonie skrzyżowania ulic.

Projekt planu dopuszcza rozwój zabudowy chronionej akustycznie, tj. terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**, przy czym tereny objęte ww. przeznaczeniem, w rejonie których możliwy będzie w przyszłości rozwój zabudowy, pozostają poza zasięgiem oddziaływań akustycznych pochodzących od ul. Strzelców Bytomskich, w tym poza zasięgiem odnotowanych przekroczeń emitowanego dźwięku, wskazanych w ramach dostępnych danych akustycznych. Przyszłe tereny zabudowy posiadają dostęp do układu komunikacyjnego. Drogi w sąsiedztwie których możliwy będzie rozwój zainwestowania, nie zostały objęte pomiarami akustycznymi, niemniej stanowią one ciągi komunikacji głównie o funkcji lokalnej i charakteryzują się mniejszym natężeniem ruchu w porównaniu do drogi krajowej, co pozwala przyjąć, że ich funkcjonowanie nie powinno stwarzać zagrożenia dla zachowania dopuszczalnych standardów akustycznych dla przyszłych terenów zabudowy mieszkaniowej. W rejonie tych dróg w stanie istniejącym zlokalizowane są tereny zabudowy chronione akustycznie, w tym głównie o funkcji mieszkaniowej.

W kontekście ochrony akustycznej terenów już zainwestowanych, za korzystne działanie uznaje się objęcie przeznaczeniem terenu zieleni urządzonej **1ZP** pasa zadrzewień oddzielającego teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej od ul. Strzelców Bytomskich. Zieleń wysoka w ww. obszarze spełnia funkcje naturalnej bariery, pozwalającej na ograniczenie oddziaływań akustycznych generowanych przez ruch kołowy, wpływających na pobliskie tereny chronione akustycznie.

W kontekście oddziaływań akustycznych, wynikających z realizacji ocenianych zamierzeń planistycznych, można spodziewać się czasowego i lokalnego wzrostu hałasu, na etapie realizacji poszczególnych obiektów budowlanych i infrastruktury towarzyszącej, w rejonie terenów zabudowy, gdzie projekt planu dopuszcza możliwość potencjalnego przyrostu zabudowy. Emisja dźwięku w fazie realizacji, związana będzie z prowadzeniem robót ziemnych i pracą sprzętu mechanicznego, w tym transportem materiałów na plac budowy, a także z pracą specjalistycznych urządzeń budowlanych takich jak np. koparki czy ładowarki. Źródłem najwyższego poziomu dźwięku są samochody ciężarowe transportujące materiały na plac budowy oraz urządzenia wykorzystujące krótkotrwałe sygnały ostrzegawcze biegu wstecznego, a także wszelkiego rodzaju młoty i zagęszczarki. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały, lokalny i odwracalny oraz ograniczony do czasu realizacji poszczególnych inwestycji.

Na etapie eksploatacji, można spodziewać się wzrostu ruchu pojazdów dojeżdżających do nowych obiektów, w tym zabudowy mieszkaniowej. Zwiększony ruch pojazdów będzie wiązał się z wzrostem emisji hałasu do środowiska, niemniej z uwagi na skalę potencjalnego przyrostu zabudowy, nie przewiduje się tu znaczących oddziaływań, mogących pogorszyć uwarunkowania akustyczne w skali całego terenu. Funkcjonowanie terenów o funkcji mieszkaniowej, będzie związane z emisją hałasu bytowego, niemniej ten rodzaj oddziaływań akustycznych, nie powinien powodować uciążliwości dla terenów sąsiednich. Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wskazanych jako możliwy przyrost zainwestowania (**19MN, 26MN, 27MN, 29MN, 32MN**) projekt planu dopuszcza również realizację usług z zakresu usług nieuciążliwych, przy założeniu, że usługi te mogą być realizowane wyłącznie jako wbudowane w budynek mieszkalny. Powyższe ustalenia ograniczają możliwość realizacji usług w ramach ww. terenów **MN**, wyłącznie do działalności nieuciążliwej, co w sposób istotny ogranicza potencjalne oddziaływania akustyczne związane z funkcjonowaniem tych terenów.

W zapisach projektu planu miejscowego, zakresie ochrony przed hałasem:

- 1) wskazuje się tereny należące do poszczególnych rodzajów terenów, dla których określono dopuszczalne poziomy hałasu zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska:
 - a) tereny oznaczone symbolami: 1MN, 2MN, 3MN, 4MN, 5MN, 6MN, 7MN, 8MN, 9MN, 10MN, 11MN, 12MN, 13MN, 14MN, 15MN, 16MN, 17MN, 18MN, 19MN, 20MN, 21MN, 22MN, 23MN, 24MN, 25MN, 26MN, 27MN, 28MN, 29MN, 30MN, 31MN, 32MN, 33MN, 1MNS, 2MNS, 1MN-KOG, na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną,

- b) tereny oznaczone symbolami: 2MN-U, 3MN-U, 4MN-U, 6MN-U, 7MN-U, 8MN-U, 9MN-U, 10MN-U, 11MN-U, 12MN-U, 13MN-U, 14MN-U, 15MN-U, 16MN-U, na których obowiązują poziomy hałas jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
 - c) teren oznaczony symbolem 1MN-U, na którym obowiązują poziomy hałas jak dla terenów przeznaczonych pod domy opieki społecznej,
 - d) tereny oznaczone symbolami: 5MN-U i 2U, na którym obowiązują poziomy hałas jak dla terenów związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
 - e) tereny oznaczone symbolami: 1WS-ZP i 1ZN, na których obowiązują poziomy hałas jak dla terenów przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.
- 2) nakaz stosowania zabezpieczeń akustycznych od ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego od istniejących ciągów komunikacyjnych oraz przy realizacji nowej i przebudowie istniejącej zabudowy wymagającej ochrony przed hałasem – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE

W granicach analizowanego terenu, głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego, zaliczanym do grupy promieniowania niejonizującego, jest napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV, przebiegająca przez północno – zachodnią część analizowanego terenu. Oddziaływanie tego typu instalacji ma charakter pasmowy, a poziom natężenia pola elektromagnetycznego maleje wraz z odległością od przewodów. W otoczeniu linii elektroenergetycznych obowiązują normy określone w przepisach odrębnych, zapewniające ochronę ludzi.

W ocenianym projekcie planu miejscowego wprowadzono zapisy dotyczące zaopatrzenia w energię elektryczną, w tym zapis wskazujący na dostawę energii elektrycznej w oparciu o istniejącą i projektowaną sieć elektroenergetyczną. Infrastruktura elektroenergetyczna stanowi potencjalne źródło promieniowania elektromagnetycznego, jednak z uwagi na jej dystrybucyjny charakter, związany z obsługą zabudowy, nie stanowi zasadniczo źródła oddziaływań o znaczącym zasięgu przestrzennym. W ocenianym projekcie planu dopuszczono także możliwość stosowania indywidualnych urządzeń prądotwórczych wykorzystujących odnawialne źródła energii, z zastrzeżeniem, że zakazuje się lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, wykorzystujących energię wiatru – za wyjątkiem mikroinstalacji w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii oraz zakaz lokalizacji instalacji fotowoltaicznych, w tym ich urządzeń, za wyjątkiem instalacji fotowoltaicznych, w tym ich urządzeń, służących wyłącznie zaspokajaniu potrzeb zabudowy zlokalizowanej na tej samej działce budowlanej. Indywidualne systemy OZE, realizowane zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami, nie stanowią znaczącego źródła pól elektromagnetycznych. Należy również podkreślić, że dopuszczony w projekcie planu sposób zagospodarowania terenów, nie jest związany z lokalizacją nowych, znaczących źródeł promieniowania elektromagnetycznego, których oddziaływanie mogłoby powodować wystąpienie znaczącego negatywnego oddziaływania.

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym w zapisach projektu planu ustala się, że poziom pól elektromagnetycznych w środowisku nie może przekraczać dopuszczalnych wartości określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, przy czym:

- 1) dla terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami: 1MN, 2MN, 3MN, 4MN, 5MN, 6MN, 7MN, 8MN, 9MN, 10MN, 11MN, 12MN, 13MN, 14MN, 15MN, 16MN, 17MN, 18MN, 19MN, 20MN, 21MN, 22MN, 23MN, 24MN, 25MN, 26MN, 27MN, 28MN, 29MN, 30MN, 31MN, 32MN, 33MN, 1MNS, 2MNS, 1MN-U, 2MN-U, 3MN-U, 4MN-U, 5MN-U, 6MN-U, 7MN-U, 8MN-U, 9MN-U, 10MN-U, 11MN-U, 12MN-U, 13MN-U, 14MN-U, 15MN-U, 16MN-U, 1MN-KOG obowiązują dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową;
- 2) dla wszystkich pozostałych terenów w obszarze objętym planem obowiązują dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych jak dla miejsc dostępnych dla ludności.

Na rysunku projektu planu uwzględniono przebieg napowietrznej linii wysokiego napięcia 110 kV oraz wyznaczono w jej rejonie strefę oddziaływania. W zapisach uchwały wprowadzono zapis wskazujący, że w obrębie strefy oddziaływania napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV oznaczonej graficznie na rysunku planu ustala się zakaz:

- 1) lokalizacji pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi oraz realizacji obiektów i urządzeń związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży na terenach oznaczonych na rysunku planu symbolami: 1MN, 2MN, 1MN-U;
- 2) realizacji obiektów i urządzeń związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży na terenie oznaczonym na rysunku planu symbolem 1ZN.

STREFY ODDZIAŁYWANIA OD CMENTARZA

W centralnej części terenu objętego projektem planu, wskazuje się na lokalizację cmentarza, objętego przeznaczeniem **1CC** – teren cmentarza czynnego, zgodnie z zagospodarowaniem oraz funkcją tego terenu. W granicach terenu objętego projektem planu, wyznacza się strefy od cmentarza oraz wprowadza się stosowne zapisy dotyczące gospodarowania terenami w tych strefach.

Dla terenów zabudowy położonych w strefie - **w odległości 50,0 m od granicy istniejącego cmentarza** - oznaczonej graficznie na rysunku planu, zakazuje się lokalizacji:

- 1) nowej zabudowy mieszkaniowej;
- 2) zakładów produkcji żywności;
- 3) zakładów żywienia zbiorowego;
- 4) studni służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych;
- 5) zakładów przechowujących artykuły żywności.

Dopuszcza się przebudowę, rozbudowę i odbudowę istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położonej na obszarze niniejszego planu w strefie **w odległości 50,0 m od granicy istniejących cmentarzy**.

Dla terenów zabudowy położonych w odległości pomiędzy strefą - **w odległości 50,0 m od granicy istniejącego cmentarza do strefy w odległości 150,0 m od granicy istniejącego cmentarza** – oznaczonej graficznie na rysunku planu, dopuszcza się lokalizację budynków, z zastrzeżeniem podłączenia ich do sieci wodociągowej.

Dla terenów położonych na obszarze niniejszego planu w strefie - **w odległości 500,0 m od granicy istniejącego cmentarza** - oznaczonej graficznie na rysunku planu, zakazuje się lokalizowania ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych.

7.6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ROŚLINY, ZWIERZĘTA I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ

Dziko występujące rośliny i zwierzęta podlegają ochronie na mocy *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* oraz rozporządzeń wykonawczych.

Zgodnie z zapisami ww. ustawy, ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Przedłożone do oceny ustalenia projektu planu miejscowego, zasadniczo sprzyjają ochronie lokalnych uwarunkowań przyrodniczych, w szczególności poprzez zachowanie najistotniejszych elementów ekosystemu, mających znaczenie również w skali całego miasta. Analizowany obszar charakteryzuje się zasadniczo wysokimi walorami przyrodniczymi, kształtowanymi na przestrzeni lat zarówno przez działalność człowieka, związaną głównie z górnictwem rudnym, jak i poprzez procesy naturalne, co znajduje odzwierciedlenie w objęciu północnej części terenu formami ochrony przyrody, w postaci zespołu przyrodniczo – krajobrazowego oraz obszaru Natura 2000. Przyjęte w projekcie planu przeznaczenia terenów, w zasięgu opisanych obszarów chronionych, ale także w skali całego terenu, tworzą warunki planistyczne umożliwiające zachowanie oraz ochronę walorów przyrodniczych ww. obszarów chronionych. W obszarze zespołu przyrodniczo – krajobrazowego Suchogórski Labirynt Skalny, wyznaczono teren

zieleni naturalnej **1ZN**, utrwalając na poziomie planistycznym funkcję tego obszaru. Przyjęte przeznaczenie zasadniczo ogranicza możliwości ingerencji w ww. obszar, tym samym umożliwia ochronę jego walorów. W zasięgu obszaru Natura 2000, tj. ostoji siedliskowej Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie, w granicach terenu objętego projektem planu, prócz terenów pozostających w obszarze zespołu przyrodniczo – krajobrazowego, dominują tereny już zainwestowane. W ich rejonie wprowadzono przeznaczenia terenów odpowiadające charakterowi zagospodarowania. W zasięgu obszaru naturalnego, na powierzchniach dotychczas niezainwestowanych, zaproponowano także przeznaczenie terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w ramach którego w przyszłości możliwa będzie realizacja zabudowy. Przewidywany rozwój zabudowy w opisywanym rejonie, ze względu na jej charakter, nie powinien powodować znaczących oddziaływań na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000. Niemniej, z uwagi na zidentyfikowane uwarunkowania wynikające z dawnej działalności górniczej (szyby, szybki porudne, mogące stanowić potencjalne miejsca wlotów nietoperzy do podziemi) w tym obszarze, realizacja inwestycji wymagać będzie zachowania szczególnej ostrożności. Istotnym z punktu widzenia lokalnej bioróżnorodności zamierzeniem planistycznym, jest także objęcie terenu Parku Grota przeznaczeniem terenu wód powierzchniowych śródlądowych lub zieleni urządzonej **1WS-ZP**, zasadniczo ograniczającym możliwości inwestycyjne, tym samym zabezpieczenie tego terenu przed znaczącą ingerencją. Park Grota wraz z dwoma zbiornikami, stanowi lokalną enklawę przyrodniczą, w tym potencjalne żerowisko dla ptaków oraz nietoperzy, jak również dogodne miejsce rozrodu dla płazów. Uzupełnieniem lokalnej struktury przyrodniczej są także wyznaczone tereny zieleni urządzonej **ZP**, obejmujące pas zieleni wysokiej w północno – zachodniej części terenu oraz enklawę zieleni wysokiej porastającej na zachód od terenu cmentarza. Zieleni urządzona spełnia istotną funkcję w obszarach zurbanizowanych, umożliwiając kształtowanie układów zieleni sprzyjających zachowaniu ciągłości ekologicznej oraz stanowiąc lokalną ostoję fauny.

Możliwy rozwój zabudowy, dopuszczony w ramach ustaleń projektu planu, będzie wiązał się z lokalnymi oddziaływaniami na florę i faunę, przy czym zaznacza się, że tereny w rejonie których wykazano możliwości realizacji nowego zainwestowania, mają ograniczony zasięg przestrzenny. W obecnym stanie, tereny te obejmują zasadniczo powierzchnie nieużytków, porośnięte niską roślinnością spontaniczną, lokalnie również zadrzewieniami. Oddziaływania związane z rozwojem zainwestowania, obejmować będą przede wszystkim zajęcie części powierzchni biologicznie czynnych w rejonie realizowanej zabudowy, co wiązać się będzie z nieuniknionym przekształceniem istniejącej szaty roślinnej. Na etapie realizacji inwestycji część roślinności zostanie trwale usunięta, natomiast w dalszej perspektywie, w otoczeniu zabudowy, możliwe będzie przekształcenie szaty roślinnej w kierunku zieleni urządzonej, m.in. w formie ogrodów przydomowych. Wraz z przekształceniem powierzchni biologicznie czynnych, stanowiących potencjalne siedlisko fauny, będzie dochodziło do wypierania bytujących tu zwierząt na tereny przyległe. Na etapie realizacji inwestycji może dochodzić do czasowego płoszenia zwierząt w rejonie placów budowy oraz do zmian lokalnych szlaków przemieszczania się zwierząt. Należy jednak podkreślić, że fauna występująca w rejonach przewidzianych do zainwestowania terenów, ma zasadniczo charakter synantropijny i jest przystosowana do funkcjonowania na terenach zurbanizowanych, tj. w sąsiedztwie siedzib ludzkich.

Lokalnie rozwój zabudowy może wiązać się z koniecznością usunięcia roślinności wysokiej, co potencjalnie może oddziaływać na ptaki, w tym gatunki gniazdujące w zadrzewieniach i zakrzewieniach. Oddziaływania te mają jednak charakter możliwy do ograniczenia, poprzez stosowanie środków ostrożności, w szczególności prowadzenie prac związanych z usuwaniem roślinności, poza okresem lęgowym ptaków.

Kwestią potencjalnie problemową może być rozwój zainwestowania w obszarze zidentyfikowanych szybów i szybków porudnych, stanowiących potencjalne miejsca wlotu nietoperzy do podziemnych wyrobisk, stanowiących miejsca hibernacji. Dotyczy to zwłaszcza terenu **26MN**, w ramach którego wskazano na występowanie ww. uwarunkowań górniczych, w rejonie powierzchni wolnych od zainwestowania. Choć opisane szyby i szybiki, związane z dawnym kopalnictwem zostały najprawdopodobniej zlikwidowane, to jednak kwestia ta wymagałaby jednoznacznego potwierdzenia na etapie inwestycyjnym, w celu uniknięcia potencjalnych naruszeń ww. struktur oraz utraty ich funkcjonalności.

Jako kwestię potencjalnie problemową z punktu widzenia oddziaływania na gatunki chronione, wskazuje się także możliwą realizację zabudowy w ramach terenów **26MN**, **27MN**, w rejonie których zidentyfikowano niewielkie

zbiorniki wodne, mogące stanowić potencjalne miejsca rozrodu płazów. Rozwój zabudowy może wiązać się z koniecznością likwidacji oczek wodnych, tym samym z zajęciem siedlisk płazów. W związku z powyższym, wskazane byłoby przeprowadzenie weryfikacji oczek wodnych, na etapie poprzedzającym realizację inwestycji, pod kątem występowania płazów. W przypadku potwierdzenia ich obecności, prace inwestycyjne powinny być prowadzone z uwzględnieniem wymogów ochrony gatunkowej, w tym poprzez dostosowanie terminów robót oraz zastosowanie rozwiązań minimalizujących negatywne oddziaływania na te zwierzęta.

Pomimo występowania opisanych lokalnych oddziaływań na komponent przyrodniczy, jak również wykazania kwestii potencjalnie problemowych, należy stwierdzić, że zasadniczo realizacja ustaleń projektu planu nie będzie powodowała znaczących negatywnych oddziaływań na różnorodność biologiczną, w tym w kontekście najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego oraz obszarów warunkujących spójność przyrodniczą analizowanego terenu z obszarami sąsiednimi. Co więcej, uchwalenie projektu planu porządkuje zasady zagospodarowania terenu i ogranicza ryzyko rozwoju zainwestowania w sposób niekontrolowany, tworząc tym samym ramy planistyczne sprzyjające ochronie bioróżnorodności oraz zachowaniu kluczowych elementów środowiska przyrodniczego.

7.6.1. WPŁYW NA TERIOLOGICZNE KORYTARZE EKOLOGICZNE

Analizowany teren położony jest poza zasięgiem głównych korytarzy ekologicznych, w tym korytarzy teriologicznych wyznaczonych na terenie kraju.

W północnej części terenu wskazuje się na przebieg **korytarza chiropterologicznego**, wyznaczonego w ramach sieci ekologicznej obszaru województwa śląskiego, wskazującego prawdopodobne, najczęściej odbywane trasy przelotów nietoperzy.

W obszarze objętym projektem planu, w zasięgu zidentyfikowanego korytarza chiropterologicznego, występują zarówno tereny zainwestowane, jak również tereny biologicznie czynne, w tym pozostające w zasięgu zespołu przyrodniczo – krajobrazowego. Przyjęte w projekcie planu przeznaczenia terenów w obszarze szlaku migracji nietoperzy, odzwierciedlają istniejący charakter terenów. W rejonie terenów zainwestowanych wprowadzono przeznaczenia odpowiadające istniejącemu sposobowi zagospodarowania, w obszarze zespołu przyrodniczo – krajobrazowego, wyznaczono teren zieleni naturalnej. Dodatkowo, w północno – zachodniej części terenu objętego projektem planu, wprowadzono przeznaczenie terenu zieleni urządzonej **1ZP**, w ramach którego znalazł się pas zadrzewień przydrożnych. Proponowane przeznaczenie terenu umożliwi zachowanie opisanego zadrzewienia, a działanie to uznaje się jako szczególnie korzystne z punktu widzenia ochrony prawdopodobnych tras przelotów chiropterofauny. Zieleni wysoka porastająca w obszarach zurbanizowanych, w tym wzdłuż ciągów komunikacji, stanowi istotny element ułatwiający orientację przestrzenną nietoperzy. Podsumowując, ustalenia projektu planu nie wprowadzają rozwiązań mogących powodować powstanie barier przestrzennych w wyznaczonym korytarzu migracyjnym, a zachowanie obszarów zieleni wysokiej, sprzyja zachowaniu możliwości przemieszczania się nietoperzy pomiędzy żerowiskami oraz miejscami schronień. Wpływ ustaleń planu na funkcjonowanie korytarza chiropterologicznego należy ocenić jako sprzyjający zachowaniu jego funkcjonalności.

7.7. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ZASOBY NATURALNE

7.7.1. LASY OCHRONNE

Lasy ochronne podlegają ochronie na mocy *Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach*.

W granicach terenu objętego projektem planu, nie występują lasy zaklasyfikowane jako lasy o funkcji ochronnej.

7.7.2. GRUNTY ROLNE I LEŚNE

Ochrona gruntów leśnych oraz gruntów rolnych wynika m.in. z *Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych*.

W granicach terenu objętego projektem planu, nie występują grunty leśne.

W granicach terenu objętego projektem planu, identyfikuje się grunty rolne, w tym grunty klasyfikowane jako grunty orne R w klasie bonitacji IIIb. Ich występowanie ogranicza się zasadniczo do rejonu położonego przy południowo – wschodniej granicy opracowania.

W ramach analizowanego projektu planu, w zasięgu użytków rolnych, w tym o wysokiej bonitacji RIIIb, wprowadzono przeznaczenia terenów **MN**, w ramach których możliwy będzie rozwój zabudowy. W przypadku realizacji inwestycji na terenach rolnych, konieczna będzie zmiana przeznaczenia tych gruntów zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych*, w przypadku realizacji zainwestowania na terenach klasyfikowanych jako rolnicze, wymagane jest zmiana przeznaczenia tych terenów, na cele nierolnicze. Zaznacza się, że w stanie obecnym grunty rolnie w analizowanych granicach zasadniczo nie są wykorzystywane na cele rolnicze i mają charakter nieużytków.

7.7.3. ZŁOŻA KOPALIN

Złoża surowców mineralnych podlegają ochronie na mocy Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze*.

W podłożu geologicznym analizowanego terenu nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych.

7.8. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA KRAJOBRAZ

Obecne uwarunkowania krajobrazowe analizowanego terenu wynikają z działalności człowieka, w tym historycznego górnictwa rudnego, jak również z rozwoju osadniczego. Północna część terenu opracowania charakteryzuje się krajobrazem będącym wypadkową historycznych przekształceń górniczych oraz obecnego potencjału przyrodniczego, południowa część terenu charakteryzuje się krajobrazem typowym dla terenów osiedli podmiejskich, z dominującą zabudową mieszkaniową, w formie domów jednorodzinnych, z towarzyszącymi terenami zieleni, w tym zieleni urządzonej.

Zgodnie z dokumentem *Audyty krajobrazowego*, w granicach terenu objętego projektem planu, identyfikuje się dwa podtypy krajobrazowe, tj. na niewielkim obszarze krajobraz z przewagą rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości (krajobraz typu wiejskiego) oraz na przeważającej części terenu krajobraz obszarów zabudowy mieszkankowej (krajobraz typu wielkomiejskiego). Analizując oceniany projekt planu miejscowego stwierdza się, że przyjęte przeznaczenia terenów są zgodne z istniejącą strukturą funkcjonalno – przestrzenną przedmiotowego terenu. Dla terenów obecnie zainwestowanych, jak również dla terenów zieleni, wprowadzono przeznaczenia terenów odpowiadające ich charakterowi oraz pełnionej funkcji. Lokalny możliwy rozwój zabudowy w ramach terenów zabudowy mieszkankowej jednorodzinnej, stanowi kontynuację istniejącego zagospodarowania i nie spowoduje istotnej ingerencji w uwarunkowania krajobrazowe. Jednocześnie uchwalenie dla przedmiotowego terenu planu miejscowego, jako podstawowego elementu gospodarowania przestrzenią, pozwoli na uporządkowanie zasad zagospodarowania, ograniczając także możliwość wprowadzania funkcji nieadekwatnych do charakteru przestrzeni, które mogłyby prowadzić do zaburzenia ładu przestrzennego i niekorzystnych zmian w kontekście walorów krajobrazowych.

W ocenianym projekcie planu, określono zasady kształtowania krajobrazu, w tym:

- 1) zakaz stosowania sidingu elewacyjnego do wykończenia elewacji budynków;
- 2) zakaz stosowania blachy falistej lub trapezowej do wykończenia elewacji budynków na terenach: 1KOG i 1MN-KOG;
- 3) zakaz stosowania na elewacji budynku kolorów jaskrawych lub fosforyzujących;
- 4) nakaz stosowania ujednoliconej kolorystyki elewacji i ujednoliconej kolorystyki dachów w granicach działki budowlanej.

Północna część analizowanego terenu, położona jest w zasięgu **krajobrazu priorytetowego Segiet (ID 109)**, wyznaczonego w *Audycie krajobrazowym*, tj. krajobrazu, szczególnie cennego dla społeczeństwa ze względu na wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe, wymagającego zachowania lub określenia zasad i warunków kształtowania.

Przyjęte w projekcie planu przeznaczenia terenów w obszarze krajobrazu priorytetowego Segiet, odzwierciedlają istniejący charakter terenów. W rejonie terenów zainwestowanych wprowadzono przeznaczenia odpowiadające istniejącemu sposobowi zagospodarowania (**1MN-U, 1MN, 2KR**), w obszarze zespołu przyrodniczo –

krajobrazowego, wyznaczono teren zieleni naturalnej **1ZN**, w rejonie pasa zadrzewień przydrożnych wprowadzono przeznaczenie terenu zieleni urządzonej **1ZP**.

W ramach *Audytu krajobrazowego*, dla krajobrazu priorytetowego Segiet, sporządzono kartę **zagrożeń oraz rekomendacji i wniosków**. Ustalenia projektu planu miejscowego dla terenów położonych w granicach krajobrazu priorytetowego Segiet, poddano analizie w odniesieniu do wymienionych w audycie zagrożeń oraz rekomendacji i wniosków, w celu określenia wpływu ustaleń planistycznych na krajobraz priorytetowy. Wyniki przeprowadzonej analizy w odniesieniu do zagrożeń oraz rekomendacji audytu adekwatnych do terenów objętych projektem planu przedstawiono poniżej.

Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego i struktury ekologicznej

A.2.4 likwidacja drobnoskalowych siedlisk nieleśnych. Projekt planu nie wprowadza nowych funkcji umożliwiających rozwój zainwestowania w obszarach biologicznie czynnych, tj. w obszarze zespołu przyrodniczo – krajobrazowego, tym samym ogranicza ryzyko przekształcenia ww. siedlisk.

A.3.1 zmniejszanie udziału w krajobrazie ekosystemów naturalnych i półnaturalnych. Ustalenia projektu planu przeciwdziałają temu zagrożeniu poprzez wyznaczenie terenów **1ZN**, **1ZP**, które ograniczają możliwość przekształceń.

A.3.2 fragmentacja i geometryzacja ekosystemów. Brak wyznaczenia nowych terenów zabudowy w obrębie struktur przyrodniczych, w tym w obszarze zespołu przyrodniczo – krajobrazowego, tym samym zachowanie ww. obszaru oraz brak jego fragmentacji.

Zagrożenia rzeźby terenu i form geologicznych

A.1.8 przekształcenia rzeźby związane z budownictwem. W projekcie planu nie wyznaczono nowych terenów inwestycyjnych w obrębie krajobrazu Segiet, co oznacza brak intensyfikacji zagrożenia związanego z budownictwem.

Zagrożenia wynikające z budownictwa w układach osadniczych

B.1.1 zaburzanie struktury układów przestrzennych przez nowe inwestycje. Projekt planu nie wprowadza przeznaczeń umożliwiających rozwój nowej zabudowy w obszarze krajobrazu priorytetowego, a jedynie utrwała istniejące funkcje, brak nasilenia zagrożenia.

Zagrożenia fizjonomii krajobrazu i ładu przestrzennego

C.1.3 lokalizacja dominant krajobrazowych. Brak wyznaczenia w projekcie planu nowych funkcji inwestycyjnych oraz utrzymanie istniejącej struktury przestrzennej terenów, brak dopuszczenia możliwości realizacji dominant krajobrazowych.

C.1.4 chaos przestrzenny i wizualny. Uchwalenie projektu planu porządkuje zasady zagospodarowania, co należy ocenić jako działanie przeciwdziałające temu zagrożeniu.

Odniesienie do rekomendacji i wniosków audytu

Z proponowanymi w ramach ocenianego projektu planu zamierzeniami planistycznymi, spójne są następujące rekomendacje ujęte w dokumencie audytu, dla krajobrazu Segiet:

- **3. Nieprzekształcanie lasów i zadrzewień na inne formy użytkowania.** Realizowane poprzez wyznaczenie terenów **1ZN**, **1ZP** oraz poprzez brak wyznaczenia terenów, w ramach których możliwy byłby przyrost zainwestowania.
- **9. Ograniczanie fragmentacji siedlisk.** Brak wyznaczenia nowych terenów zabudowy w obrębie struktur przyrodniczych.
- **11. Ograniczanie barier migracyjnych dla fauny oraz 12. Zachowanie połączeń ekologicznych i wyłączenie ich z zabudowy.** Zachowanie zieleni przydrożnej w ramach terenu **1ZP** oraz zieleni w ramach terenu **1ZN**, w rejonie wyznaczonych tras przelotów nietoperzy.
- **13. Uwzględnienie ochrony walorów krajobrazowych w aktach planowania przestrzennego.** Projekt planu wprowadza ustalenia dotyczące ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, zasady kształtowania krajobrazu oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej. W ocenianym projekcie planu uwzględniono krajobraz priorytetowy Segiet, jego granice zamieszczono na rysunku projektu planu.

- **14. Lokalizowanie nowej zabudowy na terenach już zainwestowanych.** Utrzymanie istniejących funkcji terenów zainwestowanych poprzez wprowadzenie przeznaczenia odpowiadającego istniejącemu sposobowi zagospodarowania (**1MN-U, 1MN, 2KR**), bez wyznaczania nowych terenów umożliwiających rozwój zabudowy.
- **17. Nielokalizowanie dominant krajobrazowych.** Brak dopuszczenia realizacji obiektów o wskazanym charakterze.

Podsumowując, realizacja ustaleń projektu planu nie pogłębia zidentyfikowanych dla krajobrazu Segiet zagrożeń, a w części przypadków (utrzymanie zieleni, brak nowych inwestycji, uporządkowanie zasad zagospodarowania) może przyczynić się do ich ograniczenia. Zamierzenia planistyczne dla terenów pozostających w zasięgu krajobrazu priorytetowego są zasadniczo spójne z wnioskami i rekomendacjami, wskazanymi w dokumencie audytu.

7.9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA DOBRA MATERIALNE I ZABYTKI

W analizowanym projekcie planu, ustanowiono ochronę **budynków i obiektów małej architektury o wartościach kulturowych, ujętych w gminnej ewidencji zabytków**, zidentyfikowanych na obszarze objętych projektem planu. Obiekty te zostały oznaczone na rysunku projektu planu. Do obiektów tych należą:

- budynek restauracji (dawny zajazd) z początku XX w., przebudowany w latach 90-tych XX w., zlokalizowany przy ul. Strzelców Bytomskich 340;
- budynek szkoły podstawowej z początku XX w., zlokalizowany przy ul. Janusza Korczaka 1;
- grota Matki Boskiej w Parku Grota przy ul. 9-go Maja, wzniesiona w 1938 r.;
- krzyży obok nr 19 przy ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego, datowany na lata międzywojenne;
- krucyfik obok nr 282 przy ul. Strzelców Bytomskich z 1890 r.

W ramach projektu uchwały, dla ww. obiektów o wartościach kulturowych, ustalono szczegółowe zasady ochrony w postaci nakazów, zakazów oraz dopuszczeń. Przyjęte ustalenia, mają charakter ochronny i porządkujący. Wprowadzenie ochrony dla obiektów o wartościach kulturowych oraz określenie szczegółowych zasad ich zachowania, sprzyja zabezpieczeniu wartości kulturowych i krajobrazowych analizowanego obszaru. Realizacja ustaleń projektu planu, nie będzie powodowała negatywnych oddziaływań na wymienione obiekty o wartości kulturowej. Przeciwnie, przyjęte regulacje ograniczają ryzyko ich degradacji oraz niekontrolowanych przekształceń, zapewniając zachowanie ich historycznej wartości.

Północno – zachodni fragment terenu objętego projektem planu, położony jest w zasięgu **strefy buforowej od obszaru wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO „Kopalnie rud ołowiu, srebra i cynku w Tarnowskich Górach oraz system gospodarowania wodami podziemnymi”**. Położenie części analizowanego obszaru w ww. strefie buforowej uwzględniono w ocenianym projekcie planu. Granicę strefy przedstawiono na rysunku projektu planu.

7.10. USTALENIA MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W KONTEKŚCIE ZAŁOŻEŃ STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych pogłębiają się w związku z czym stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej.

„Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) został przygotowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno - gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatu, a ponadto z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jaki działania adaptacyjne mogą mieć na stan polskiego środowiska czy na wzrost gospodarczy.

Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być podejmowane jednocześnie z realizowanymi działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020 tj.: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności

biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Zaproponowano w nim cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi, stanowiąc ich uzupełnienie w kontekście adaptacji.

W przywołanym powyżej dokumencie SPA2020 ujęto między innymi następujące cele i kierunki działań:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju i dobrego stanu środowiska

Kierunki działań:

- 1.1. Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu
- 1.2 Adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu
- 1.3 Dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu
- 1.4 Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu
- 1.5 Adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie
- 1.6 Zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.

Kierunki działań:

- 2.1 Stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami
- 2.2 Organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu

Kierunki działań:

- 3.1 Wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu
- 3.2 Zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu

Kierunki działań:

- 4.1 Monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie)
- 4.2 Miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunki działań:

- 5.1 Promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu
- 5.2 Budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunki działań:

- 6.1 Zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu
- 6.2 Ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych

Mając na uwadze charakter oraz szczegółowość ocenianego dokumentu planistycznego, a także sposób zagospodarowania przedmiotowego terenu i jego uwarunkowania środowiskowe, należy stwierdzić, iż w kontekście powyższych wskazań, analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest związany przede wszystkim z sektorami gospodarki przestrzennej i obszarami zurbanizowanymi, a także z sektorami obejmującymi budownictwo i infrastrukturę i inne. Generalnie ustalenia projektu planu miejscowego wpisują się przede wszystkim w realizację następujących kierunków działań określonych SPA 2020: 1.1, 1.3 i 1.5 w zakresie celu nr 1 oraz 4.2 w celu nr 4. Do ustaleń analizowanego projektu MPZP realizujących założenia powyższych celów i kierunków należą między innymi:

- a) realizacja nowych obszarów zabudowy poza zasięgiem terenów szczególnego zagrożenia powodzią (kierunek 1.1 i 1.5);
- b) wyznaczenie dla poszczególnych terenów minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej (kierunek 4.2);

- c) wprowadzenie zapisów ograniczających, dotyczących ochrony powietrza, w tym również z zakresu gospodarki ciepłowniczej (kierunek 1.3 i 4.2);
- d) wprowadzenie zapisów ograniczających w kontekście ochrony wód, w tym z zakresu gospodarki wodno – ściekowej (kierunek 4.2).

W zakres kierunków przyjętych w SPA2020 wpisują się również inne ustalenia projektu planu, sprzyjające ograniczeniom wpływu na środowisko, które zostały przedstawione w rozdziale 10.

8. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Teren objęty projektem planu położony jest w odległości około 60 km od południowej granicy Państwa. Oddziaływanie wynikające z realizacji założeń planistycznych, może wiązać się przede wszystkim z lokalnym wpływem na poszczególne komponenty środowiska, wynikającym z realizacji nowych obiektów budowlanych, w ramach już istniejącej struktury osadniczej. Oddziaływania te mogą dotyczyć niwelacji terenu, przekształcenia szaty roślinnej i siedlisk faunistycznych, powstawania ścieków i odpadów oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza i hałasu do środowiska. Wpływy tego typu, ograniczane dodatkowo zapisami ujętymi w projekcie planu oraz przepisami obowiązującego ustawodawstwa, będą miały generalnie charakter lokalny. Z tego względu realizacja ustaleń ocenianego dokumentu nie będzie powodowała transgranicznego oddziaływania na środowisko.

9. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Po przeprowadzonej analizie uwarunkowań środowiskowych terenu objętego projektem planu miejscowego, w kontekście proponowanych zamierzeń projektowych, wskazuje się na występowanie kwestii potencjalnie problemowych.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z HISTORYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI GÓRNICCTWA RUDNEGO

Istotnym czynnikiem warunkującym realizację ustaleń projektu planu jest występowanie w jego granicach obszarów płytkiej eksploatacji górniczej (do 100 m p.p.t.) oraz wyrobisk mających połączenia z powierzchnią (szyby, szybiki). Obszary płytkiego kopalnictwa obejmują znaczną część terenu opracowania, identyfikuje się tu również liczne miejsca lokalizacji dawnych szybów i szybików. Przeważająca część terenów, gdzie zidentyfikowano ww. warunki geologiczne – górnicze, jest już obecnie zagospodarowana. Potencjalny rozwój zabudowy w obszarach o wskazanych uwarunkowaniach, dotyczy w szczególności wydzielonych na mapie prognozy części terenów **19MN, 26MN, 27MN**, jak również może dotyczyć pojedynczych działek budowlanych w sąsiedztwie istniejącej zabudowy. Opisane kwestie stanowią istotne aspekty dla rozwoju zainwestowania, w tym lokowania zabudowy kubaturowej, a zamierzenia budowlane wymagają tu szczególnej ostrożności. W obszarach płytkiej eksploatacji oraz w rejonach dawnych szybów i szybików, istnieje potencjalne zagrożenie wystąpienia deformacji nieciągłych powierzchni.

TERENY PŁYTKO ZALĘGAJĄCYCH WÓD GRUNTOWYCH

W granicach analizowanego terenu, wskazuje się na obecność obszarów, pozostających w zasięgu płytko zalegających wód gruntowych, o głębokości do 1,0 m p.p.t. Na mocy analizowanego projektu planu, wyznacza się tereny, gdzie możliwy będzie w przyszłości rozwój zainwestowania, położone w zasięgu ww. uwarunkowań (**26MN, 27MN, 29MN, 32MN**). Tereny o płytkim zaleganiu wód gruntowych, posiadają niekorzystne uwarunkowania fizjograficzne oraz geotechniczne.

ODDZIAŁYWANIA NA PRZYRODĘ

Potencjalnie problemową kwestią, w kontekście oddziaływania na faunę, z uwagi na położenie części analizowanego terenu w granicach obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie, może być rozwój zainwestowania w obszarach wskazanych lokalizacji dawnych szybów i szybików porodnych, stanowiących potencjalne

miejsca wlotu nietoperzy do podziemnych miejsc hibernacji. Dotyczy to zwłaszcza terenu **26MN**, w ramach którego wskazano na występowanie ww. uwarunkowań górniczych, w rejonie powierzchni wolnych od zainwestowania. Choć opisane szyby i szybiki, związane z dawnym kopalnictwem zostały najprawdopodobniej zlikwidowane, to jednak kwestia ta wymagałaby jednoznacznego potwierdzenia na etapie inwestycyjnym, w celu uniknięcia potencjalnych naruszeń ww. struktur oraz utraty ich funkcjonalności.

Jako kolejną kwestię potencjalnie problemową z punktu widzenia oddziaływania na gatunki chronione, wskazuje się także możliwą realizację zabudowy w ramach terenów **26MN**, **27MN**, w rejonie których zidentyfikowano niewielkie zbiorniki wodne, mogące stanowić potencjalne miejsca rozrodu płazów. Rozwój zabudowy może wiązać się z koniecznością likwidacji oczek wodnych, tym samym z zajęciem siedlisk płazów.

Realizacja nowego zainwestowania, w oparciu o założenia ocenianego projektu planu, może lokalnie wiązać się z koniecznością usunięcia roślinności wysokiej, stanowiącej potencjalne siedliska gatunków chronionych, np. gniazdujących w zadrzewieniach ptaków, bądź związanych z zadrzewieniami drobnych ssaków, w tym jeży.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Północna część analizowanego terenu, położona jest w zasięgu obszaru Natura 2000, tj. **Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie (PLH 240003)**, ustanowionego w celu ochrony nietoperzy i ich siedlisk oraz siedlisk przyrodniczych o charakterze buczyn i muraw galmanowych. Teren objęty projektem planu położony jest poza zasięgiem siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony ostoi, tj. siedliska nocka Bechsteina i nocka dużego oraz siedliska muraw galmanowych i buczy kwaśnych, żyznych oraz ciepłolubnych storczykowych, wskazywanych w planie zadań ochronnych obszaru naturalnego. Z uwagi na powyższe, realizacja ustaleń ocenianego projektu planu miejscowego nie będzie wiązała się z bezpośrednią ingerencją w te siedliska.

W granicach terenu objętego projektem planu, w zasięgu obszaru Natura 2000, występują zarówno tereny zabudowane, jak i powierzchnie niezainwestowane. Dla terenów o utrwalonym zagospodarowaniu przyjęto przeznaczenia odpowiadające ich dotychczasowej funkcji, a zamierzenia planistyczne w tym zakresie mają jedynie charakter porządkujący. Oceniane ustalenia planistyczne nie będą wiązały się z intensyfikacją zagospodarowania.

Głównym obszarem biologicznie czynnym w granicach analizowanego terenu w zasięgu ostoi, jest zespół przyrodniczo – krajobrazowy Suchogórski Labirynt Skalny, dla którego przyjęto przeznaczenie terenu zieleni naturalnej **12N**, utrwalające jego funkcję przyrodniczą i wykluczające znaczące przekształcenia. Dopuszczenie jako przeznaczenia dodatkowego terenu zieleni urządzonej ma charakter uzupełniający i choć może wiązać się z potencjalnym prowadzeniem prac pielęgnacyjnych w zakresie zieleni, w tym dotyczących drzew dziuplastych stanowiących potencjalne schronienia nietoperzy, to przy zachowaniu ostrożności przy tych działaniach, nie powinno stanowić zagrożenia dla ww. zwierząt.

Potencjalnie problemowym zagadnieniem pozostaje możliwość lokalizacji zabudowy w zasięgu ostoi, w rejonie wskazanych lokalizacji dawnych szybów i szybików pogórnich, które mogą stanowić wloty do podziemnych miejsc hibernacji nietoperzy. Kwestia ta może dotyczyć w szczególności rozwoju zabudowy w ramach terenu **26MN**, obecnie niezainwestowanego. Realizację inwestycji w sąsiedztwie wskazanych na rysunku projektu planu dawnych szybów i szybików porudnych, należałoby poprzedzać weryfikacją terenową w celu stwierdzenia ich funkcjonalności jako miejsc wlotowych do kryjówek, jak również ewentualną ekspertyzą chiropterologiczną, pozwalającą na określenie sposobu prowadzenia zainwestowania w sposób ograniczający wpływ na nietoperze.

Jednocześnie podkreśla się, że zasadniczo ustalenia projektu planu, dotyczące zarówno terenów położonych w zasięgu ostoi jak również poza jej obszarem, obejmują rozwiązania sprzyjające ochronie tego obszaru, w szczególności w zakresie warunków bytowania chiropterofauny. Wprowadzenie terenu zieleni naturalnej **12N** w ramach zespołu przyrodniczo – krajobrazowego, zapewnia utrzymanie potencjalnych miejsc żerowania i wlotów do

podziemnych kryjówek. Utrzymanie funkcji Parku Grota w ramach proponowanego przeznaczenia terenu wód powierzchniowych śródlądowych lub zieleni urządzonej **1WS-ZP**, co do zasady ograniczającego presję inwestycyjną, pozwoli na utrzymanie zieleni wysokiej w obszarze parku oraz zbiorników wodnych, tj. struktur stanowiących potencjalne żerowiska nietoperzy. Dodatkowo, objęcie przeznaczeniem terenu zieleni urządzonej **1ZP**, pasa zadrzewień przydrożnych na północnym – zachodzie terenu, w zasięgu wyznaczonego korytarza chiropterologicznego, pozwoli na zachowanie ważnego z punktu widzenia przelotów nietoperzy, elementu orientacji przestrzennej.

Oceniany dokument uwzględni położenie obszaru opracowania w granicach Natura 2000 poprzez wskazanie jego zasięgu na rysunku projektu planu oraz wprowadzenie obowiązku realizacji zagospodarowania zgodnie z planem zadań ochronnych przyjętym dla ostoi. Rozwiązanie to stanowi mechanizm zapobiegający powstawaniu oddziaływań sprzecznych z celami ochrony.

Podsumowując, nie przewiduje się aby realizacja ustaleń projektu mogła prowadzić do wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 ani wpływać negatywnie na jego integralność. Przyjęte przeznaczenia terenów w analizowanym obszarze, w przeważającej części utrzymują stan istniejący, a w odniesieniu do terenów biologicznie czynnych wprowadzają rozwiązania sprzyjające zachowaniu funkcji siedliskowych i migracyjnych. Konieczność zachowania ostrożności dotyczy jedynie realizacji inwestycji w rejonie dawnych szybów i szybków oraz prowadzenia ewentualnych prac pielęgnacyjnych w drzewostanie zespołu przyrodniczo – krajobrazowego. Co do zasady, oceniane zamierzenia planistyczne nie stanowią zagrożenia dla ostoi, a w opisanym powyżej zakresie, mogą wpierać ochronę nietoperzy, które stanowią jeden z podmiotów ochrony tego obszaru.

W ustaleniach ocenianego projektu planu, wprowadzono szereg zapisów ograniczających oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska, w kontekście wpływu na środowisko oraz na ludzi. Jednym z najistotniejszych zapisów w kontekście oddziaływania na ludzi, jest wprowadzenie zakazu realizacji przedsięwzięć stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności przedsięwzięć mogących spowodować ryzyko wystąpienia poważnych awarii oraz ustalenie, że zasięg oddziaływania na środowisko działalności prowadzonej na poszczególnych terenach nie może przekraczać granicy nieruchomości, do której prowadzący działalność posiada tytuł prawny. Powyższe ustalenia, ograniczają możliwość realizacji inwestycji, których oddziaływanie mogłoby wpływać negatywnie na obszary sąsiadujące, w tym spowodować wystąpienie czynników zagrażających życiu lub zdrowiu ludzi. Pomimo, iż w granicach objętych projektem MPZP dopuszczono realizację wybranych przedsięwzięć, zaliczanych do grupy inwestycji mogących oddziaływać znacząco na środowisko, to świetle przytoczonych zapisów oraz przy uwzględnieniu przepisów odrębnych prawa krajowego, generalnie nie przewiduje się, aby realizacja założeń planistycznych, prowadziła do wystąpienia oddziaływań znaczących i negatywnych, powodujących szkody w środowisku.

Sposób w jaki w ocenianym dokumencie ujęto ustalenia służące ochronie i ograniczeniu oddziaływania na poszczególne elementy środowiska został przedstawiony poniżej.

10.1. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

W zakresie ochrony powietrza, ustala się:

- 1) nakaz zapobiegania powstawaniu emisji i ograniczania wprowadzanych do powietrza substancji – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;
- 2) zakaz magazynowania na otwartej przestrzeni surowców i materiałów pyłących.

W zakresie zaopatrzenia w ciepło, ustala się:

- 1) dostawa ciepła z miejskiej sieci ciepłowniczej zdalaczynnej, z zastrzeżeniem pkt 2;
- 2) dopuszczenie indywidualnych systemów grzewczych, w tym wykorzystujących odnawialne źródła energii.

10.2. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI ORAZ WÓD

W ocenianym projekcie planu, wprowadzono szczegółowe wskazania z zakresu ochrony powierzchni ziemi, w tym:

- 1) nakaz ochrony gleby przed degradacją lub zanieczyszczeniem;

- 2) nakaz zagospodarowania zielenią urządzoną lub izolacyjną powierzchni niezabudowanych lub nieutwardzonych;
- 3) zakaz magazynowania surowców i materiałów bezpośrednio na powierzchni gruntu bez zabezpieczenia powierzchni przed infiltracją wód opadowych.

W zapisach analizowanego projektu planu, w zakresie ochrony wód ustala się:

- 1) nakaz opóźniania spływu wód opadowych i roztopowych do odbiorników we własnym zakresie w obrębie działki;
- 2) nakaz zabezpieczenia drożności systemu odprowadzania wód na obszarze planu;
- 3) nakaz realizacji obiektów w sposób niepowodujący zmiany stosunków wodnych na obszarze planu;
- 4) zakaz realizacji inwestycji mogących prowadzić do zanieczyszczenia wód podziemnych i wód powierzchniowych.

W zakresie odprowadzania ścieków sanitarnych oraz deszczowych ustala się:

- 1) odprowadzanie ścieków sanitarnych i deszczowych do kanalizacji miejskiej, z zastrzeżeniem pkt 2 i 3;
- 2) dopuszczenie, do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej, odprowadzenia ścieków sanitarnych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- 3) dopuszczenie odprowadzania wód opadowych i roztopowych zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;
- 4) sukcesywna budowa rozdzielczej sieci kanalizacji sanitarnej.

Ze względu na położenie obszaru projektu planu w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 330 Zbiornik Gliwice, zakazuje się na tym obszarze:

- 1) realizacji inwestycji, które mogą zanieczyścić wody podziemne ze względu na wytwarzane ścieki, odpady oraz emitowane pyły i gazy,
- 2) realizacji inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska wodnego.

W ocenianym projekcie planu miejscowego, ochronie środowiska gruntowo – wodnego będą służyły wskazania dotyczące postępowania z odpadami, w tym:

- 1) nakaz realizacji miejsc do zbierania odpadów komunalnych przy zastosowaniu osłon oraz zabezpieczeń przed infiltracją wód opadowych;
- 2) zakaz wykorzystywania terenu objętego planem w celu prowadzenia działalności polegającej na zbieraniu i przetwarzaniu odpadów, w tym surowców wtórnych, złomu i pojazdów wycofanych z eksploatacji, przy czym przez przetwarzanie odpadów należy rozumieć także składowanie odpadów.

10.3. OCHRONA PRZED HAŁASEM I PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM

W zapisach projektu planu miejscowego, zakresie ochrony przed hałasem:

- 1) wskazuje się tereny należące do poszczególnych rodzajów terenów, dla których określono dopuszczalne poziomy hałasu zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska:
 - a) tereny oznaczone symbolami: 1MN, 2MN, 3MN, 4MN, 5MN, 6MN, 7MN, 8MN, 9MN, 10MN, 11MN, 12MN, 13MN, 14MN, 15MN, 16MN, 17MN, 18MN, 19MN, 20MN, 21MN, 22MN, 23MN, 24MN, 25MN, 26MN, 27MN, 28MN, 29MN, 30MN, 31MN, 32MN, 33MN, 1MNS, 2MNS, 1MN-KOG, na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną,
 - b) tereny oznaczone symbolami: 2MN-U, 3MN-U, 4MN-U, 6MN-U, 7MN-U, 8MN-U, 9MN-U, 10MN-U, 11MN-U, 12MN-U, 13MN-U, 14MN-U, 15MN-U, 16MN-U, na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
 - c) teren oznaczony symbolem 1MN-U, na którym obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych pod domy opieki społecznej,

- d) tereny oznaczone symbolami: 5MN-U i 2U, na którym obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
 - e) tereny oznaczone symbolami: 1WS-ZP i 1ZN, na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.
- 2) nakaz stosowania zabezpieczeń akustycznych od ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego od istniejących ciągów komunikacyjnych oraz przy realizacji nowej i przebudowie istniejącej zabudowy wymagającej ochrony przed hałasem – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym w zapisach projektu planu ustala się, że poziom pól elektromagnetycznych w środowisku nie może przekraczać dopuszczalnych wartości określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, przy czym:

- 1) dla terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami: 1MN, 2MN, 3MN, 4MN, 5MN, 6MN, 7MN, 8MN, 9MN, 10MN, 11MN, 12MN, 13MN, 14MN, 15MN, 16MN, 17MN, 18MN, 19MN, 20MN, 21MN, 22MN, 23MN, 24MN, 25MN, 26MN, 27MN, 28MN, 29MN, 30MN, 31MN, 32MN, 33MN, 1MNS, 2MNS, 1MN-U, 2MN-U, 3MN-U, 4MN-U, 5MN-U, 6MN-U, 7MN-U, 8MN-U, 9MN-U, 10MN-U, 11MN-U, 12MN-U, 13MN-U, 14MN-U, 15MN-U, 16MN-U, 1MN-KOG obowiązują dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową;
- 2) dla wszystkich pozostałych terenów w obszarze objętym planem obowiązują dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych jak dla miejsc dostępnych dla ludności.

W projekcie planu wprowadzono zapis wskazujący, że w obrębie strefy oddziaływania napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV oznaczonej graficznie na rysunku planu ustala się zakaz:

- 1) lokalizacji pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi oraz realizacji obiektów i urządzeń związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży na terenach oznaczonych na rysunku planu symbolami: 1MN, 2MN, 1MN-U;
- 2) realizacji obiektów i urządzeń związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży na terenie oznaczonym na rysunku planu symbolem 1ZN.

10.4. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

W zakresie ochrony przyrody, w zapisach projektu planu wprowadzono następujące zapisy:

- 1) część obszaru planu położona jest w granicach Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Podziemia Tarnogórsko–Bytomskie” o symbolu PLH240003, zatwierdzonego decyzją Komisji Europejskiej 2008/25/WE z dnia 13 listopada 2007 r.;
- 2) dla obszaru, o którym mowa w pkt 1 obowiązują działania zawarte w planie zadań ochronnych ustanowionym w 2014 r. w brzmieniu zmian wprowadzonych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 20 lipca 2023 r., zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003 (Dz. U. Woj. Śląskiego z 2023 r. poz. 5839);
- 3) część obszaru planu położona jest w granicach zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Suchogórski Labirynt Skalny”, ustanowionego uchwałą nr XXVIII/385/08 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 maja 2008 r., zmienioną uchwałą nr XLIX/650/21 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 września 2021 r., dla którego obowiązują działania ochronne zawarte w treści ww. uchwał.

W ocenianym projekcie planu, określono zasady kształtowania krajobrazu, w tym:

- 1) zakaz stosowania sidingu elewacyjnego do wykończenia elewacji budynków;
- 2) zakaz stosowania blachy falistej lub trapezowej do wykończenia elewacji budynków na terenach: 1KOG i 1MN-KOG;
- 3) zakaz stosowania na elewacji budynku kolorów jaskrawych lub fosforyzujących;
- 4) nakaz stosowania ujednoliconej kolorystyki elewacji i ujednoliconej kolorystyki dachów w granicach działki budowlanej.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

W odniesieniu do terenu objętego opracowaniem, wskazuje się na występowanie kwestii potencjalnie problemowych, dla których należałoby rozpatrywać ewentualne rozwiązania alternatywne.

Wśród kwestii potencjalnie problemowych wskazano możliwość rozwoju zainwestowania w obszarach dawnej działalności górnictwa rudnego, gdzie istnieje potencjalne zagrożenie wystąpienia deformacji nieciągłych powierzchni, tj. na obszarach płytkiej eksploatacji górniczej oraz w rejonie zidentyfikowanych wyrobisk mających połączenia z powierzchnią (szyby, szybiki). W przypadku realizacji zainwestowania w tych obszarach, przed podjęciem prac budowlanych, należy ustalić aktualne geotechniczne warunki podłoża, zgodnie z przepisami odrębnymi. Z uwagi na nieznany sposób likwidacji szybów i szybków porudnych, przed przystąpieniem do realizacji inwestycji w rejonie ww. uwarunkowań, należy przeprowadzić badania geofizyczne celem zlokalizowania szybów i określenia sposobu ich likwidacji, jak również identyfikacji ewentualnych pustek poeksploatacyjnych w rejonie płytkiej eksploatacji górniczej złóż rudnych.

Jako kwestię potencjalnie problemową wskazuje się również możliwy rozwój zabudowy na obszarach o płytko zalegających wodach gruntowych, zalegających na głębokości do 1,0 m p.p.t. Realizacja zabudowy na tych terenach powinna być każdorazowo poprzedzona szczegółowym rozpoznaniem warunków gruntowo – wodnych. Przy realizacji zabudowy należy uwzględnić także stosowne rozwiązania z zakresu odwodnienia i gospodarki wodno – ściekowej, zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem.

Kwestią potencjalnie problemową, w odniesieniu do potencjalnych oddziaływań na faunę, jest możliwy rozwój zainwestowania w rejonie obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie, w obszarach na których identyfikuje się występowanie dawnych szybów i szybków porudnych, mogących stanowić potencjalne miejsca wlotu nietoperzy do podziemi. Z uwagi na niepotwierdzoną likwidację ww. struktur, kierując się zasadą przezorności, realizację nowych obiektów budowlanych, w rejonie wskazanych na rysunku projektu planu szybów i szybków, zwłaszcza w obszarze terenu **26MN**, należałoby poprzedzić ekspertyzą chiropterologiczną oraz szczegółową oceną oddziaływania na nietoperze.

Jako kolejną kwestię potencjalnie problemową z punktu widzenia oddziaływania na faunę, wskazuje się możliwą realizację zabudowy w ramach terenów **26MN**, **27MN**, która może wiązać się z likwidacją niewielkich oczek wodnych zidentyfikowanych na ww. terenach, stanowiących potencjalne siedliska płazów. Przed przystąpieniem do prac budowlanych wskazane byłoby przeprowadzenie weryfikacji zidentyfikowanych oczek wodnych, pod kątem występowania płazów. W przypadku potwierdzenia ich obecności, prace inwestycyjne powinny być prowadzone z uwzględnieniem wymogów ochrony gatunkowej, w tym poprzez dostosowanie terminów robót oraz zastosowanie rozwiązań minimalizujących negatywne oddziaływania na płazy.

Realizacja nowego zainwestowania, w oparciu o założenia ocenianego projektu planu, może lokalnie wiązać się z koniecznością usunięcia roślinności wysokiej, co potencjalnie może wiązać się z oddziaływaniem na gatunki fauny, w tym ptaki gniazdujące w zadrzewieniach, bądź drobne ssaki, np. jeże. W przypadku konieczności wycinki zieleni wysokiej, w celu minimalizacji potencjalnego oddziaływania na zwierzęta, w tym awifaunę, korzystne byłoby przeprowadzenie prac przygotowawczych, w okresie przypadającym na drugą połowę października do końca lutego, bądź po poprzedzającej ekspertyzie ornitologicznej, potwierdzającej możliwość przeprowadzenia planowanych prac bez wpływu na ptaki. Przed ewentualną realizacją zainwestowania, która wiązać się będzie z zajęciem obszarów zadrzewień, przed przystąpieniem do prac budowlanych, korzystne byłoby sprawdzenie terenu pod kątem występowania innych gatunków zwierząt chronionych, mogących bytować w rejonie zadrzewień, w tym np. jeży. W przypadku ich stwierdzenia, należałoby je stosownie zabezpieczyć.

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsze opracowanie obejmuje *Prognozę oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Bytom - etap VII - dla terenu w rejonie ulic: Strzelców Bytomskich i Kardynała Stefana Wyszyńskiego*. Celem przedmiotowej prognozy jest przedstawienie i analiza przewidywanych oddziaływań na środowisko i ludzi, związanych z realizacją projektowanych zamierzeń planistycznych, przyjętych w projekcie planu miejscowego. Dla określenia potencjalnego wpływu projektowanego zagospodarowania na środowisko posłużono się metodami analitycznymi wykorzystując analogie pomiędzy planowanymi przeznaczeniami terenów, a obszarami już zagospodarowanymi o zbliżonych funkcjach w odniesieniu do uwarunkowań środowiskowych.

Teren objęty projektem planu miejscowego zlokalizowany jest w północno – wschodniej części miasta Bytomia, w rejonie Suchej Góry i zajmuje powierzchnię około 112 ha. Pod względem zagospodarowania, analizowany teren wykazuje cechy obszaru zabudowy o charakterze podmiejskim, z dominującym udziałem niskiej zabudowy mieszkaniowej w postaci domów jednorodzinnych oraz towarzyszących obiektów handlowo – usługowych. W obszarze zlokalizowany jest również cmentarz, kościół, szkoła i przedszkole, stacja paliw oraz budynek ochotniczej straży pożarnej. Poszczególne zabudowania położone są w sąsiedztwie lokalnych dróg, tworzących wewnętrzną sieć komunikacji. Analizowany teren jest dobrze skomunikowany, za jego zachodnią granicą przebiega droga krajowa nr 11. W centralnej części terenu znajduje się park obejmujący dwa zbiorniki wodne. W północnej części terenu, w rejonie wzniesienia Suchej Góry, znajduje się obszar objęty ochroną w postaci zespołu przyrodniczo – krajobrazowego Suchogórski Labirynt Skalny. Północna część terenu objętego projektem planu położona jest w obszarze Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie. Teren objęty opracowaniem stanowi obszar historycznej działalności górnictwa związanego z wydobywaniem rud metali. W granicach terenu znajdują się obiekty zabytkowe, w tym dwa budynki, grota Matki Boskiej oraz dwa krzyże przydrożne. Północna część posiada wysokie walory krajobrazowe.

Na mocy ocenianego projektu planu miejscowego, przewiduje się:

- 1) Wprowadzenie przeznaczenia terenu zieleni naturalnej **ZN** w rejonie zespołu przyrodniczo – krajobrazowego Suchogórski Labirynt Skalny.

Proponowane przeznaczenie terenu pozostaje zgodne z ustanowioną formą ochrony przyrody, uwzględnia wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe tego terenu oraz ogranicza możliwość jego przekształceń na skutek presji inwestycyjnej. Opisywane zamierzenie planistyczne ocenia się jako korzystne z punktu widzenia ochrony przyrody i krajobrazu.

- 2) Wprowadzenie przeznaczenia terenów zieleni urządzonej **ZP** oraz terenu wód powierzchniowych śródlądowych lub zieleni urządzonej **WS-ZP**, w rejonie terenów zieleni, w tym w obszarze Parku Grota.

Proponowane przeznaczenie terenu w odniesieniu do Parku Grota odpowiada aktualnemu charakterowi tego terenu, obejmującego zieleni urządzonej oraz dwa zbiorniki wodne wkomponowane w strukturę przestrzenną parku. Proponowane przeznaczenie uznaje się za adekwatne do charakteru terenu, sprzyjające zachowaniu jego funkcji przyrodniczych, krajobrazowych i rekreacyjnych. Wprowadzenie przeznaczenia terenów zieleni urządzonej w ramach niewielkich enklaw zadrzewień, umożliwia ochronę tych terenów przez presją zabudowy. Proponowane przeznaczenie co do zasady umożliwia kształtowanie terenów zieleni, a zatem może wiązać się z ingerencją w te obszary, niemniej rozpatrując powyższą kwestię w odniesieniu do miejskiego charakteru terenu objętego projektem planu, zamierzenie to uznaje się za korzystne, służące ochronie zasobów przyrodniczych oraz sprzyjające warunkom życia mieszkańców.

- 3) Wprowadzenie przeznaczenia terenu cmentarza czynnego **CC** w obszarze istniejącego cmentarza, terenów o funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo – usługowej wraz z terenem garaży **MN, MNS, MN-U, MN-KOG, KOG** oraz terenów o funkcji usługowej **U, UR, U-INS**, w obszarach o utrwalonym zainwestowaniu, zgodnie z charakterem zainwestowania, jak również wprowadzenie przeznaczenia terenów drogowych **KDL, KDD, KR**, w rejonie istniejących ciągów komunikacji drogowej.

Wskazane powyżej przeznaczenia terenów proponowane w ramach projektu planu, obejmują tereny zasadniczo zainwestowane, o utrwalonej funkcji i odpowiadają istniejącemu sposobowi zagospodarowania.

Ustalenia te mają charakter porządkujący i sankcjonują istniejący sposób użytkowania terenów, poprzez jego formalne utrwalenie w akcie prawa miejscowego. Opisywane zamierzenia planistyczne nie stanowią przesłanki do zmian sposobu użytkowania terenów, tym samym nie będą prowadziły do wzrostu presji antropogenicznej. Tym samym zamierzenia te kwalifikuje się jako mało znaczące dla środowiska.

- 4) Wprowadzenie przeznaczenia terenów o funkcji mieszkaniowej **MN** na obszarach niezainwestowanych, położonych w sąsiedztwie istniejącej zabudowy.

Ustalenie to dotyczy powierzchni nieużytków o ograniczonej wartości przyrodniczej, wkomponowanych w istniejącą strukturę osadniczą. Proponowane przeznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, która charakteryzuje się relatywnie niskim poziomem uciążliwości środowiskowej, stanowi kontynuację sposobu użytkowania terenów sąsiednich, w obrębie obszaru już zurbanizowanego. Skala możliwych potencjalnych przekształceń tych terenów nie jest znacząca, a proponowane przeznaczenia mają charakter uzupełniający, co pozwala zakwalifikować te zamierzenia jako ustalenia o niewielkim znaczeniu z punktu widzenia ochrony środowiska i ludzi.

Zakres zamierzeń planistycznych, wynikający z ustaleń ocenianego dokumentu, nie narusza ustaleń obowiązującego *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego*.

Dla analizowanego obszaru, nie uchwalono dotychczas planu miejscowego. Poprzez brak realizacji ustaleń ocenianego dokumentu, rozumie się sytuację pozostawienia analizowanego obszaru w dotychczasowym stanie planistycznym, tj. bez obowiązującego planu, jednak sytuacja ta nie gwarantuje zachowania aktualnego stanu zagospodarowania, a może sprzyjać rozwojowi nowych inwestycji w oderwaniu do uwarunkowań środowiskowych.

Oddziaływania na środowisko związane z realizacją ustaleń projektu planu, będą przede wszystkim następstwem przewidywanego lokalnego rozwoju terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w tym przede wszystkim w ramach części terenów o symbolach **19MN, 26MN, 27MN, 29MN, 32MN**.

W analizowanym projekcie planu dopuszczono możliwość realizacji wybranych przedsięwzięć, zaliczanych zgodnie z przepisami prawa, do grupy inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających uzyskania decyzji środowiskowej.

W przypadku realizacji nowych terenów przeznaczonych do zainwestowania, należy spodziewać się wystąpienia oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska. Oddziaływanie krótkotrwałe na etapie budowy będzie dotyczyło przede wszystkim realizacji nowych budynków mieszkalnych oraz infrastruktury towarzyszącej, koniecznej do funkcjonowania zabudowy. Na etapie budowy poszczególnych zamierzeń, będzie między innymi dochodziło do emisji hałasu oraz uwalniania zanieczyszczeń do powietrza (których źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane). Oddziaływania te będą miały charakter chwilowy, ograniczony do czasu realizacji poszczególnych inwestycji. Oddziaływanie trwałe będzie polegało przede wszystkim na przekształceniu powierzchni ziemi. Wprowadzanie poza przyrodniczych form zagospodarowania będzie lokalnie związane z zajęciem powierzchni zielonych i częściowym usunięciem porastającej jej roślinności. Wraz zajęciem terenów zielonych trwale przekształcone zostaną siedliska zwierząt (ograniczona zostanie ich powierzchnia). Na etapie funkcjonowania terenów, z uwagi na zasadniczo nieuciążliwy charakter przeznaczeń, nie należy spodziewać się wystąpienia znaczących oddziaływań negatywnych. Oddziaływania na etapie eksploatacji, będą związane z funkcjonowaniem zabudowy mieszkaniowej, a także będą dotyczyły ruchu samochodów, dojeżdżających w rejon nowej zabudowy. Do oddziaływań długotrwałych, można zaliczyć wzrost powstawania ścieków i odpadów oraz emisję zanieczyszczeń do powietrza – związaną głównie z ogrzewaniem domów bądź hałas – na skutek wzrostu natężenia ruchu samochodowego. Z uwagi na charakter proponowanych terenów zabudowy, nie przewiduje się tu znaczących zmian w krajobrazie.

Na mocy ocenianego projektu planu, wprowadzono stosowne zapisy ograniczające, w tym m.in. z zakresu ochrony przez hałasem, ochrony przed promieniowaniem niejonizującym, ochrony powietrza, ochrony wód, przyrody i krajobrazu.

Założenia analizowanego projektu planu, nie będą znacząco negatywnie wpływały na obszary chronione, ustanowione na mocy *ustawy o ochronie przyrody*, w tym na obszar Natura 2000 oraz zespół przyrodniczo – krajobrazowy. Uchwalenie ocenianego projektu planu będzie generalnie sprzyjać zachowaniu i ochronie zasobów

przyrodniczych i walorów krajobrazowych, poprzez porządkowanie zasad zagospodarowania terenu oraz ograniczenie presji zainwestowania w obszarach o wysokich walorach przyrodniczych.

Z uwagi na oddalenie od granic państwa oraz ze względu na lokalny charakter oddziaływania proponowanego w ocenianym projekcie planu przeznaczenia terenów, nie przewiduje się zaistnienia oddziaływania, wykraczającego poza granice kraju.

W odniesieniu do terenu objętego projektem planu, wskazuje się na występowanie kwestii potencjalnie problemowych, dla których należałoby rozpatrywać ewentualne rozwiązania alternatywne. Dotyczą one:

- możliwości realizacji nowej zabudowy związanej z funkcją mieszkaniową na terenach, w rejonie których wskazano lokalizację dawnych szybów i szybików porudnych oraz w obszarach płytkiego kopalnictwa – uwarunkowania te stanowią istotne aspekty w kontekście rozwoju zabudowy, w ich rejonie istnieje potencjalne zagrożenie wystąpienia deformacji nieciągłych powierzchni,
- możliwości realizacji nowej zabudowy związanej z funkcją mieszkaniową na terenach, gdzie wskazuje się na występowanie płytkich wód gruntowych, w rejonie których lokowanie zabudowy może wymagać zastosowania odpowiednich rozwiązań z zakresu gospodarki wodno – ściekowej bądź odwodnienia,
- możliwości realizacji nowej zabudowy związanej z funkcją mieszkaniową w zasięgu obszaru Natura 2000, w tym w obszarach lokalizacji szybów i szybików, stanowiących potencjalne miejsca wlotu nietoperzy do kryjówek podziemnych,
- możliwości realizacji nowej zabudowy związanej z funkcją mieszkaniową w obszarach, gdzie zidentyfikowano oczka wodne, mogące stanowić potencjalne miejsca rozrodu płazów,
- możliwości realizacji nowej zabudowy związanej z funkcją mieszkaniową w obszarach zadrzewionych, gdzie konieczna może być wycinka zadrzewień, stanowiących potencjalne miejsca bytowania ptaków oraz drobnych ssaków.

Podsumowując, założenia projektowe przyjęte w ocenianym dokumencie planistycznym mają głównie charakter porządkujący, a możliwy rozwój zainwestowania jest ograniczony i dotyczy zasadniczo zabudowy o niskiej uciążliwości dla środowiska, tj. zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Przewidywane przekształcenia przestrzenne dotyczyć będą lokalnie powierzchni zielonych, głównie zieleni spontanicznej, położonych w sąsiedztwie terenów już zagospodarowanych. Istotnym założeniem ocenianego projektu planu jest wprowadzenie szeregu zapisów dotyczących możliwości rozwoju przyszłego zainwestowania, w tym zapisów, które będą ograniczały potencjalne niekorzystne oddziaływanie na środowisko i ludzi. Wskazuje się tu także na występowanie kwestii potencjalnie problemowych, dla których należałoby rozważyć przyjęcie alternatywnych rozwiązań w zagospodarowaniu. Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektu planu mogła prowadzić do degradacji środowiska, wpłynąć negatywnie na obszary chronione, zmienić znacząco uwarunkowania krajobrazowe ani powodować nadmiernych uciążliwości dla mieszkańców i użytkowników terenów sąsiednich. Jednocześnie brak uchwalenia ocenianego planu miejscowego mógłby skutkować rozwojem zainwestowania w sposób mniej uporządkowany i trudniejszy do kontrolowania, a tym samym mniej korzystny z punktu widzenia ochrony środowiska i ładu przestrzennego.

SKUTKI USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BYTOM - ETAP VII - DLA TERENU W REJONIE ULIC: STRZELCÓW BYTOMSKICH I KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO

Korzystne dla środowiska

- Wprowadzenie przeznaczenia terenu zieleni naturalnej ZN w rejonie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Suchogórski Labirynt Skalny
- Wprowadzenie przeznaczenia terenów zieleni urządzonej ZP oraz terenu wód powierzchniowych śródlądowych lub zieleni urządzonej WS-ZP, w rejonie terenów zieleni, w tym w obszarze Parku Grota

Mało znaczące dla środowiska

- Wprowadzenie przeznaczenia terenu cmentarza CC w obszarze istniejącego cmentarza
- Wprowadzenie przeznaczenia terenów o funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo - usługowej wraz z terenem garaży MN, MNS, MN-U, MN-KOG, KOG, zgodnie z charakterem zainwestowania, w obszarach o utrwalonym zainwestowaniu
- Wprowadzenie przeznaczenia terenów o funkcji mieszkaniowej MN na obszarach niezainwestowanych, położonych w sąsiedztwie istniejącej zabudowy
- Wprowadzenie przeznaczenia terenów o funkcji usługowej U, UR, U-INS, zgodnie z charakterem zainwestowania, w obszarach o utrwalonym zainwestowaniu
- Wprowadzenie przeznaczenia terenów drogowych KDL, KDD, KR, w rejonie istniejących ciągów komunikacji drogowej

Wybrane warunki przyrodnicze

Obszarowe formy ochrony przyrody

- SOOS Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy Suchogórski Labirynt Skalny

Wybrane warunki krajobrazowe

- krajobraz priorytetowy Segiet

RYСУNEK PLANU W SKALI 1: 1000
POMNIEJSZY DO SKALI 1: 5000

Numer załącznika	1	Pracownia Analiz Środowiskowych Natalia Durka-Kamińska
Data	marzec 2026 r.	Nazwa opracowania PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BYTOM - ETAP VII - DLA TERENU W REJONIE ULIC: STRZELCÓW BYTOMSKICH I KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO
Skala	1: 5 000	Tytuł Mapa prognozy oddziaływania na środowisko